English-Bohemian

ST. LUKE

THE GOSPEL

ACCORDING TO

SAINT LUKE.

LONDON
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1913.

EVANGELIUM

PODLÉ SEPSÁNÍ

SV. LUKÁŠE.

LONDON
Biblická společnost britská a zahraniční.
1913.

THE GOSPEL ACCORDING TO

ST. LUKE

CHAPTER I.

FORASMUCH as many have taken in hand to set forth in order a declaration of those things which are most surely believed among us,

2 Even as they delivered them unto us, which from the beginning were eyewitnesses, and ministers of the word;

3 It seemed good to me also, having had perfect understanding of all things from the very first, to write unto thee in order, most excellent Theophilus,

4 That thou mightest know the certainty of those things, wherein thou hast been instructed.

5 ¶ THERE was in the days of Herod, the king of Judæa, a certain priest named Zacharias, of the course of Abia: and his wife *was* of the daughters of Aaron, and her name *was* Elisabeth.

6 And they were both righteous before God, walking in all the commandments and ordinances of the Lord blameless.

7 And they had no child, because that Elisabeth was barren, and they both were *now* well stricken in years.

8 And it came to pass, that while

EVANGELIUM PODLÉ SEPSÁNÍ

SV. LUKÁŠE

KAPITOLA I.

PONĚVADŽ mnozí usilovali sepsati pořádně vypravování těch věcí, kteréž u nás jisté jsou,

2 jakž nám vydali ti, kteříž od počátku sami viděli a služebníci toho Slova byli:

3 Vidělo se i mně, kterýž jsem toho všeho pravé povědomosti z gruntu bedlivě došel, tobě o tom pořádně vypsati, výborný Teofile,

4 abys zvěděl jistotu těch věcí, jimž jsi vyučován.

5 Byl za dnů Heródesa, krále Judského, kněz nějaký, jménem Zachariáš, z třídy Abiášovy, a manželka jeho ze dcer Aronových, a jméno její Alžběta.

6 Byli pak oba spravedliví před oblíčejem Božím, chodíce ve všech přikázaních a spravedlnostech Páně bez ouhony.

7 A neměli plodu, proto že Alžběta byla neplodná, a oba se byli zstarali ve dnech svých.

8 I stalo se, když on úřad kněžský

he executed the priest's office before God in the order of his course,
9 According to the custom of the priest's office, his lot was to burn incense when he went into the temple of the Lord.
10 And the whole multitude of the people were praying without at the time of incense.
11 And there appeared unto him an angel of the Lord standing on the right side of the altar of incense.
12 And when Zacharias saw *him*, he was troubled, and fear fell upon him.
13 But the angel said unto him, Fear not, Zacharias: for thy prayer is heard; and thy wife Elisabeth shall bear thee a son, and thou shalt call his name John.
14 And thou shalt have joy and gladness; and many shall rejoice at his birth.
15 For he shall be great in the sight of the Lord, and shall drink neither wine nor strong drink; and he shall be filled with the Holy Ghost, even from his mother's womb.
16 And many of the children of Israel shall he turn to the Lord their God.
17 And he shall go before him in the spirit and power of Elias, to turn the hearts of the fathers to the children, and the disobedient to the wisdom of the just; to make ready a people prepared for the Lord.
18 And Zacharias said unto the angel, Whereby shall I know this? for I am an old man, and my wife well stricken in years.

konal v pořádku třídy své před Bohem,
9 že vedlé obyčeje úřadu kněžského los naň přišel, aby položil zápal, vejda do chrámu Páně.
10 A všecko množství lidu bylo vně, modlíce se v hodinu zápalu.
11 Tedy ukázal se jemu anděl Páně, stoje na pravé straně oltáře zápalu.
12 A uzřev jej Zachariáš, zstrašil se, a bázeň připadla na něj.
13 I řekl jemu anděl: Neboj se, Zachariáši, neboť jest uslyšána modlitba tvá, a Alžběta, manželka tvá, porodí tobě syna, a nazůveš jméno jeho Jan.
14 Z čehož budeš míti radost a veselé, a mnozí se z jeho narození budou radovati.
15 Bude zajisté veliký před oblíčejem Páně a vína i nápoje opojného nebude píti a Duchem svatým bude naplněn hned od života matky své.
16 A mnohé z synů Izraelských obrátí ku Pánu Bohu jejich.
17 Neboť on předejde před oblíčejem jeho v duchu a v moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a nevěřící k opatrnosti spravedlivých, aby postavil Pánu lid hotový.
18 I řekl Zachariáš andělu: Po čemž to poznám? Nebo já starý jsem, a manželka má zstarala se ve dnech svých.

19 And the angel answering said unto him, I am Gabriel, that stand in the presence of God; and am sent to speak unto thee, and to shew thee these glad tidings.

20 And, behold, thou shalt be dumb, and not able to speak, until the day that these things shall be performed, because thou believest not my words, which shall be fulfilled in their season.

21 And the people waited for Zacharias, and marvelled that he tarried so long in the temple.

22 And when he came out, he could not speak unto them: and they perceived that he had seen a vision in the temple: for he beckoned unto them, and remained speechless.

23 And it came to pass, that, as soon as the days of his ministration were accomplished, he departed to his own house.

24 And after those days his wife Elisabeth conceived, and hid herself five months, saying,

25 Thus hath the Lord dealt with me in the days wherein he looked on *me*, to take away my reproach among men.

26 And in the sixth month the angel Gabriel was sent from God unto a city of Galilee, named Nazareth,

27 To a virgin espoused to a man whose name was Joseph, of the house of David; and the virgin's name *was* Mary.

28 And the angel came in unto her, and said, Hail, *thou that art* highly favoured, the Lord *is* with thee: blessed *art* thou among women.

19 I odpověděv anděl, řekl jemu: Játť jsem Gabriel, kterýž stojím před oblíčejem Božím a poslán jsem, abych mluvil s tebou a tyto věci veselé tobě zvěstoval.

20 A aj, budeš němý a nebudeš moci mluviti až do dne, v kterémž se tyto věci stanou, proto že jsi neuvěřil řečem mým, kteréž se naplní časem svým.

21 Lid pak očekával Zachariáše a divili se, že on tak prodléval v chrámě.

22 Vyšed pak, nemohl mluviti k nim. I srozuměli, že vidění viděl v chrámě. Nebo on návěští jim dával a zůstal němý.

23 I stalo se, když se vyplnili dnové konání úřadu jeho, odšel do domu svého.

24 A po těch dnech počala Alžběta, manželka jeho, a tajila se za pět měsíců, řkuci:

25 Že tak mi učinil Pán ve dnech, v nichž vzezřel, aby odjal mé pohanění mezi lidmi.

26 V měsíci pak šestém poslán jest anděl Gabriel od Boha do města Galilejského, kterémuž jméno Nazarét,

27 ku panně zasnoubené muži, kterémuž jméno bylo Jozef, z domu Davidova, a jméno panny Maria.

28 I všed k ní anděl, dí: Zdráva buď milostí obdařená, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami.

29 And when she saw *him*, she was troubled at his saying, and cast in her mind what manner of salutation this should be.	29 Ona pak uzřevši ho, zarmoutila se nad řečí jeho a myslila, jaké by to bylo pozdravení.
30 And the angel said unto her, Fear not, Mary: for thou hast found favour with God.	30 I řekl jí anděl: Neboj se, Maria, nebo jsi nalezla milost u Boha.
31 And, behold, thou shalt conceive in thy womb, and bring forth a son, and shalt call his name JESUS.	31 A počneš v životě a porodíš syna a nazůveš jméno jeho Ježíš.
32 He shall be great, and shall be called the Son of the Highest: and the Lord God shall give unto him the throne of his father David:	32 Tenť bude veliký a Syn Nejvyššího slouti bude, a dáť jemu Pán Bůh stolici Davida, otce jeho.
33 And he shall reign over the house of Jacob for ever; and of his kingdom there shall be no end.	33 A kralovati bude v domě Jákobově na věky, a království jeho nebude konce.
34 Then said Mary unto the angel, How shall this be, seeing I know not a man?	34 I řekla Maria andělu: Kterak se to stane, poněvadž já muže nepoznávám?
35 And the angel answered and said unto her, The Holy Ghost shall come upon thee, and the power of the Highest shall overshadow thee: therefore also that holy thing which shall be born of thee shall be called the Son of God.	35 A odpověděv anděl, řekl jí: Duch svatý sstoupí v tě, a moc Nejvyššího zastíní tobě: a protož i to, což se z tebe svatého narodí, slouti bude Syn Boží.
36 And, behold, thy cousin Elisabeth, she hath also conceived a son in her old age: and this is the sixth month with her, who was called barren.	36 A aj, Alžběta, příteklyně tvá, i ona počala syna v starosti své, a tento jest jí šestý měsíc, kteráž sloula neplodná.
37 For with God nothing shall be impossible.	37 Neboť nebude nemožné u Boha žádné slovo.
38 And Mary said, Behold the handmaid of the Lord; be it unto me according to thy word. And the angel departed from her.	38 I řekla Maria: Aj, děvka Páně, staniž mi se podlé slova tvého. I odšel od ní anděl.
39 And Mary arose in those days, and went into the hill country with haste, into a city of Juda;	39 Tedy povstavši Maria v těch dnech, odešla na hory s chvátáním do města Judova.

40 And entered into the house of Zacharias, and saluted Elisabeth.

41 And it came to pass, that, when Elisabeth heard the salutation of Mary, the babe leaped in her womb; and Elisabeth was filled with the Holy Ghost:

42 And she spake out with a loud voice, and said, Blessed *art* thou among women, and blessed *is* the fruit of thy womb.

43 And whence *is* this to me, that the mother of my Lord should come to me?

44 For, lo, as soon as the voice of thy salutation sounded in mine ears, the babe leaped in my womb for joy.

45 And blessed *is* she that believed: for there shall be a performance of those things which were told her from the Lord.

46 And Mary said, My soul doth magnify the Lord,

47 And my spirit hath rejoiced in God my Saviour.

48 For he hath regarded the low estate of his handmaiden: for, behold, from henceforth all generations shall call me blessed.

49 For he that is mighty hath done to me great things; and holy *is* his name.

50 And his mercy *is* on them that fear him from generation to generation.

51 He hath shewed strength with his arm; he hath scattered the proud in the imagination of their hearts.

52 He hath put down the mighty from *their* seats, and exalted them of low degree.

40 I vešla do domu Zachariášova a pozdravila Alžběty.

41 I stalo se, jakž uslyšela Alžběta pozdravení Marie, zplésalo nemluvňátko v životě jejím, a naplněna jest Duchem svatým Alžběta.

42 I zvolaal hlasem velikým a řekla: Požehnaná ty mezi ženami, a požehnaný plod života tvého.

43 A odkud mi to, aby přišla matka Pána mého ke mně?

44 Nebo aj, jakž se stal hlas pozdravení tvého v uších mých, zplésalo radostně nemluvňátko v životě mém.

45 A blahoslavená, kteráž uvěřila, neboť dokonány budou ty věci, kteréž jsou povědíny jí ode Pána.

46 Tedy řekla Maria: Velebí duše má Hospodina,

47 a veselí se duch můj v Bohu, spasiteli svém,

48 že vzezřel na ponížení děvky své; neb aj, od této chvíle blahoslaviti mne budou všickni národové.

49 Neboť mi učinil veliké věci ten, kterýž mocný jest, a svaté jméno jeho,

50 a jehož milosrdenství od pokolení až do pokolení bojícím se jeho.

51 Dokázal moci ramenem svým, rozptýlil pyšné myšlením srdce jejich.

52 Sházel mocné s stolic a povýšil ponížených.

53 He hath filled the hungry with good things; and the rich he hath sent empty away.

54 He hath holpen his servant Israel, in remembrance of *his* mercy;

55 As he spake to our fathers, to Abraham, and to his seed for ever.

56 And Mary abode with her about three months, and returned to her own house.

57 Now Elisabeth's full time came that she should be delivered; and she brought forth a son.

58 And her neighbours and her cousins heard how the Lord had shewed great mercy upon her; and they rejoiced with her.

59 And it came to pass, that on the eighth day they came to circumcise the child; and they called him Zacharias, after the name of his father.

60 And his mother answered and said, Not *so;* but he shall be called John.

61 And they said unto her, There is none of thy kindred that is called by this name.

62 And they made signs to his father, how he would have him called.

63 And he asked for a writing table, and wrote, saying, His name is John. And they marvelled all.

64 And his mouth was opened immediately, and his tongue *loosed*, and he spake, and praised God.

65 And fear came on all that dwelt round about them: and all

53 Lačné nakrmil dobrými věcmi a bohaté pustil prázdné.

54 Přijal Izraele, služebníka svého, byv pamětliv na milosrdenství,

55 jakož mluvil otcům našim, Abrahamovi a semeni jeho na věky.

56 I zůstala Maria s ní asi za tři měsíce a navrátila se do domu svého.

57 Alžbětě pak naplnil se čas, aby porodila, i porodila syna.

58 A uslyšeli sousedé a přátelé její, že Hospodin veliké učinil s ní milosrdenství své, i radovali se spolu s ní.

59 Stalo se pak v den osmý, přišli obřezovati dítěte a nazývali jej jménem otce jeho Zachariášem.

60 Ale odpověděvši matka jeho, řekla: Nikoli, ale slouti bude Jan.

61 I řekli jí: Však žádného není v rodu tvém, kterýž by sloul jménem tím.

62 I dávali návěští otci jeho, jak by ho chtěl nazývati.

63 A on požádav deštičky, napsal, řka: Jan jest jméno jeho. I divili se všickni.

64 A hned otevřela se ústa jeho a jazyk jeho, i mluvil, velebě Boha.

65 Tedy přišla bázeň na všecky sousedy jejich, a po všech horách

these sayings were noised abroad throughout all the hill country of Judæa.

66 And all they that heard *them* laid *them* up in their hearts, saying, What manner of child shall this be! And the hand of the Lord was with him.

67 And his father Zacharias was filled with the Holy Ghost, and prophesied, saying,

68 Blessed *be* the Lord God of Israel; for he hath visited and redeemed his people,

69 And hath raised up an horn of salvation for us in the house of his servant David;

70 As he spake by the mouth of his holy prophets, which have been since the world began:

71 That we should be saved from our enemies, and from the hand of all that hate us;

72 To perform the mercy *promised* to our fathers, and to remember his holy covenant;

73 The oath which he sware to our father Abraham,

74 That he would grant unto us, that we being delivered out of the hand of our enemies might serve him without fear,

75 In holiness and righteousness before him, all the days of our life.

76 And thou, child, shalt be called the prophet of the Highest: for thou shalt go before the face of the Lord to prepare his ways;

77 To give knowledge of salvation unto his people by the remission of their sins,

78 Through the tender mercy of

Judských rozhlášána jsou všecka ta slova.

66 A všickni, kteříž o tom slyšeli, skládali to v srdci svém, řkouce: I jaké dítě toto bude? A ruka Páně byla s ním.

67 Zachariáš pak, otec jeho, naplněn jest Duchem svatým a prorokoval, řka:

68 Požehnaný Pán Bůh Izraelský, že navštívil a učinil vykoupení lidu svému.

69 A vyzdvihl nám roh spasení v domě Davida, služebníka svého,

70 jakož mluvil skrze ústa proroků svých svatých, kteříž byli od věků,

71 o vysvobození z nepřátel našich a z ruky všech, kteříž nás nenáviděli,

72 aby učinil milosrdenství s otci našimi a rozpomenul se na smlouvu svou svatou,

73 na přísahu, kterouž přisáhl Abrahamovi, otci našemu, žeť nám to dá,

74 abychom bez strachu, z ruky nepřátel svých jsouce vysvobozeni, sloužili jemu

75 v svatosti a v spravedlnosti před oblíčejem jeho po všecky dny života svého.

76 Ty pak, dítě, prorokem Nejvyššího slouti budeš, nebo předejdeš před tváří Páně připravovati cesty jeho,

77 aby dáno bylo umění spasitelné lidu jeho na odpuštění hříchů jejich

78 skrze střeva milosrdenství

our God; whereby the dayspring from on high hath visited us,

79 To give light to them that sit in darkness and *in* the shadow of death, to guide our feet into the way of peace.

80 And the child grew, and waxed strong in spirit, and was in the deserts till the day of his shewing unto Israel.

CHAPTER II.

AND it came to pass in those days, that there went out a decree from Cæsar Augustus, that all the world should be taxed.

2 (*And* this taxing was first made when Cyrenius was governor of Syria.)

3 And all went to be taxed, every one into his own city.

4 And Joseph also went up from Galilee, out of the city of Nazareth, into Judæa, unto the city of David, which is called Bethlehem; (because he was of the house and lineage of David :)

5 To be taxed with Mary his espoused wife, being great with child.

6 And so it was, that, while they were there, the days were accomplished that she should be delivered.

7 And she brought forth her firstborn son, and wrapped him in swaddling clothes, and laid him in a manger; because there was no room for them in the inn.

8 And there were in the same country shepherds abiding in the field, keeping watch over their flock by night.

9 And, lo, the angel of the Lord

Boha našeho, v nichž navštívil nás, vyšed z výsosti,

79 aby se ukázal sedícím v temnostech a v stínu smrti, k spravení noh našich na cestu pokoje.

80 Dítě pak rostlo a posilovalo se v duchu a bylo na poušti až do dne zjevení svého lidu Izraelskému.

KAPITOLA II.

I STALO se v těch dnech, vyšlo poručení od císaře Augusta, aby byl popsán všecken svět.

2 (To popsání nejprvé stalo se, když vládařem Syrským byl Cyrenius.)

3 I šli všickni, aby zapsáni byli, jeden každý do svého města.

4 Vstoupil pak i Jozef od Galilee z města Nazarétu do Judstva, do města Davidova, kteréž slove Betlém, (proto že byl z domu a z čeledi Davidovy,)

5 aby zapsán byl s Marií, zasnoubenou sobě manželkou těhotnou.

6 I stalo se, když tam byli, naplnili se dnové, aby porodila.

7 I porodila Syna svého prvorozeného a plénkami ho obvinula a položila jej v jeslech, proto že neměli místa v hospodě.

8 A pastýři byli v krajině té, ponocujíce a stráž noční držíce nad svým stádem.

9 A aj, anděl Páně postavil se

came upon them, and the glory of the Lord shone round about them: and they were sore afraid.

10 And the angel said unto them, Fear not: for, behold, I bring you good tidings of great joy, which shall be to all people.

11 For unto you is born this day in the city of David a Saviour, which is Christ the Lord.

12 And this *shall be* a sign unto you; Ye shall find the babe wrapped in swaddling clothes, lying in a manger.

13 And suddenly there was with the angel a multitude of the heavenly host praising God, and saying,

14 Glory to God in the highest, and on earth peace, good will toward men.

15 And it came to pass, as the angels were gone away from them into heaven, the shepherds said one to another, Let us now go even unto Bethlehem, and see this thing which is come to pass, which the Lord hath made known unto us.

16 And they came with haste, and found Mary, and Joseph, and the babe lying in a manger.

17 And when they had seen *it*, they made known abroad the saying which was told them concerning this child.

18 And all they that heard *it* wondered at those things which were told them by the shepherds.

19 But Mary kept all these things, and pondered *them* in her heart.

20 And the shepherds returned, glorifying and praising God for all the things that they had heard and seen, as it was told unto them.

podlé nich, a sláva Páně osvítila je. I báli se bázní velikou.

10 Tedy řekl jim anděl: Nebojtež se; nebo aj, zvěstuji vám radost velikou, kteráž bude všemu lidu.

11 Nebo narodil se vám dnes spasitel, kterýž jest Kristus Pán, v městě Davidově.

12 A toto vám bude za znamení: Naleznete nemluvňátko plénkami obvinuté, ležící v jeslech.

13 A hned s andělem zjevilo se množství rytířstva nebeského, chválících Boha a řkoucích:

14 Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle.

15 I stalo se, jakž odešli od nich andělé do nebe, že ti pastýři řekli vespolek: Poďme až do Betléma a vizme tu věc, kteráž se stala, o níž Pán oznámil nám.

16 I přišli, chvátajíce a nalezli Marii a Jozefa i to nemluvňátko ležící v jeslech.

17 A viděvše, rozhlašovali, což jim povědíno bylo o tom děťátku.

18 I divili se všickni, kteříž slyšeli o tom, což jim bylo mluveno od pastýřů.

19 Ale Maria zachovávala všecky věci tyto, skládajici je v srdci svém.

20 I navrátili se pastýři, velebíce a chválíce Boha ze všeho, což slyšeli a viděli, tak jakž bylo jim povědíno.

21 And when eight days were accomplished for the circumcising of the child, his name was called JESUS, which was so named of the angel before he was conceived in the womb.

22 And when the days of her purification according to the law of Moses were accomplished, they brought him to Jerusalem, to present *him* to the Lord;

23 (As it is written in the law of the Lord, Every male that openeth the womb shall be called holy to the Lord;)

24 And to offer a sacrifice according to that which is said in the law of the Lord, A pair of turtledoves, or two young pigeons.

25 And, behold, there was a man in Jerusalem, whose name *was* Simeon; and the same man *was* just and devout, waiting for the consolation of Israel: and the Holy Ghost was upon him.

26 And it was revealed unto him by the Holy Ghost, that he should not see death, before he had seen the Lord's Christ.

27 And he came by the Spirit into the temple: and when the parents brought in the child Jesus, to do for him after the custom of the law,

28 Then took he him up in his arms, and blessed God, and said,

29 Lord, now lettest thou thy servant depart in peace, according to thy word:

30 For mine eyes have seen thy salvation,

31 Which thou hast prepared before the face of all people;

32 A light to lighten the Gentiles, and the glory of thy people Israel.

21 A když se naplnilo dní osm. aby obřezáno bylo to děťátko, i nazváno jest jméno jeho Ježíš, kterýmž bylo nazváno od anděla, prvé než se v životě počalo.

22 A když se naplnili dnové očišťování Marie podlé zákona Mojžíšova, přinesli jej do Jeruzaléma, aby ho postavili Pánu,

23 (jakož psáno jest v zákoně Páně, že každý pacholík, otvíraje život, svatý Pánu slouti bude.)

24 a aby dali obět, jakož pověníno jest v zákoně Páně, dvě hrdličky aneb dvé holoubátek.

25 A aj, byl člověk v Jeruzalémě, jemuž jméno Simeon. A člověk ten byl spravedlivý a nábožný, očekávající potěšení Izraelského, a Duch svatý byl v něm.

26 A bylo jemu zjeveno od Ducha svatého, že neuzří smrti, až by prvé uzřel Krista Páně.

27 Ten přišel, ponuknut byv od Ducha, do chrámu. A když uvodili rodičové Ježíše děťátko, aby učinili podlé obyčeje zákona při něm,

28 tedy on vzal jej na lokty své i chválil Boha a řekl:

29 Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, podlé slova svého v pokoji.

30 Nebo viděly oči mé spasení tvé,

31 kteréž jsi připravil před oblíčejem všech lidí,

32 světlo k zjevení národům a slávu lidu tvého Izraelského.

33 And Joseph and his mother marvelled at those things which were spoken of him.

34 And Simeon blessed them, and said unto Mary his mother, Behold, this *child* is set for the fall and rising again of many in Israel; and for a sign which shall be spoken against;

35 (Yea, a sword shall pierce through thy own soul also,) that the thoughts of many hearts may be revealed.

36 And there was one Anna, a prophetess, the daughter of Phanuel, of the tribe of Aser: she was of a great age, and had lived with an husband seven years from her virginity;

37 And she *was* a widow of about fourscore and four years, which departed not from the temple, but served *God* with fastings and prayers night and day.

38 And she coming in that instant gave thanks likewise unto the Lord, and spake of him to all them that looked for redemption in Jerusalem.

39 And when they had performed all things according to the law of the Lord, they returned into Galilee, to their own city Nazareth.

40 And the child grew, and waxed strong in spirit, filled with wisdom: and the grace of God was upon him.

41 Now his parents went to Jerusalem every year at the feast of the passover.

42 And when he was twelve years old, they went up to Jerusalem after the custom of the feast.

43 And when they had fulfilled

33 Otec pak a matka jeho divili se těm věcem, kteréž praveny byly o něm.

34 I požehnal jim Simeon a řekl Marii, matce jeho: Aj, položen jest tento ku pádu a ku povstání mnohým v Izraeli a na znamení, kterémuž bude odpíráno,

35 (a tvou vlastní duši pronikne meč,) aby zjevena byla z mnohých srdcí myšlení.

36 Byla také Anna, prorokyně, dcera Fanuelova, z pokolení Asser. Ta se byla zstarala ve dnech mnohých a živa byla s mužem sedm let od panenství svého.

37 A ta vdova byla, v letech okolo osmdesáti a čtyřech, kteráž nevycházela z chrámu, posty a modlitbami sloužeci Bohu dnem i nocí.

38 A ta v touž hodinu přišedši, chválila Pána a mluvila o něm všechněm, kteříž čekali vykoupení v Jeruzalémě.

39 Vykonavše pak všecko podlé zákona Páně, vrátili se do Galilee, do města svého Nazaréta.

40 Děťátko pak rostlo a posilovalo se v duchu, plné moudrosti, a milost Boží byla v něm.

41 I chodívali rodičové jeho každého roku do Jeruzaléma na den slavný velikonoční.

42 A když byl ve dvanácti letech, a oni vstupovali do Jeruzaléma podlé obyčeje toho dne svátečního,

43 a když vykonali ty dni a již

the days, as they returned, the child Jesus tarried behind in Jerusalem; and Joseph and his mother knew not *of it.*

44 But they, supposing him to have been in the company, went a day's journey; and they sought him among *their* kinsfolk and acquaintance.

45 And when they found him not, they turned back again to Jerusalem, seeking him.

46 And it came to pass, that after three days they found him in the temple, sitting in the midst of the doctors, both hearing them, and asking them questions.

47 And all that heard him were astonished at his understanding and answers.

48 And when they saw him, they were amazed : and his mother said unto him, Son, why hast thou thus dealt with us? behold, thy father and I have sought thee sorrowing.

49 And he said unto them, How is it that ye sought me? wist ye not that I must be about my Father's business?

50 And they understood not the saying which he spake unto them.

51 And he went down with them, and came to Nazareth, and was subject unto them : but his mother kept all these sayings in her heart.

52 And Jesus increased in wisdom and stature, and in favour with God and man.

CHAPTER III.

NOW in the fifteenth year of the reign of Tiberius Cæsar, Pontius Pilate being governor of

se navracovali, zůstalo dítě Ježíš v Jeruzalémě, a nevěděli Jozef a matka jeho.

44 Domnívajíce se pak o něm, že by byl v zástupu, ušli den cesty. I hledali ho mezi příbuznými a mezi známými.

45 A nenalezše jeho, navrátili se do Jeruzaléma, hledajíce ho.

46 I stalo se po třech dnech, že nalezli jej v chrámě, an sedí mezi doktory, poslouchaje jich a otazuje se jich.

47 A děsili se všickni, kteříž jej slyšeli, nad rozumností a odpovědmi jeho.

48 A uzřevše ho, ulekli se. I řekla matka jeho k němu: Synu, proč jsi nám tak učinil? Aj, otec tvůj a já s bolestí hledali jsme tebe.

49 I řekl jim: Co, že jste mne hledali? Zdaliž jste nevěděli, že v těch věcech, kteréž jsou Otce mého, musím já býti?

50 Ale oni nesrozuměli těm slovům, kteráž jim mluvil.

51 I šel s nimi a přišel do Nazaréta a byl poddán jim. Matka pak jeho zachovávala všecka slova ta v srdci svém.

52 A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.

KAPITOLA III.

LÉTA pak patnáctého císařství Tiberia, císaře, když Pontský Pilát spravoval Judstvo, a Heródes

Judæa, and Herod being tetrarch of Galilee, and his brother Philip tetrarch of Ituræa and of the region of Trachonitis, and Lysanias the tetrarch of Abilene,
2 Annas and Caiaphas being the high priests, the word of God came unto John the son of Zacharias in the wilderness.
3 And he came into all the country about Jordan, preaching the baptism of repentance for the remission of sins;
4 As it is written in the book of the words of Esaias the prophet, saying, The voice of one crying in the wilderness, Prepare ye the way of the Lord, make his paths straight.
5 Every valley shall be filled, and every mountain and hill shall be brought low; and the crooked shall be made straight, and the rough ways *shall be* made smooth;
6 And all flesh shall see the salvation of God.
7 Then said he to the multitude that came forth to be baptized of him, O generation of vipers, who hath warned you to flee from the wrath to come?
8 Bring forth therefore fruits worthy of repentance, and begin not to say within yourselves, We have Abraham to *our* father: for I say unto you, That God is able of these stones to raise up children unto Abraham.
9 And now also the axe is laid unto the root of the trees: every tree therefore which bringeth not forth good fruit is hewn down, and cast into the fire.
10 And the people asked him, saying, What shall we do then?

byl čtvrtákem v Galilei, Filip pak, bratr jeho, byl čtvrtákem Iturejské a Trachonitidské krajiny, a Lyzaniáš čtvrtákem Abilinským.
2 za nejvyššího kněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Páně k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti.
3 I chodil po vší okolní krajině Jordánské, káže křest pokání na odpuštění hříchů,
4 jakož psáno jest v knize proroctví Izaiáše, proroka, řkoucího: Hlas volajícího na poušti: Připravujte cestu Páně, přímé čiňte stezky jeho.
5 Každé údolí bude vyplněno, a každá hora a pahrbek bude ponížen; i budou křivé věci spraveny a ostré cesty budou hladké.
6 A uzříť všeliké tělo spasení Boží.
7 Pravil pak zástupům vycházejícím, aby se křtili od něho: Plemeno ještěrčí, kdo vám ukázal, kterak byste utekli budoucího hněvu?
8 Protož neste ovoce hodné pokání a neříkejtež u sebe: Otce máme Abrahama. Neboť pravím vám, že jest mocen Bůh z kamení tohoto vzbuditi syny Abrahamovi.
9 A jižť jest i sekera k kořenu stromů přiložena. Protož každý strom, kterýž nenese ovoce dobrého, vyťat a na oheň uvržen bývá.
10 I tázali se ho zástupové, řkouce: Což tedy činiti budeme?

11 He answereth and saith unto them, He that hath two coats, let him impart to him that hath none; and he that hath meat, let him do likewise.

12 Then came also publicans to be baptized, and said unto him, Master, what shall we do?

13 And he said unto them, Exact no more than that which is appointed you.

14 And the soldiers likewise demanded of him, saying, And what shall we do? And he said unto them, Do violence to no man, neither accuse *any* falsely; and be content with your wages.

15 And as the people were in expectation, and all men mused in their hearts of John, whether he were the Christ, or not;

16 John answered, saying unto *them* all, I indeed baptize you with water; but one mightier than I cometh, the latchet of whose shoes I am not worthy to unloose: he shall baptize you with the Holy Ghost and with fire:

17 Whose fan *is* in his hand, and he will throughly purge his floor, and will gather the wheat into his garner; but the chaff he will burn with fire unquenchable.

18 And many other things in his exhortation preached he unto the people.

19 But Herod the tetrarch, being reproved by him for Herodias his brother Philip's wife, and for all the evils which Herod had done,

20 Added yet this above all, that he shut up John in prison.

21 Now when all the people were baptized, it came to pass, that

11 A odpovídaje, pravil jim: Kdo má dvě sukně, dej nemajícímu, a kdo má pokrmy, tolikéž učiň.

12 Přišli pak i celní křtíti se i řekli jemu: Mistře, co budeme činiti?

13 A on řekl jim: Nic více nevybírejte mimo to, což jest ustaveno.

14 I tázali se ho také i žoldnéři, řkouce: A my což činiti budeme? I řekl jim: Nad žádným se nepotřásejte, aniž podvodně čiňte a dosti mějte na svých žoldích.

15 A když pak lid očekával, a myslili všickni v srdcích svých o Janovi, nebyl-li by snad on Kristus,

16 odpověděl Jan všechněm, řka: Jáť zajisté křtím vás vodou, ale jdeť silnější nežli já, kterémuž nejsem hoden rozvázati řeménka u obuvi jeho. Tenť vás křtíti bude Duchem svatým a ohněm.

17 Jehožto věječka v ruce jeho, a vyčistíť humno své a shromáždí pšenici do obilnice své, ale plevy páliti bude ohněm neuhasitelným.

18 A tak mnohé i jiné věci, napomínaje, zvěstoval lidu.

19 Heródes pak, čtvrták, když od něho byl trestán pro Herodiadu, manželku Filipa, bratra svého, i ze všech nešlechetností, kteréž činil Heródes,

20 přidal i toto nade všecko, že vsadil Jana do žaláře.

21 I stalo se, když se křtil všecken lid, a když se pokřtil i

Jesus also being baptized, and praying, the heaven was opened,
22 And the Holy Ghost descended in a bodily shape like a dove upon him, and a voice came from heaven, which said, Thou art my beloved Son; in thee I am well pleased.

23 And Jesus himself began to be about thirty years of age, being (as was supposed) the son of Joseph, which was *the son* of Heli,

24 Which was *the son* of Matthat, which was *the son* of Levi, which was *the son* of Melchi, which was *the son* of Janna, which was *the son* of Joseph,

25 Which was *the son* of Mattathias, which was *the son* of Amos, which was *the son* of Naum, which was *the son* of Esli, which was *the son* of Nagge,

26 Which was *the son* of Maath, which was *the son* of Mattathias, which was *the son* of Semei, which was *the son* of Joseph, which was *the son* of Juda,

27 Which was *the son* of Joanna, which was *the son* of Rhesa, which was *the son* of Zorobabel, which was *the son* of Salathiel, which was *the son* of Neri,

28 Which was *the son* of Melchi, which was *the son* of Addi, which was *the son* of Cosam, which was *the son* of Elmodam, which was *the son* of Er,

29 Which was *the son* of Jose, which was *the son* of Eliezer, which was *the son* of Jorim, which was *the son* of Matthat, which was *the son* of Levi,

30 Which was *the son* of Simeon, which was *the son* of Juda, which

Ježíš a modlil se, že otevřelo se nebe.
22 A sstoupil Duch svatý v tělesné způsobě jako holubice na něj, a stal se hlas s nebe, řkoucí: Ty jsi ten Syn můj milý, v toběť mi se zalíbilo.

23 Ježíš pak počínal býti jako ve třidcíti letech, jakž domnín byl, syn Jozefův, kterýž byl syn Heli,

24 kterýž byl Matatův, kterýž byl Léví, kterýž byl Melchův, kterýž byl Jannův, kterýž byl Jozefův,

25 kterýž byl Matatiášův, kterýž byl Amosův, kterýž byl Naum, kterýž byl Esli, kterýž byl Nagge,

26 kterýž byl Mahatův, kterýž byl Matatiášův, kterýž byl Semei, kterýž byl Jozefův, kterýž byl Judův,

27 kterýž byl Johannův, kterýž byl Resův, kterýž byl Zorobábelův, kterýž byl Salatielův, kterýž byl Neriův,

28 kterýž byl Melchiův, kterýž byl Addiův, kterýž byl Kozamův, kterýž byl Elmódamův, kterýž byl Erův,

29 kterýž byl Józův, kterýž byl Eliezerův, kterýž byl Jórimův, kterýž byl Matatův, kterýž byl Léví,

30 kterýž byl Simeonův, kterýž byl Judův, kterýž byl Jozefův,

was *the son* of Joseph, which was *the son* of Jonan, which was *the son* of Eliakim,

31 Which was *the son* of Melea, which was *the son* of Menan, which was *the son* of Mattatha, which was *the son* of Nathan, which was *the son* of David,

32 Which was *the son* of Jesse, which was *the son* of Obed, which was *the son* of Booz, which was *the son* of Salmon, which was *the son* of Naasson,

33 Which was *the son* of Aminadab, which was *the son* of Aram, which was *the son* of Esrom, which was *the son* of Phares, which was *the son* of Juda,

34 Which was *the son* of Jacob, which was *the son* of Isaac, which was *the son* of Abraham, which was *the son* of Thara, which was *the son* of Nachor,

35 Which was *the son* of Saruch, which was *the son* of Ragau, which was *the son* of Phalec, which was *the son* of Heber, which was *the son* of Sala,

36 Which was *the son* of Cainan, which was *the son* of Arphaxad, which was *the son* of Sem, which was *the son* of Noe, which was *the son* of Lamech,

37 Which was *the son* of Mathusala, which was *the son* of Enoch, which was *the son* of Jared, which was *the son* of Maleleel, which was *the son* of Cainan,

38 Which was *the son* of Enos, which was *the son* of Seth, which was *the son* of Adam, which was *the son* of God.

kterýž byl Jónamův, kterýž byl Eliachimův,

31 kterýž byl Meleův, kterýž byl Ménamův, kterýž byl Matatanův, kterýž byl Nátanův, kterýž byl Davidův,

32 kterýž byl Jesse, kterýž byl Obédův, kterýž byl Bózův, kterýž byl Salmonův, kterýž byl Názonův,

33 kterýž byl Aminadabův, kterýž byl Aramův, kterýž byl Ezromův, kterýž byl Fáresův, kterýž byl Judův, kterýž byl Jákobův,

34 kterýž byl Izákův, kterýž byl Abrahamův, kterýž byl Táre, kterýž byl Náchorův,

35 kterýž byl Sáruchův, kterýž byl Ragaův, kterýž byl Fálekův, kterýž byl Heberův, kterýž byl Sále,

36 kterýž byl Kainanův, kterýž byl Arfaxadův, kterýž byl Semův, kterýž byl Noé, kterýž byl Lámechův,

37 kterýž byl Matuzalémův, kterýž byl Enochův, kterýž byl Járedův, kterýž byl Malalehelův, kterýž byl Kainanův,

38 kterýž byl Enosův, kterýž byl Setův, kterýž byl Adamův, kterýž byl Boží.

CHAPTER IV.

AND Jesus being full of the Holy Ghost returned from Jordan, and was led by the Spirit into the wilderness,

2 Being forty days tempted of the devil. And in those days he did eat nothing: and when they were ended, he afterward hungered.

3 And the devil said unto him, If thou be the Son of God, command this stone that it be made bread.

4 And Jesus answered him, saying, It is written, That man shall not live by bread alone, but by every word of God.

5 And the devil, taking him up into an high mountain, shewed unto him all the kingdoms of the world in a moment of time.

6 And the devil said unto him, All this power will I give thee, and the glory of them: for that is delivered unto me; and to whomsoever I will I give it.

7 If thou therefore wilt worship me, all shall be thine.

8 And Jesus answered and said unto him, Get thee behind me, Satan: for it is written, Thou shalt worship the Lord thy God, and him only shalt thou serve.

9 And he brought him to Jerusalem, and set him on a pinnacle of the temple, and said unto him, If thou be the Son of God, cast thyself down from hence:

10 For it is written, He shall give his angels charge over thee, to keep thee:

11 And in *their* hands they shall bear thee up, lest at any time thou dash thy foot against a stone.

KAPITOLA IV.

JEŽÍŠ pak, pln byv Ducha svatého, vrátil se od Jordánu a puzen jest v Duchu na poušť.

2 A za čtyřidceti dní pokoušín byl od ďábla a nic nejedl v těch dnech. Ale když se skonali, potom zlačněl.

3 I řekl jemu ďábel: Jestliže jsi Syn Boží, rci kamenu tomuto, ať jest chléb.

4 I odpověděl jemu Ježíš, řka: Psánoť jest: Že ne samým chlebem živ bude člověk, ale každým slovem Božím.

5 I vedl jej ďábel na horu vysokou a ukázal mu všecka království okršlku země pojednou.

6 A řekl jemu ďábel: Toběť dám tuto všecku moc i slávu; nebo mně dána jest, a komuž bych koli chtěl, dám ji.

7 Protož ty pokloníš-li se přede mnou, budeť všecko tvé.

8 I odpověděv Ježíš, řekl jemu: Jdi pryč ode mne, satanáši; nebo psáno jest: Pánu Bohu svému budeš se klaněti a jemu samému sloužiti.

9 Tedy vedl jej do Jeruzaléma a postavil ho na vrchu chrámu a řekl mu: Jsi-li Syn Boží, pusť se odtud dolů.

10 Nebo psáno jest: Že andělům svým přikáže o tobě, aby tě ostříhali,

11 a že tě na ruce uchopí, abys neurazil o kámen nohy své.

12 And Jesus answering said unto him, It is said, Thou shalt not tempt the Lord thy God.

13 And when the devil had ended all the temptation, he departed from him for a season.

14 ¶ And Jesus returned in the power of the Spirit into Galilee: and there went out a fame of him through all the region round about.

15 And he taught in their synagogues, being glorified of all.

16 ¶ And he came to Nazareth, where he had been brought up: and, as his custom was, he went into the synagogue on the sabbath day, and stood up for to read.

17 And there was delivered unto him the book of the prophet Esaias. And when he had opened the book, he found the place where it was written,

18 The Spirit of the Lord *is* upon me, because he hath anointed me to preach the gospel to the poor; he hath sent me to heal the brokenhearted, to preach deliverance to the captives, and recovering of sight to the blind, to set at liberty them that are bruised,

19 To preach the acceptable year of the Lord.

20 And he closed the book, and he gave *it* again to the minister, and sat down. And the eyes of all them that were in the synagogue were fastened on him.

21 And he began to say unto them, This day is this scripture fulfilled in your ears.

22 And all bare him witness, and wondered at the gracious words

12 A odpovídaje, dí mu Ježíš: Povědínoť jest: Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého.

13 A dokonav všecka pokušení ďábel, odšel od něho až do času.

14 I navrátil se Ježíš v moci Ducha do Galilee, a vyšla pověst o něm po vší té okolní krajině.

15 A on učil v školách jejich a slaven byl ode všech.

16 I přišel do Nazaréta, kdež byl vychován, a všel podlé obyčeje svého v den sobotní do školy. I vstal, aby četl.

17 I dána jemu kniha Izaiáše, proroka. A otevřev knihu, nalezl místo, kdež bylo napsáno:

18 Duch Páně nade mnou, protože pomazal mne, kázati evangelium chudým poslal mne a uzdravovati skroušené srdcem, zvěstovati jatým propuštění a slepým vidění a propustiti ssoužené v svobodu

19 a zvěstovati léto Páně vzácné.

20 A zavřev knihu a vrátiv služebníku, posadil se. A všech v škole oči byly obráceny naň.

21 I počal mluviti k nim: Že dnes naplnilo se písmo toto v uších vašich.

22 A všickni jemu posvědčovali a divili se libým slovům, pochá-

which proceeded out of his mouth. And they said, Is not this Joseph's son?

23 And he said unto them, Ye will surely say unto me this proverb, Physician, heal thyself: whatsoever we have heard done in Capernaum, do also here in thy country.

24 And he said, Verily I say unto you, No prophet is accepted in his own country.

25 But I tell you of a truth, many widows were in Israel in the days of Elias, when the heaven was shut up three years and six months, when great famine was throughout all the land;

26 But unto none of them was Elias sent, save unto Sarepta, *a city* of Sidon, unto a woman *that was* a widow.

27 And many lepers were in Israel in the time of Eliseus the prophet; and none of them was cleansed, saving Naaman the Syrian.

28 And all they in the synagogue, when they heard these things, were filled with wrath,

29 And rose up, and thrust him out of the city, and led him unto the brow of the hill whereon their city was built, that they might cast him down headlong.

30 But he passing through the midst of them went his way,

31 And came down to Capernaum, a city of Galilee, and taught them on the sabbath days.

32 And they were astonished at his doctrine: for his word was with power.

33 ¶ And in the synagogue there

zejícím z úst jeho, a pravili: Zdaliž tento není syn Jozefův?

23 I dí k nim: Zajisté díte mi toto podobenství: Lékaři, uzdrav se sám. Které věci slyšeli jsme, žes činil v Kafarnaum, učiň i zde v své vlasti.

24 I řekl jim: Amen pravím vám, žeť zádný prorok není vzácen v vlasti své.

25 Ale v pravdě pravím vám, že mnoho vdov bylo za dnů Eliáše v lidu Izraelském, když zavříno bylo nebe za tři léta a za šest měsíců, a když byl hlad veliký po vší zemi,

26 však Eliáš k žádné z nich není poslán, než toliko do Sarepty Sidonské k ženě vdově.

27 A mnoho malomocných bylo v lidu Izraelském za Elizea, proroka, a však žádný z nich není očištěn, než Náman Syrský.

28 I naplněni byli všickni v škole hněvem, slyšíce to.

29 A povstavše, vyvedli jej ven z města a vedli ho až na vrch hory, na níž město jejich bylo vzděláno, aby jej dolů sstrčili.

30 Ale on bera se prostředkem jich, ušel.

31 I sstoupil do Kafarnaum, města Galilejského, a učil je ve dny sobotní.

32 I divili se velmi učení jeho, nebo mocná byla řeč jeho.

33 Byl pak v škole člověk, mající

was a man, which had a spirit of an unclean devil, and cried out with a loud voice,

34 Saying, Let *us* alone; what have we to do with thee, *thou* Jesus of Nazareth? art thou come to destroy us? I know thee who thou art; the Holy One of God.

35 And Jesus rebuked him, saying, Hold thy peace, and come out of him. And when the devil had thrown him in the midst, he came out of him, and hurt him not.

36 And they were all amazed, and spake among themselves, saying, What a word *is* this! for with authority and power he commandeth the unclean spirits, and they come out.

37 And the fame of him went out into every place of the country round about.

38 ¶ And he arose out of the synagogue, and entered into Simon's house. And Simon's wife's mother was taken with a great fever; and they besought him for her.

39 And he stood over her, and rebuked the fever; and it left her: and immediately she arose and ministered unto them.

40 ¶ Now when the sun was setting, all they that had any sick with divers diseases brought them unto him; and he laid his hands on every one of them, and healed them.

41 And devils also came out of many, crying out, and saying, Thou are Christ the Son of God. And he rebuking *them* suffered them not to speak: for they knew that he was Christ.

ducha ďábelství nečistého. I zvolal hlasem velikým,

34 řka: Ach, což jest tobě do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi zatratiti nás? Znám tě, kdo jsi, že ten Svatý Boží.

35 I přimluvil jemu Ježíš, řka: Umlkniž a vyjdi od něho. A povrha jej ďábel mezi ně, vyšel od něho a nic mu neuškodil.

36 I přišel strach na všecky, a rozmlouvali vespolek, řkouce: Jaké jest toto slovo, že v moci a síle přikazuje nečistým duchům, a vycházejí?

37 I rozcházela se o něm pověst po všelikém místě té okolní krajiny.

38 Vstav pak ze školy, všel do domu Šimonova. Svegruše pak Šimonova trápena byla těžkou zimnicí.

39 I prosili ho za ni. Tedy stoje nad ní, přimluvil zimnici, i přestala jí. A ona hned vstavši, posluhovala jim.

40 Při západu pak slunce všickni, kteříž měli nemocné rozličnými neduhy, vodili je k němu, a on na jednoho každého z nich ruce vzkládav, uzdravoval je.

41 Od mnohých také ďábelství vycházela, křičící a říkající: Ty jsi Kristus, Syn Boží. Ale přimlouvaje, nedopouštěl jim mluviti; nebo věděli, že jest on Kristus.

42 And when it was day, he departed and went into a desert place: and the people sought him, and came unto him, and stayed him, that he should not depart from them.

43 And he said unto them, I must preach the kingdom of God to other cities also: for therefore am I sent.

44 And he preached in the synagogues of Galilee.

CHAPTER V.

AND it came to pass, that, as the people pressed upon him to hear the word of God, he stood by the lake of Gennesaret,

2 And saw two ships standing by the lake: but the fishermen were gone out of them, and were washing *their* nets.

3 And he entered into one of the ships, which was Simon's, and prayed him that he would thrust out a little from the land. And he sat down and taught the people out of the ship.

4 Now when he had left speaking, he said unto Simon, Launch out into the deep, and let down your nets for a draught.

5 And Simon answering said unto him, Master, we have toiled all the night, and have taken nothing: nevertheless at thy word I will let down the net.

6 And when they had this done, they inclosed a great multitude of fishes: and their net brake.

7 And they beckoned unto *their* partners, which were in the other ship, that they should come and help them. And they came, and filled both the ships, so that they began to sink.

42 A jakž byl den, vyšed, bral se na pusté místo. I hledali ho zástupové a přišli až k němu a zdržovali ho, aby neodcházel od nich.

43 On pak řekl jim: I jinýmť městům musím zvěstovati království Boží; nebo na to poslán jsem.

44 I kázal v školách Galilejských.

KAPITOLA V.

STALO se pak, když se zástup na něj valil, aby slyšeli slovo Boží, že on stál podlé jezera Genezaretského.

2 I uzřel dvě lodí, any stojí u jezera, rybáři pak sstoupivše z nich, vypírali síti.

3 I vstoupiv na jednu z těch lodí, kteráž byla Šimonova, prosil ho, aby od země odvezl maličko. A posadiv se, učil z lodí zástupy.

4 A když přestal mluviti, dí k Šimonovi: Vez na hlubinu, a rozestřete síti své k lovení.

5 I odpověděv Šimon, řekl jemu: Mistře, přes celou noc pracovavše, nic jsme nepopadli, ale k slovu tvému rozestru sít.

6 A když to učinili, zahrnuli množství veliké ryb, tak že se trhala sít jejich.

7 I ponukli tovaryšů, kteříž byli na druhé lodí, aby přišli a pomohli jim. I přišli a naplnili obě lodí, tak že se pohřižovaly.

8 When Simon Peter saw *it*, he fell down at Jesus' knees, saying, Depart from me; for I am a sinful man, O Lord.

9 For he was astonished, and all that were with him, at the draught of the fishes which they had taken:

10 And so *was* also James, and John, the sons of Zebedee, which were partners with Simon. And Jesus said unto Simon, Fear not; from henceforth thou shalt catch men.

11 And when they had brought their ships to land, they forsook all, and followed him.

12 ¶ And it came to pass, when he was in a certain city, behold a man full of leprosy: who seeing Jesus fell on *his* face, and besought him, saying, Lord, if thou wilt, thou canst make me clean.

13 And he put forth *his* hand, and touched him, saying, I will: be thou clean. And immediately the leprosy departed from him.

14 And he charged him to tell no man: but go, and shew thyself to the priest, and offer for thy cleansing, according as Moses commanded, for a testimony unto them.

15 But so much the more went there a fame abroad of him: and great multitudes came together to hear, and to be healed by him of their infirmities.

16 ¶ And he withdrew himself into the wilderness, and prayed.

17 And it came to pass on a certain day, as he was teaching, that there were Pharisees and doctors of the law sitting by, which were come out of every town of Galilee,

8 To uzřev Šimon Petr, padl k nohám Ježíšovým, řka: Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný.

9 Hrůza zajisté byla jej obklíčila i všecky, kteříž s ním byli, nad tím lovením ryb, kteréž byli popadli,

10 a též Jakuba a Jana, syny Zebedeovy, kteříž byli tovaryši Šimonovi. I dí Šimonovi Ježíš: Nebojž se. Již od tohoto času lidi budeš loviti.

11 A přivezše k břehu lodí a všecko opustivše, šli za ním.

12 I stalo se, když byl v jednom městě, a aj, muž plný malomocenství. A uzřev Ježíše, padl na tvář a prosil ho, řka: Pane, kdybys chtěl, můžeš mne očistiti.

13 I vztáh ruku, dotekl se ho, řka: Chci, buď čist. A hned odešlo od něho malomocenství.

14 I přikázal jemu, aby žádnému nepravil, ale jdi, ukaž se knězi a obětuj za očištění své, jako přikázal Mojžíš, na svědectví jim.

15 Tedy rozhlašovala se více řeč o něm, a scházeli se zástupové mnozí, aby jej slyšeli a uzdravováni byli od něho v svých nemocech.

16 On pak odcházel na pouště a modlil se.

17 I stalo se v jeden den, že on učil. A seděli také tu i farizeové a zákona učitelé, kteříž se byli sešli ze všech městeček Galilejských a Judských i z Jeruzaléma,

and Judæa, and Jerusalem: and the power of the Lord was *present* to heal them.

18 ¶ And, behold, men brought in a bed a man which was taken with a palsy: and they sought *means* to bring him in, and to lay *him* before him.

19 And when they could not find by what *way* they might bring him in because of the multitude, they went upon the housetop, and let him down through the tiling with *his* couch into the midst before Jesus.

20 And when he saw their faith, he said unto him, Man, thy sins are forgiven thee.

21 And the scribes and the Pharisees began to reason, saying, Who is this which speaketh blasphemies? Who can forgive sins, but God alone?

22 But when Jesus perceived their thoughts, he answering said unto them, What reason ye in your hearts?

23 Whether is easier to say, Thy sins be forgiven thee; or to say, Rise up and walk?

24 But that ye may know that the Son of man hath power upon earth to forgive sins, (he said unto the sick of the palsy,) I say unto thee, Arise, and take up thy couch, and go into thine house.

25 And immediately he rose up before them, and took up that whereon he lay, and departed to his own house, glorifying God.

26 And they were all amazed, and they glorified God, and were filled with fear, saying, We have seen strange things to day.

27 ¶ And after these things he

a moc Páně přítomna byla k uzdravování jich.

18 A aj, muži nesli na loži člověka, kterýž byl šlakem poražený, i hledali vnésti ho a položiti před něj.

19 A nenalezše, kterou by jej stranou vnesli pro zástup, vstoupili na dům a skrze podlahu spustili jej s ložem u prostřed před Ježíše.

20 Kterýžto viděv víru jejich, řekl mu: Člověče, odpuštěniť jsou tobě hříchové tvoji.

21 Tedy počali přemyšlovati zákoníci a farizeové, řkouce Kdo jest tento, kterýž mluví rouhání? Kdo může odpustiti hříchy, jediné sám Bůh?

22 Poznav pak Ježíš myšlení jejich, odpovídaje, řekl jim: Co přemyšlujete v srdcích svých?

23 Co jest snáze říci: Odpouštějí se tobě hříchové tvoji, čili říci: Vstaň a choď?

24 Ale abyste věděli, že Syn člověka má moc na zemi odpouštěti hříchy, řekl šlakem poraženému: Toběť pravím: Vstaň a vezma lože své, jdi do domu svého.

25 A hned vstav před nimi, vzal, na čemž ležel, i odšel do domu svého, velebě Boha.

26 I užasli se vsickni a velebili Boha a naplněni jsou bázní, řkouce: Viděli jsme dnes divné věci.

27 A potom vyšel a uzřel celné-

went forth, and saw a publican, named Levi, sitting at the receipt of custom: and he said unto him, Follow me.

28 And he left all, rose up, and followed him.

29 And Levi made him a great feast in his own house: and there was a great company of publicans and of others that sat down with them.

30 But their scribes and Pharisees murmured against his disciples, saying, Why do ye eat and drink with publicans and sinners?

31 And Jesus answering said unto them, They that are whole need not a physician; but they that are sick.

32 I came not to call the righteous, but sinners to repentance.

33 ¶ And they said unto him, Why do the disciples of John fast often, and make prayers, and likewise *the disciples* of the Pharisees; but thine eat and drink?

34 And he said unto them, Can ye make the children of the bridechamber fast, while the bridegroom is with them?

35 But the days will come, when the bridegroom shall be taken away from them, and then shall they fast in those days.

36 ¶ And he spake also a parable unto them; No man putteth a piece of a new garment upon an old; if otherwise, then both the new maketh a rent, and the piece that was *taken* out of the new agreeth not with the old.

37 And no man putteth new wine into old bottles; else the

ho, jménem Léví, sedícího na cle. I řekl jemu: Poď za mnou.

28 A opustiv všecko, vstav, šel za ním.

29 I učinil jemu hody veliké Léví v domě svém, a byl zástup veliký publikánů i jiných, kteříž s ním stolili.

30 Tedy reptali zákonníci a farizeové, řkouce učedlníkům jeho: Proč s publikány a hříšníky jíte a pijete?

31 I odpověděv Ježíš, řekl jim: Nepotřebujíť zdraví lékaře, ale nemocní.

32 Nepřišelť jsem volati spravedlivých, ale hříšných ku pokání.

33 A oni řekli jemu: Proč učedlníci Janovi postí se často a modlí se, podobně i farizejští, tvoji pak jedí a pijí?

34 On pak řekl jim: Zdali můžete synům ženicha, dokudž s nimi jest ženich, kázati se postiti?

35 Přijdouť pak dnové, když odjat bude od nich ženich, tehdážť se budou postiti v těch dnech.

36 Pravil pak jim i podobenství: Že žádný záplaty roucha nového nepřišívá k rouchu vetchému; sic jinak to nové roztrhuje, a vetchému nepřipadá záplata z nového.

37 A žádný nevlévá vína nového do nádob starých: sic jinak víno

new wine will burst the bottles, and be spilled, and the bottles shall perish.

38 But new wine must be put into new bottles; and both are preserved.

39 No man also having drunk old *wine* straightway desireth new: for he saith, The old is better.

CHAPTER VI.

AND it came to pass on the second sabbath after the first, that he went through the corn fields; and his disciples plucked the ears of corn, and did eat, rubbing *them* in *their* hands.

2 And certain of the Pharisees said unto them, Why do ye that which is not lawful to do on the sabbath days?

3 And Jesus answering them said, Have ye not read so much as this, what David did, when himself was an hungred, and they which were with him;

4 How he went into the house of God, and did take and eat the shewbread, and gave also to them that were with him; which it is not lawful to eat but for the priests alone?

5 And he said unto them, That the Son of man is Lord also of the sabbath.

6 And it came to pass also on another sabbath, that he entered into the synagogue and taught: and there was a man whose right hand was withered.

7 And the scribes and Pharisees watched him, whether he would

nové rozpučí nádoby a samo vyteče, a nádoby se pokazí.

38 Ale víno nové v nádoby nové má lito býti, a obé bude zachováno.

39 A aniž kdo, když pije staré, hned chce nového, ale dít: Staré lepší jest.

KAPITOLA VI.

I STALO se v druhou sobotu, že šel Ježíš skrze obilí. I trhali učedlníci jeho klasy a rukama vymínajíce, jedli.

2 Tehdy někteří z farizeů řekli jim: Proč činíte, čehož nesluší činiti v sobotu?

3 I odpověděv Ježíš, řekl jim: Což jste ani toho nečtli, co učinil David, když lačněl, on i ti, kteříž s ním byli?

4 Kterak všel do domu Božího a chleby posvátné vzal a jedl a dal i těm, kteříž s ním byli, jichž nenáleží jísti než toliko samým kněžím?

5 I řekl jim: Že jest Syn člověka pánem také i dne sobotního.

6 Stalo se pak i v jinou sobotu, že všel do školy Ježíš a učil. A byl tu člověk, jehož pravá ruka byla uschlá.

7 I šetřili ho zákonníci a farizeové, bude-li v sobotu uzdravovati,

heal on the sabbath day; that they might find an accusation against him.

8 But he knew their thoughts, and said to the man which had the withered hand, Rise up, and stand forth in the midst. And he arose and stood forth.

9 Then said Jesus unto them, I will ask you one thing; Is it lawful on the sabbath days to do good, or to do evil? to save life, or to destroy *it?*

10 And looking round about upon them all, he said unto the man, Stretch forth thy hand. And he did so: and his hand was restored whole as the other.

11 And they were filled with madness; and communed one with another what they might do to Jesus.

12 And it came to pass in those days, that he went out into a mountain to pray, and continued all night in prayer to God.

13 ¶ And when it was day, he called *unto him* his disciples: and of them he chose twelve, whom also he named apostles;

14 Simon, (whom he also named Peter,) and Andrew his brother, James and John, Philip and Bartholomew,

15 Matthew and Thomas, James the *son* of Alphæus, and Simon called Zelotes,

16 And Judas *the brother* of James, and Judas Iscariot, which also was the traitor.

17 ¶ And he came down with them, and stood in the plain, and the company of his disciples, and a great multitude of people out of all Judæa and Jerusalem, and

aby nalezli, z čeho by jej obžalovali.

8 Ale on znal přemyšlování jejich. I dí člověku, kterýž měl ruku uschlou: Vstaň a stůj v prostředku.

9 A on stav, stál. Tedy řekl jim Ježíš: Otíži se vás na jednu věc: Sluší-li v sobotu dobře činiti, čili zle, duši zachovati, čili zatratiti?

10 A pohleděv na ně na všecky vůkol, dí člověku tomu: Vztáhni tu ruku svou. A on učinil tak. I přivedena jest k zdraví ruka jeho jako druhá.

11 Oni pak naplněni jsou hněvivou nemoudrostí a rozmlouvali mezi sebou, co by učiniti měli Ježíšovi.

12 I stalo se v těch dnech, vyšel na horu k modlení. I byl tam přes noc na modlitbě Boží.

13 A když byl den, povolal učedlníků svých a vyvolil z nich dvanácte, kteréž i apoštoly nazval:

14 Šimona, kterémuž také dal jméno Petr, a Ondřeje, bratra jeho, Jakuba a Jana, Filipa a Bartoloměje,

15 Matouše a Tomáše, Jakuba Alfeova a Šimona, kterýž slove Zelótes,

16 Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, kterýž potom byl zrádce.

17 I sstoupiv s nimi, stál na místě polním a zástup učedlníků jeho a množství veliké lidu ze všeho Judstva i z Jeruzaléma i z Týru i z Sidonu, kteříž při moři

from the sea coast of Tyre and Sidon, which came to hear him, and to be healed of their diseases;
18 And they that were vexed with unclean spirits: and they were healed.
19 And the whole multitude sought to touch him: for there went virtue out of him, and healed *them* all.
20 ¶ And he lifted up his eyes on his disciples, and said, Blessed *be ye* poor: for your's is the kingdom of God.
21 Blessed *are ye* that hunger now: for ye shall be filled. Blessed *are ye* that weep now: for ye shall laugh.
22 Blessed are ye, when men shall hate you, and when they shall separate you *from their company*, and shall reproach *you*, and cast out your name as evil, for the Son of man's sake.
23 Rejoice ye in that day, and leap for joy: for, behold, your reward *is* great in heaven: for in the like manner did their fathers unto the prophets.
24 But woe unto you that are rich! for ye have received your consolation.
25 Woe unto you that are full! for ye shall hunger. Woe unto you that laugh now! for ye shall mourn and weep.
26 Woe unto you, when all men shall speak well of you! for so did their fathers to the false prophets.
27 ¶ But I say unto you which hear, Love your enemies, do good to them which hate you,
28 Bless them that curse you,

jsou, kteříž byli přišli, aby jej slyšeli a uzdraveni byli od neduhů svých,
18 i kteříž trápeni byli od duchů nečistých. A byli uzdravováni.
19 A všecken zástup hledal se ho dotknouti: nebo moc z něho vycházela a uzdravovala všecky.
20 A on pozdvih očí svých na učedlníky, pravil: Blahoslavení chudí, nebo vaše jest království Boží.
21 Blahoslavení, kteříž nyní lačníte, nebo nasyceni budete. Blahoslavení, kteříž nyní pláčete, nebo smáti se budete.
22 Blahoslavení budete, když vás nenáviděti budou lidé a když vás vyobcují a haněti budou a vyvrhou jméno vaše jako zlé, pro Syna člověka.
23 Radujte se v ten den a veselte se, nebo aj, odplata vaše mnohá v nebesích. Takť zajisté činívali prorokům otcové jejich.
24 Ale běda vám bohatým, nebo vy již máte potěšení své.
25 Běda vám, kteříž jste nasyceni, nebo lačněti budete. Běda vám, kteříž se nyní smějete, nebo kvíliti a plakati budete.
26 Běda vám, když by dobře o vás mluvili všickni lidé: nebo tak činívali falešným prorokům otcové jejich.
27 Ale vámť pravím, kteříž slyšíte: Milujte nepřátely své, dobře čiňte těm, kteříž vás nenávidí,
28 dobrořečte těm, kteříž vás

and pray for them which despitefully use you.

29 And unto him that smiteth thee on the *one* cheek offer also the other; and him that taketh away thy cloke forbid not *to take thy* coat also.

30 Give to every man that asketh of thee; and of him that taketh away thy goods ask *them* not again.

31 And as ye would that men should do to you, do ye also to them likewise.

32 For if ye love them which love you, what thank have ye? for sinners also love those that love them.

33 And if ye do good to them which do good to you, what thank have ye? for sinners also do even the same.

34 And if ye lend *to them* of whom ye hope to receive, what thank have ye? for sinners also lend to sinners, to receive as much again.

35 But love ye your enemies, and do good, and lend, hoping for nothing again; and your reward shall be great, and ye shall be the children of the Highest: for he is kind unto the unthankful and *to* the evil.

36 Be ye therefore merciful, as your Father also is merciful.

37 Judge not, and ye shall not be judged: condemn not, and ye shall not be condemned: forgive, and ye shall be forgiven:

38 Give, and it shall be given unto you; good measure, pressed down, and shaken together, and

proklínají, a modlte se za ty, kteříž vám bezpráví činí.

29 A udeřil-li by tebe kdo v líce, nasaď mu i druhého, a tomu, kterýž tobě odjímá plášť, také i sukně nebraň.

30 Každému pak prosícímu tebe dej a od toho, kterýž béře tvé věci, zase nežádej.

31 A jakž chcete, aby vám lidé činili, i vy jim též podobně čiňte.

32 Nebo jestliže milujete ty, kteříž vás milují, jakou míti budete milost? Nebo i hříšníci milují ty, od nichž milováni bývají.

33 A budete-li dobře činiti těm, kteříž vám dobře činí, jakou máte milost? Však i hříšníci totéž činí.

34 A budete-li půjčovati těm, od kterýchž se nadějete zase vzíti, jakou máte milost? Však i hříšníci hříšníkům půjčují, aby tolikéž zase vzali.

35 Nýbrž milujte nepřátely své a dobře čiňte a půjčujte, nic se odtud nenadějíce, a budeť odplata vaše mnohá, a budete synové Nejvyššího. Nebo on dobrotivý jest i k nevděčným a zlým.

36 Protož buďte milosrdní, jako i Otec váš milosrdný jest.

37 Nesuďte, a nebudete souzeni. Nepotupujte, a nebudete potupeni. Odpouštějte, a budeť vám odpuštěno.

38 Dávejte, a budeť vám dáno. Míru dobrou, natlačenou a natřesenou a osutou dadíť v lůno vaše;

running over, shall men give into your bosom. For with the same measure that ye mete withal it shall be measured to you again.

39 And he spake a parable unto them, Can the blind lead the blind? shall they not both fall into the ditch?

40 The disciple is not above his master : but every one that is perfect shall be as his master.

41 And why beholdest thou the mote that is in thy brother's eye. but perceivest not the beam that is in thine own eye?

42 Either how canst thou say to thy brother, Brother, let me pull out the mote that is in thine eye, when thou thyself beholdest not the beam that is in thine own eye? Thou hypocrite, cast out first the beam out of thine own eye, and then shalt thou see clearly to pull out the mote that is in thy brother's eye.

43 For a good tree bringeth not forth corrupt fruit; neither doth a corrupt tree bring forth good fruit.

44 For every tree is known by his own fruit. For of thorns men do not gather figs, nor of a bramble bush gather they grapes.

45 A good man out of the good treasure of his heart bringeth forth that which is good; and an evil man out of the evil treasure of his heart bringeth forth that which is evil : for of the abundance of the heart his mouth speaketh.

46 ¶ And why call ye me, Lord, Lord, and do not the things which I say?

47 Whosoever cometh to me, and

touž zajisté měrou, kterouž měříte, bude vám zase odměřeno.

39 Pověděl jim také i podobenství: Zdali může slepý slepého vésti? Zdaž oba do jámy neupadnou?

40 Neníť učedlník nad mistra svého, ale dokonalý bude každý, bude-li jako mistr jeho.

41 Což pak vidíš mrvu v oku bratra tvého a břevna, kteréž jest v tvém vlastním oku, neznamenáš?

42 Aneb kterak můžeš říci bratru svému: Bratře, nechať vyňmu mrvu, kteráž jest v oku tvém, sám v oku svém břevna nevida? Pokrytče, vyvrz prvé břevno z oka svého a tehdy prohlédneš, abys vyňal mrvu, kteráž jest v oku bratra tvého.

43 Neboť není ten strom dobrý, kterýž nese ovoce zlé, aniž jest strom zlý, kterýž nese ovoce dobré.

44 Každý zajisté strom po svém vlastním ovoci bývá poznán; nebo nezbírají s trní fíků, ani s hloží zbírají hroznů.

45 Dobrý člověk z dobrého pokladu srdce svého vynáší dobré, a zlý člověk ze zlého pokladu srdce svého vynáší zlé. Nebo z hojnosti srdce mluví ústa jeho.

46 Co pak mi říkáte: Pane, Pane! a nečiníte, což pravím?

47 Každý kdož přichází ke mně

heareth my sayings, and doeth them, I will shew you to whom he is like :

48 He is like a man which built an house, and digged deep, and laid the foundation on a rock : and when the flood arose, the stream beat vehemently upon that house, and could not shake it : for it was founded upon a rock.

49 But he that heareth, and doeth not, is like a man that without a foundation built an house upon the earth; against which the stream did beat vehemently, and immediately it fell; and the ruin of that house was great.

CHAPTER VII.

NOW when he had ended all his sayings in the audience of the people, he entered into Capernaum.

2 And a certain centurion's servant, who was dear unto him, was sick, and ready to die.

3 And when he heard of Jesus, he sent unto him the elders of the Jews, beseeching him that he would come and heal his servant.

4 And when they came to Jesus, they besought him instantly, saying, That he was worthy for whom he should do this :

5 For he loveth our nation, and he hath built us a synagogue.

6 Then Jesus went with them. And when he was now not far from the house, the centurion sent friends to him, saying unto him, Lord, trouble not thyself : for I am not worthy that thou shouldest enter under my roof :

7 Wherefore neither thought I

a slyší slovo mé a zachovává je, ukáži vám, komu by podoben byl.

48 Podoben jest člověku stavějícímu dům, kterýž kopal a vytesal hluboko a založil grunty v skále. A když se povodeň strhla, obořila se řeka na dům ten, ale nemohla jím pohnouti, nebo byl založen na skále.

49 Ale kdož slyší a nečiní, podoben jest člověku, kterýž staví dům svůj na zemi bez gruntu. Na kterýž obořila se řeka, a on hned padl, i byl pád domu toho veliký.

KAPITOLA VII.

A když vykonal všecka slova svá při přítomnosti lidu, všel do Kafarnaum.

2 Setníka pak nějakého služebník nemocen jsa, k smrti se přibližoval, kteréhož on sobě mnoho vážil.

3 I uslyšav o Ježíšovi, poslal k němu starší Židovské, prose ho, aby přišel a uzdravil služebníka jeho.

4 A oni přišedše k Ježíšovi, prosili ho snažně, řkouce: Hoden jest, abys mu to učinil.

5 Nebo miluje národ náš a školu on nám vystavěl.

6 Tedy Ježíš šel s nimi. A když již nedaleko byl od domu, poslal k němu ten setník přátely, řka jemu: Pane, nepřidávej sobě práce. (Nejsem zajisté hoden, abys všel pod střechu mou.

7 A protož jsem i sebe samého

myself worthy to come unto thee : but say in a word, and my servant shall be healed.

8 For I also am a man set under authority, having under me soldiers, and I say unto one, Go, and he goeth; and to another, Come, and he cometh; and to my servant, Do this, and he doeth *it*.

9 When Jesus heard these things, he marvelled at him, and turned him about, and said unto the people that followed him, I say unto you, I have not found so great faith, no, not in Israel.

10 And they that were sent, returning to the house, found the servant whole that had been sick.

11 ¶ And it came to pass the day after, that he went into a city called Nain; and many of his disciples went with him, and much people.

12 Now when he came nigh to the gate of the city, behold, there was a dead man carried out, the only son of his mother, and she was a widow : and much people of the city was with her.

13 And when the Lord saw her, he had compassion on her, and said unto her, Weep not.

14 And he came and touched the bier : and they that bare *him* stood still. And he said, Young man, I say unto thee, Arise.

15 And he that was dead sat up, and began to speak. And he delivered him to his mother.

16 And there came a fear on all : and they glorified God, saying, That a great prophet is risen up among us; and, That God hath visited his people.

za nehodného položil, abych přišel k tobě.) Ale rci slovem, a bude̋ uzdraven služebník můj

8 Nebo i já jsem člověk pod mocí postavený, maje pod sebou žoldnéře, a dím tomuto: Jdi, a jde, a jinému: Přiď, a přijde, a služebníku svému: Učiň toto, a učiní.

9 Tedy uslyšav to Ježíš, podivil se jemu a obrátiv se, řekl zástupu, kterýž za ním šel: Pravím vám, že ani v Izraeli nenalezl jsem tak veliké víry.

10 Vrátivše se pak domů ti, kteříž posláni byli, nalezli služebníka, kterýž nemocen byl, zdravého.

11 I stalo se potom, šel do města, kteréž slove Naim, a šli s ním učedlníci jeho mnozí a zástup veliký.

12 A když se přiblížil k bráně města, aj, mrtvý byl nesen ven, syn jediný matky své, a ta vdova byla, a zástup města mnohý s ní.

13 Kteroužto uzřev Pán, milosrdenstvím hnut jest k ní a řekl jí: Neplačiž.

14 A přistoupiv, dotekl se már. (Ti pak, kteříž nesli, zastavili se.) I řekl: Mládenče, tobě̋ pravím, vstaň.

15 I posadil se ten mrtvý a počal mluviti.

16 I dal jej mateři jeho. Tedy podjala všecky bázeň, i velebili Boha, řkouce: Prorok veliký povstal mezi námi, a Bůh navštívil lid svůj.

17 And this rumour of him went forth throughout all Judæa, and throughout all the region round about.
18 And the disciples of John shewed him of all these things.
19 ¶ And John calling *unto him* two of his disciples sent *them* to Jesus, saying, Art thou he that should come? or look we for another?
20 When the men were come unto him, they said, John Baptist hath sent us unto thee, saying, Art thou he that should come? or look we for another?
21 And in that same hour he cured many of *their* infirmities and plagues, and of evil spirits; and unto many *that were* blind he gave sight.
22 Then Jesus answering said unto them, Go your way, and tell John what things ye have seen and heard; how that the blind see, the lame walk, the lepers are cleansed, the deaf hear, the dead are raised, to the poor the gospel is preached.
23 And blessed is *he*, whosoever shall not be offended in me.
24 ¶ And when the messengers of John were departed, he began to speak unto the people concerning John, What went ye out into the wilderness for to see? A reed shaken with the wind?
25 But what went ye out for to see? A man clothed in soft raiment? Behold, they which are gorgeously apparelled, and live delicately, are in kings' courts.
26 But what went ye out for to

17 I vyšla řeč ta o něm po všem Judstvu i po vší okolní krajině.
18 I zvěstovali Janovi učedlníci jeho o všech těchto věcech. A zavolav kterýchs dvou z učedlníků svých Jan,
19 poslal k Ježíšovi, řka: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme?
20 Přišedše pak k němu muži ti, řekli: Jan Křtitel poslal nás k tobě, řka: Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme?
21 A v touž hodinu mnohé uzdravil od neduhů, od nemocí a duchů zlých a slepým mnohým zrak dal.
22 Odpověděv pak Ježíš, řekl jim: Jdouce, povězte Janovi, co jste viděli a slyšeli, že slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní očištění přijímají, hluší slyší, mrtví z mrtvých vstávají, chudým se zvěstuje evangelium.
23 A blahoslavený jest, kdož by se na mně nezhoršil.
24 A když odešli poslové Janovi, počal praviti zástupům o Janovi: Co jste vyšli na poušť spatřovati? Třtinu-li, kteráž se větrem klátí?
25 Aneb nač jste hleděti vyšli? Na člověka-li měkkým rouchem oděného? Aj, kteříž v rouše slavném a v rozkoši jsou, v domích královských jsou.
26 Aneb co jste vyšli viděti?

see? A prophet? Yea, I say unto
you, and much more than a
prophet.
27 This is *he*, of whom it is writ-
ten, Behold, I send my messenger
before thy face, which shall pre-
pare thy way before thee.
28 For I say unto you, Among
those that are born of women there
is not a greater prophet than John
the Baptist: but he that is least
in the kingdom of God is greater
than he.
29 And all the people that heard
him, and the publicans, justified
God, being baptized with the bap-
tism of John.
30 But the Pharisees and law-
yers rejected the counsel of God
against themselves, being not bap-
tized of him.
31 ¶ And the Lord said, Where-
unto then shall I liken the men
of this generation? and to what
are they like?
32 They are like unto children
sitting in the marketplace, and
calling one to another, and say-
ing, We have piped unto you, and
ye have not danced; we have
mourned to you, and ye have not
wept.
33 For John the Baptist came
neither eating bread nor drinking
wine; and ye say, He hath a
devil.
34 The Son of man is come eat-
ing and drinking; and ye say, Be-
hold a gluttonous man, and a
winebibber, a friend of publicans
and sinners!
35 But wisdom is justified of all
her children.
36 ¶ And one of the Pharisees
desired him that he would eat with

Proroka-li? Jistě pravím vám, i
více nežli proroka.
27 Tentoť jest, o kterémž jest
psáno: Aj, já posílám anděla své-
ho před tváří tvou, kterýž při-
praví cestu tvou před tebou.
28 Nebo pravím vám, většího
proroka mezi syny ženskými nad
Jana Křtitele není žádného, ale
kdož jest menší v království Bo-
žím, většíť jest nežli on.
29 Tedy všecken lid slyše to i
publikáni, velebili Boha, byvše
pokřtěni křtem Janovým.
30 Ale farizeové a zákonníci
pohrdli radou Boží sami proti
sobě, nebyvše pokřtěni od něho.
31 I řekl Pán: Komu tedy přirovnám
lidi pokolení tohoto, a čemu po-
dobni jsou?
32 Podobni jsou dětem, kteříž
na rynku sedí, a jedni na druhé
volají, říkajíce: Pískali jsme vám,
a neskákali jste: žalostně jsme na-
říkali vám, a neplakali jste.
33 Nebo přišel Jan Křtitel, ani
chleba nejeda, ani nepije vína, a
pravíte: Ďábelství má.
34 Přišel Syn člověka, jeda a
pije, a pravíte: Aj, člověk žráč a
piján vína, přítel publikánů a
hříšníků.
35 Ale ospravedlněna jest mou-
drost ode všech synů svých.
36 Prosil ho pak jeden z farizeů,
aby jedl s ním. Pročež všed do

him. And he went into the Pharisee's house, and sat down to meat.

37 And, behold, a woman in the city, which was a sinner, when she knew that *Jesus* sat at meat in the Pharisee's house, brought an alabaster box of ointment,

38 And stood at his feet behind *him* weeping, and began to wash his feet with tears, and did wipe *them* with the hairs of her head, and kissed his feet, and anointed *them* with the ointment.

39 Now when the Pharisee which had bidden him saw *it*, he spake within himself, saying, This man, if he were a prophet, would have known who and what manner of woman *this is* that toucheth him: for she is a sinner.

40 And Jesus answering said unto him, Simon, I have somewhat to say unto thee. And he saith, Master, say on.

41 There was a certain creditor which had two debtors: the one owed five hundred pence, and the other fifty.

42 And when they had nothing to pay, he frankly forgave them both. Tell me therefore, which of them will love him most?

43 Simon answered and said, I suppose that *he*, to whom he forgave most. And he said unto him, Thou hast rightly judged.

44 And he turned to the woman, and said unto Simon, Seest thou this woman? I entered into thine house, thou gavest me no water for my feet: but she hath washed my feet with tears, and wiped *them* with the hairs of her head.

45 Thou gavest me no kiss: but

domu toho farizea, posadil ze za stůl.

37 A aj, žena v městě, kteráž byla hříšnice, zvěděvši, že by seděl za stolem v domě farizea, přinesla nádobu alabastrovou masti.

38 A stojeci z zadu u noh jeho s pláčem, počala slzami smáčeti nohy jeho a vlasy hlavy své vytírala a líbala nohy jeho a mastí mazala.

39 Uzřev pak to farizeus, kterýž ho byl pozval, řekl sám v sobě tak: Byť tento byl prorok, věděltť by, která a jaká jest to žena, kteráž se ho dotýká; nebo hříšnice jest.

40 I odpověděv Ježíš, dí jemu: Šimone, mámť něco pověditi. A on řekl: Mistře, pověz.

41 Dva dlužníky měl nějaký věřitel. Jeden dlužen byl pět set peněz, a druhý padesát.

42 A když neměli, odkud by zaplatili, odpustil oběma. Pověziž tedy, který z nich více bude jej milovati?

43 I odpověděv Šimon, řekl: Mám za to, že ten, kterémuž více odpustil. A on řekl jemu: Právě jsi rozsoudil.

44 A obrátiv se k ženě, řekl Šimonovi: Vidíš tuto ženu? Všel jsem do domu tvého, vody nohám mým nedal jsi, ale tato slzami smáčela nohy mé a vlasy hlavy své vytřela.

45 Nepolíbil jsi mne, ale tato,

this woman since the time I came
in hath not ceased to kiss my feet.
46 My head with oil thou didst
not anoint: but this woman hath
anointed my feet with ointment.
47 Wherefore, I say unto thee,
Her sins, which are many, are forgiven;
for she loved much: but to
whom little is forgiven, *the same*
loveth little.
48 And he said unto her, Thy
sins are forgiven.
49 And they that sat at meat
with him began to say within
themselves, Who is this that forgiveth
sins also?
50 And he said to the woman,
Thy faith hath saved thee; go in
peace.

CHAPTER VIII.

AND it came to pass afterward,
that he went throughout
every city and village, preaching
and shewing the glad tidings of
the kingdom of God: and the
twelve *were* with him,
2 And certain women, which had
been healed of evil spirits and infirmities,
Mary called Magdalene,
out of whom went seven devils,
3 And Joanna the wife of Chuza
Herod's steward, and Susanna,
and many others, which ministered
unto him of their substance.
4 ¶ And when much people were
gathered together, and were come
to him out of every city, he spake
by a parable:
5 A sower went out to sow his
seed: and as he sowed, some fell
by the way side; and it was trodden
down, and the fowls of the
air devoured it.

jakž jsem všel, nepřestala líbati
noh mých.
46 Olejem hlavy mé nepomazal
jsi, ale tato mastí mazala nohy mé.
47 Protož pravím tobě: Odpuštěniť
jsou jí hříchové mnozí, neboť
milovala mnoho. Komuť se
pak málo odpouští, málo miluje.
48 I řekl jí: Odpuštěniť jsou
tobě hříchové.
49 Tedy počali, kteříž tu spolu
seděli za stolem, říci sami mezi
sebou: Kdo jest tento, kterýž i
hříchy odpouští?
50 I řekl ženě: Víra tvá tebe k
spasení přivedla. Jdiž u pokoji.

KAPITOLA VIII.

I STALO se potom, že on chodil
po městech a po městečkách,
káže a zvěstuje království Boží, a
dvanácte s ním.
2 I ženy některé, kteréž byl uzdravil
od duchů zlých a od nemocí:
Maria, kteráž slove Magdaléna,
z níž bylo sedm ďáblů vyšlo,
3 a Johanna, manželka Chuzova,
úředníka Heródesova, a Zuzanna
a jiné mnohé, kteréž posluhovaly
jemu z statků svých.
4 Když se pak scházel zástup
mnohý, a z měst hrnuli se k němu,
mluvil v podobenství:
5 Vyšel rozsevač, aby rozsíval
símě své. A když on rozsíval,
jedno padlo podlé cesty i pošlapáno
jest, a ptáci nebeští zzobali je.

6 And some fell upon a rock; and as soon as it was sprung up, it withered away, because it lacked moisture.

7 And some fell among thorns; and the thorns sprang up with it, and choked it.

8 And other fell on good ground, and sprang up, and bare fruit an hundredfold. And when he had said these things, he cried, He that hath ears to hear, let him hear.

9 And his disciples asked him, saying, What might this parable be?

10 And he said, Unto you it is given to know the mysteries of the kingdom of God: but to others in parables; that seeing they might not see, and hearing they might not understand.

11 Now the parable is this: The seed is the word of God.

12 Those by the way side are they that hear; then cometh the devil, and taketh away the word out of their hearts, lest they should believe and be saved.

13 They on the rock *are they*, which, when they hear, receive the word with joy; and these have no root, which for a while believe, and in time of temptation fall away.

14 And that which fell among thorns are they, which, when they have heard, go forth, and are choked with cares and riches and pleasures of *this* life, and bring no fruit to perfection.

15 But that on the good ground are they, which in an honest and

6 A jiné padlo na skálu a vzešlé uvadlo, proto že nemělo vláhy.

7 Jiné pak padlo mezi trní, a spoluzrostlé trní udusilo je.

8 A jiné padlo v zemi dobrou, a když vzešlo, učinilo užitek stý. To pověděv, volal: Kdo má uši k slyšení, slyš.

9 I otázali se ho učedlníci jeho, řkouce: Jaké jest to podobenství?

10 A on řekl: Vám dáno jest znáti tajemství království Božího, ale jiným v podobenství, aby hledíce, neviděli a slyšíce, nerozuměli.

11 Jestiť pak podobenství toto: Símě jest slovo Boží.

12 A kteréž padlo podlé cesty, jsou ti, kteříž slyší, a potom přichází ďábel a vyjímá slovo z srdce jejich, aby nevěříce, spaseni nebyli.

13 Ale kteříž na skálu, ti když slyší, s radostí přijímají slovo, ale ti kořenů nemají; ti na čas věří a v čas pokušení odstupují.

14 Kteréž pak mezi trní padlo, tiť jsou, kteříž slyší, ale po pečování a zboží a rozkošech života jdouce, bývají udušeni a nepřinášejí užitku.

15 Ale kteréž v zemi dobrou, ti jsou, kteříž v srdci ctném a do-

good heart, having heard the word, keep *it*, and bring forth fruit with patience.

16 ¶ No man, when he hath lighted a candle, covereth it with a vessel, or putteth *it* under a bed; but setteth *it* on a candlestick, that they which enter in may see the light.

17 For nothing is secret, that shall not be made manifest; neither *any thing* hid, that shall not be known and come abroad.

18 Take heed therefore how ye hear: for whosoever hath, to him shall be given; and whosoever hath not, from him shall be taken even that which he seemeth to have.

19 ¶ Then came to him *his* mother and his brethren, and could not come at him for the press.

20 And it was told him *by certain* which said, Thy mother and thy brethren stand without, desiring to see thee.

21 And he answered and said unto them, My mother and my brethren are these which hear the word of God, and do it.

22 ¶ Now it came to pass on a certain day, that he went into a ship with his disciples: and he said unto them, Let us go over unto the other side of the lake. And they launched forth.

23 But as they sailed he fell asleep: and there came down a storm of wind on the lake; and they were filled *with water*, and were in jeopardy.

24 And they came to him, and awoke him, saying, Master, master, we perish. Then he arose,

brém, slyšíce slovo, zachovávají a užitek přinášejí v trpělivosti.

16 Žádný pak rozsvítě svíci, nepřikrývá jí nádobou, ani staví pod postel, ale na svícen staví, aby ti, kteříž vcházejí, světlo viděli.

17 Nebo nic není tajného, což by nemělo býti zjeveno, ani co ukrytého, což by nemělo poznáno býti a na světlo vyjíti.

18 Protož vizte, jak slyšíte. Nebo kdož má, tomu bude dáno, a kdo nemá, i to, což domnívá se míti, bude odjato od něho.

19 Tedy přišli k němu matka a bratří jeho, ale nemohli ho dojíti pro zástup.

20 I pověděli mu, řkouce: Matka tvá a bratří tvoji stojí vně, chtíce tebe viděti.

21 A on odpověděv, řekl jim: Matka má a bratří moji jsou ti, kteříž slovo Boží slyší a plní je.

22 Stalo se pak v jeden den, že on vstoupil na lodí i učedlníci jeho. I řekl jim: Přeplavme se přes jezero.

23 I pustili se. A když se plavili, usnul. Tedy přišel vítr bouřlivý na jezero, a lodí se naplňovala, tak že v nebezpečenství byli.

24 I přistoupivše, zbudili ho, řkouce: Mistře, Mistře, hyneme. A on procítiv, přimluvil větru a

and rebuked the wind and the raging of the water: and they ceased, and there was a calm.

25 And he said unto them, Where is your faith? And they being afraid wondered, saying one to another, What manner of man is this! for he commandeth even the winds and water, and they obey him.

26 ¶ And they arrived at the country of the Gadarenes, which is over against Galilee.

27 And when he went forth to land, there met him out of the city a certain man, which had devils long time, and ware no clothes, neither abode in *any* house, but in the tombs.

28 When he saw Jesus, he cried out, and fell down before him, and with a loud voice said, What have I to do with thee, Jesus, *thou* Son of God most high? I beseech thee, torment me not.

29 (For he had commanded the unclean spirit to come out of the man. For oftentimes it had caught him: and he was kept bound with chains and in fetters; and he brake the bands, and was driven of the devil into the wilderness.)

30 And Jesus asked him, saying, What is thy name? And he said, Legion: because many devils were entered into him.

31 And they besought him that he would not command them to go out into the deep.

32 And there was there an herd of many swine feeding on the

zdutí vod. I spokojili se, a stalo se utišení.

25 I řekl jim: Kdež jest víra vaše? Kteřížto bojíce se, podivili se, vespolek řkouce: I kdo jest tento, že i větrům přikazuje i vodám, a poslouchají ho?

26 I přeplavili se do krajiny Gadarenské, kteráž jest proti Galilei.

27A když vystoupil na zemi, potkal jej muž nějaký z města, kterýž měl ďábelství od mnoha času a rouchem se neodíval, ani v domě nebýval, ale v hrobích.

28 Uzřev pak Ježíše a zkřikna, padl před ním a hlasem velikým řekl: Co jest tobě do mne, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Prosím tebe, netrap mne.

29 Nebo přikazoval tomu duchu nečistému, aby vyšel z toho člověka. Po mnohé zajisté časy jím lomcoval, tak že býval ukován řetězy a v poutech ostříhán, ale on polámaje okovy, býval od ďábelství puzen na poušť.

30 I otázal se ho Ježíš, řka: Jakť říkají? A on řekl: Množství. Nebo bylo mnoho ďáblů vešlo do něho.

31 Tedy prosili ho, aby jim nepřikazoval odtud odjíti do propasti.

32 Bylo pak tu veliké stádo vepřů, kteříž se pásli na hoře. I

mountain: and they besought him that he would suffer them to enter into them. And he suffered them.
33 Then went the devils out of the man, and entered into the swine: and the herd ran violently down a steep place into the lake, and were choked.
34 When they that fed *them* saw what was done, they fled, and went and told *it* in the city and in the country.
35 Then they went out to see what was done; and came to Jesus, and found the man, out of whom the devils were departed, sitting at the feet of Jesus, clothed, and in his right mind: and they were afraid.
36 They also which saw *it* told them by what means he that was possessed of the devils was healed.
37 ¶ Then the whole multitude of the country of the Gadarenes round about besought him to depart from them; for they were taken with great fear: and he went up into the ship, and returned back again.
38 Now the man out of whom the devils were departed besought him that he might be with him: but Jesus sent him away, saying,
39 Return to thine own house, and shew how great things God hath done unto thee. And he went his way, and published throughout the whole city how great things Jesus had done unto him.
40 And it came to pass, that, when Jesus was returned, the people *gladly* received him: for they were all waiting for him.

prosili ho, aby jim dopustil do nich vjíti. I dopustil jim.
33 I vyšedše ďáblové ztoho člověka, vešli do vepřů, i hnalo se to stádo prudce s vrchu do jezera a ztonulo.
34 A viděvše pastýři, co se stalo, utekli a šedše, vypravovali to v městě i po vsech.
35 I vyšli, aby viděli, co se stalo. I přišli k Ježíšovi a nalezli člověka toho, z kteréhož ďáblové vyšli, oděného a majícího rozum, an sedí u noh Ježíšových.
36 I báli se. A vypravovali jim také ti, kteříž byli viděli, kterak jest ten vyproštěn, kterýž ďábelství měl.
37 I prosilo ho všecko množství té okolní krajiny Gadarenských, aby odšel od nich; nebo bázní velikou naplněni byli.
38 A on vstoupiv na lodí, navrátil se. Prosil ho pak muž ten, z kteréhož ďáblové vyšli, aby s ním byl. Ale Ježíš propustil ho, řka:
39 Navrať se do domu svého a vypravuj, kterak veliké věci učinil tobě Bůh. I odšel, po všem městě vypravuje, jak veliké věci učinil jemu Ježíš.
40 Stalo se pak, když se navrátil Ježíš, že přijal jej zástup; nebo všichni očekávali ho.

41 ¶ And, behold, there came a man named Jairus, and he was a ruler of the synagogue: and he fell down at Jesus' feet, and besought him that he would come into his house:

42 For he had one only daughter, about twelve years of age, and she lay a dying. But as he went the people thronged him.

43 ¶ And a woman having an issue of blood twelve years, which had spent all her living upon physicians, neither could be healed of any,

44 Came behind *him*, and touched the border of his garment: and immediately her issue of blood stanched.

45 And Jesus said, Who touched me? When all denied, Peter and they that were with him said, Master, the multitude throng thee and press *thee*, and sayest thou, Who touched me?

46 And Jesus said, Somebody hath touched me: for I perceive that virtue is gone out of me.

47 And when the woman saw that she was not hid, she came trembling, and falling down before him, she declared unto him before all the people for what cause she had touched him, and how she was healed immediately.

48 And he said unto her, Daughter, be of good comfort: thy faith hath made thee whole; go in peace.

49 ¶ While he yet spake, there cometh one from the ruler of the synagogue's *house*, saying to him, Thy daughter is dead; trouble not the Master.

50 But when Jesus heard *it*, he

41 A aj, přišel muž, kterémuž jméno bylo Jairus, a ten byl kníže školy I padna k nohám Ježíšovým, prosil ho, aby všel do domu jeho.

42 Nebo měl dceru jedinou, asi ve dvanácti letech, a ta umírala. A když šel, tiskli jej zástupové.

43 Tedy žena, kteráž nemoc svou trpěla od let dvanácti a byla na lékaře vynaložila všecken statek a od žádného nemohla uzdravena býti,

44 přistoupivši po zadu, dotkla se podolka roucha jeho, a hned přestala nemoc její.

45 I řekl Ježíš: Kdo jest, ješto se mne dotekl? A když všickni zapírali, řekl Petr, a kteříž s ním byli: Mistře, zástupové tebe tisknou a tlačí, a pravíš: Kdo se mne dotekl?

46 I řekl Ježíš: Dotekl se mne někdo, nebo poznal jsem já, že moc ode mne vyšla.

47 A viduci ta žena, že by tajno nebylo, třesuci se, přistoupila a padla před ním, a pro kterou příčinu dotkla se ho, pověděla jemu přede vším lidem, a kterak jest hned uzdravena.

48 A on řekl jí: Dobré mysli buď, dcero, víra tvá tebe uzdravila. Jdiž u pokoji.

49 A když on ještě mluvil, přišel jeden od knížete školy, řka jemu: Umřela dcera tvá, nezaměstknávej Mistra.

50 Ale Ježíš uslyšav to, odpo-

answered him, saying, Fear not: believe only, and she shall be made whole.

51 And when he came into the house, he suffered no man to go in, save Peter, and James, and John, and the father and the mother of the maiden.

52 And all wept, and bewailed her: but he said, Weep not; she is not dead, but sleepeth.

53 And they laughed him to scorn, knowing that she was dead.

54 And he put them all out, and took her by the hand, and called, saying, Maid, arise.

55 And her spirit came again, and she arose straightway: and he commanded to give her meat.

56 And her parents were astonished: but he charged them that they should tell no man what was done.

CHAPTER IX.

THEN he called his twelve disciples together, and gave them power and authority over all devils, and to cure diseases.

2 And he sent them to preach the kingdom of God, and to heal the sick.

3 And he said unto them, Take nothing for *your* journey, neither staves, nor scrip, neither bread, neither money; neither have two coats apiece.

4 And whatsoever house ye enter into, there abide, and thence depart.

5 And whosoever will not receive you, when ye go out of that city, shake off the very dust from your feet for a testimony against them.

6 And they departed, and went

věděl jemu: Neboj se, věř toliko, a zdrávať bude.

51 A všed do domu, nedopustil s sebou vjíti žádnému, než Petrovi a Jakubovi a Janovi a otci a mateři té děvečky.

52 Plakali jí pak všickni a kvílili. A on řekl: Neplačtež. Neumřelať, ale spí.

53 I posmívali se jemu, vědouce, že umřela.

54 On pak vyhnav ven všecky a ujav ruku její, zvolal, řka: Děvečko, vstaň.

55 I navrátil se duch její, a vstala hned. I kázal jí dáti jísti.

56 I divili se náramně rodičové její. A on jim kázal, aby žádnému nepravili o tom, co se bylo stalo.

KAPITOLA IX.

I svolav dvanácte učedlníků svých, dal jim sílu a moc nad všelikým ďábelstvím, a aby neduhy uzdravovali.

2 I poslal je, aby kázali království Boží a uzdravovali nemocné.

3 A řekl jim: Nic neberťe na tu cestu, ani hůlky, ani mošny, ani chleba, ani peněz, ani po dvou sukních mívejte.

4 A do kteréhožkoli domu vešli byste, tu zůstaňte a odtud vyjděte.

5 A kteříž by vás koli nepřijali, vyjdouce z města toho, také i ten prach z noh svých vyrazte na svědectví proti nim.

6 I vyšedše, chodili po městečkách

through the towns, preaching the gospel, and healing everywhere.

7 ¶ Now Herod the tetrarch heard of all that was done by him: and he was perplexed, because that it was said of some, that John was risen from the dead;

8 And of some, that Elias had appeared; and of others, that one of the old prophets was risen again.

9 And Herod said, John have I beheaded: but who is this, of whom I hear such things? And he desired to see him.

10 ¶ And the apostles, when they were returned, told him all that they had done. And he took them, and went aside privately into a desert place belonging to the city called Bethsaida.

11 And the people, when they knew *it*, followed him: and he received them, and spake unto them of the kingdom of God, and healed them that had need of healing.

12 And when the day began to wear away, then came the twelve, and said unto him, Send the multitude away, that they may go into the towns and country round about, and lodge, and get victuals: for we are here in a desert place.

13 But he said unto them, Give ye them to eat. And they said, We have no more but five loaves and two fishes; except we should go and buy meat for all this people.

14 For they were about five thousand men. And he said to his disciples, Make them sit down by fifties in a company.

vůkol, zvěstujíce evangelium a uzdravujíce všudy.

7 Uslyšel pak Heródes, čtvrták, o všech věcech, kteréž se dály od něho. I rozjímal to v mysli své, proto že bylo praveno od některých, že by Jan vstal z mrtvých,

8 a od jiných, že by se Eliáš zjevil, od některých pak, že by jeden z proroků starých vstal.

9 I řekl Heródes: Jana jsem já sťal. Kdož pak jest tento, o kterémž já slyším takové věci? I žádostiv byl ho viděti.

10 Vrátivše se pak apoštolé, vypravovali jemu, cožkoli činili. A pojav je, odšel soukromí na místo pusté města, řečeného Betsaida.

11 Zvěděvše pak zástupové, šli za ním; i přijal je a mluvil jim o království Božím a ty, kteříž uzdravení potřebovali, uzdravoval.

12 Den pak počal se nachylovati. I přistoupivše dvanácte, řekli jemu: Propusť zástupy, ať rozejdouce se do městeček okolních a do vesnic, jdou a hledají pokrmů, nebo jsme tuto na místě pustém.

13 I řekl jim: Dejte vy jim jísti. A oni řekli: Nemámeť víc než pět chlebů a dvě rybě, leč bychom my snad šli a nakoupili na tento všecken lid pokrmů?

14 Nebo bylo mužů okolo pěti tisíců. I řekl učedlníkům svým: Rozkažte se jim posaditi v každém řadu po padesáti.

15 And they did so, and made them all sit down.

16 Then he took the five loaves and the two fishes, and looking up to heaven, he blessed them, and brake, and gave to the disciples to set before the multitude.

17 And they did eat, and were all filled: and there was taken up of fragments that remained to them twelve baskets.

18 ¶ And it came to pass, as he was alone praying, his disciples were with him: and he asked them, saying, Whom say the people that I am?

19 They answering said, John the Baptist; but some *say*, Elias; and others *say*, that one of the old prophets is risen again.

20 He said unto them, But whom say ye that I am? Peter answering said, The Christ of God.

21 And he straitly charged them, and commanded *them* to tell no man that thing;

22 Saying, The Son of man must suffer many things, and be rejected of the elders and chief priests and scribes, and be slain, and be raised the third day.

23 ¶ And he said to *them* all, If any *man* will come after me, let him deny himself, and take up his cross daily, and follow me.

24 For whosoever will save his life shall lose it: but whosoever will lose his life for my sake, the same shall save it.

25 For what is a man advantaged, if he gain the whole world, and lose himself, or be cast away?

26 For whosoever shall be ashamed of me and of my words, of him shall the Son of man be

15 I učinili tak, a posadili se všickni.

16 A vzav těch pět chlebů a ty dvě rybě, vzhlédl v nebe a dobrořečil jim i lámal a rozdával učedlníkům, aby kladli před zástup.

17 I jedli a nasyceni jsou všickni. A sebráno jest, což jim bylo ostalo drobtů, dvanácte košů.

18 I stalo se, když se on modlil obzvláštně, že byli s ním učedlníci. I otázal se jich, řka: Kým mne praví býti zástupové?

19 A oni odpověděvše, řekli: Janem Křtitelem, a jiní Eliášem, jiní pak, že prorok jeden z starých vstal.

20 I řekl jim: Vy pak kým mne býti pravíte? Odpověděv Petr, řekl: Krista, toho Božího.

21 A on s pohrůžkou jim přikázal, aby toho žádnému nepravili,

22 pravě: Že Syn člověka musí mnoho trpěti a potupen býti od starších a od předních kněží i od zákonníků a zamordován býti a třetího dne z mrtvých vstátia.

23 I pravil všechněm: Chce-li kdo přijíti za mnou, zapři sám sebe a beř svůj kříž na každý den a následuj mne.

24 Nebo kdož bude chtíti duši svou zachovati, ztratíť ji; a kdož ztratí duši svou pro mne, tenť ji zachová.

25 Nebo co jest platno člověku, by všecken svět získal, kdyby sám sebe ztratil, aneb sám sebe zmrhal?

26 Nebo kdož by se za mne styděl a za mé řeči, za tohoť se Syn člověka styděti bude, když

ashamed, when he shall come in his own glory, and *in his* Father's, and of the holy angels.

27 But I tell you of a truth, there be some standing here, which shall not taste of death, till they see the kingdom of God.

28 ¶ And it came to pass about an eight days after these sayings, he took Peter and John and James, and went up into a mountain to pray.

29 And as he prayed, the fashion of his countenance was altered, and his raiment *was* white *and* glistering.

30 And, behold, there talked with him two men, which were Moses and Elias :

31 Who appeared in glory, and spake of his decease which he should accomplish at Jerusalem.

32 But Peter and they that were with him were heavy with sleep : and when they were awake, they saw his glory, and the two men that stood with him.

33 And it came to pass, as they departed from him, Peter said unto Jesus, Master, it is good for us to be here : and let us make three tabernacles; one for thee, and one for Moses, and one for Elias : not knowing what he said.

34 While he thus spake, there came a cloud, and overshadowed them : and they feared as they entered into the cloud.

35 And there came a voice out of the cloud, saying, This is my beloved Son : hear him.

36 And when the voice was past, Jesus was found alone. And they

přijde v slávě své a Otcově i svatých andělů.

27 Ale pravímť vám jistě: Jsou někteří z stojících tuto, kteříž neokusí smrti, až uzří království Boží.

28 I stalo se po těch řečech, jako po osmi dnech, že vzav s sebou Petra a Jakuba a Jana, vstoupil na horu, aby se modlil.

29 A když se modlil, učiněna jest tvář jeho proměněná, a oděv jeho bílý a stkvoucí.

30 A aj, dva muži mluvili s ním, a ti byli Mojžíš a Eliáš.

31 Kteříž okázavše se v slávě, vypravovali o smrti jeho, kterouž měl podstoupiti v Jeruzalémě.

32 Petr pak a ti, kteříž s ním byli, obtíženi byli snem a procítivše, viděli slávu jeho a ty dva muže, ani stojí s ním.

33 I stalo se, když oni odešli od něho, řekl Petr Ježíšovi: Mistře, dobréť jest nám zde býti. Protož udělejme tři stánky, tobě jeden a Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden, nevěda, co mluví.

34 A když on to mluvil, stal se oblak i zastínil je. Báli se pak, když onino vcházeli do oblaku.

35 I stal se hlas z oblaku řkoucí: Tentoť jest ten Syn můj milý, toho poslouchejte.

36 A když se ten hlas stal, nalezen jest Ježíš sám. A oni mlčeli a

kept *it* close, and told no man in those days any of those things which they had seen.

37 ¶ And it came to pass, that on the next day, when they were come down from the hill, much people met him.

38 And, behold, a man of the company cried out, saying, Master, I beseech thee, look upon my son: for he is mine only child.

39 And, lo, a spirit taketh him, and he suddenly crieth out; and it teareth him that he foameth again, and bruising him hardly departeth from him.

40 And I besought thy disciples to cast him out; and they could not.

41 And Jesus answering said, O faithless and perverse generation, how long shall I be with you, and suffer you? Bring thy son hither.

42 And as he was yet a coming, the devil threw him down, and tare *him*. And Jesus rebuked the unclean spirit, and healed the child, and delivered him again to his father.

43 ¶ And they were all amazed at the mighty power of God. But while they wondered every one at all things which Jesus did, he said unto his disciples,

44 Let these sayings sink down into your ears: for the Son of man shall be delivered into the hands of men.

45 But they understood not this saying, and it was hid from them, that they perceived it not: and they feared to ask him of that saying.

nepravili žádnému v těch dnech ničeho z těch věcí, kteréž viděli.

37 Stalo se pak druhého dne, když sstupovali s hory, potkal jej zástup mnohý.

38 A aj, muž z zástupu zvolal, řka: Mistře, prosím tebe, vzhlédni na syna mého, neboť jediného toho mám.

39 A aj, duch jej napadá, a on i hned křičí, a lomcuje jím slinícím se a nesnadně odchází od něho, sápaje jím.

40 I prosil jsem učedlníků tvých, aby jej vyvrhli, ale nemohli.

41 I odpověděv Ježíš, řekl: Ó pokolení nevěrné a převrácené, dokudž budu u vás a snášeti budu vás?

42 Přiveď sem syna svého. A v tom, když on přicházel, porazil jej ďábel a lomcoval jím. I přimluvil duchu nečistému Ježíš a uzdravil toho mládence a navrátil jej otci jeho.

43 I děsili se všickni nad velikomocností Božskou. A když se všickni divili všem věcem, kteréž činil Ježíš, řekl učedlníkům svým:

44 Složte vy v uších svých řeči tyto, neboť Syn člověka bude vydán v ruce lidské.

45 Ale oni nesrozuměli slovu tomu, a bylo před nimi skryto, aby nevyrozuměli jemu. A nesměli se ho otázati o tom slovu.

46 ¶ Then there arose a reasoning among them, which of them should be greatest.

47 And Jesus, perceiving the thought of their heart, took a child, and set him by him,

48 And said unto them, Whosoever shall receive this child in my name receiveth me: and whosoever shall receive me receiveth him that sent me: for he that is least among you all, the same shall be great.

49 ¶ And John answered and said, Master, we saw one casting out devils in thy name; and we forbad him, because he followeth not with us.

50 And Jesus said unto him, Forbid *him* not: for he that is not against us is for us.

51 ¶ And it came to pass, when the time was come that he should be received up, he stedfastly set his face to go to Jerusalem,

52 And sent messengers before his face: and they went, and entered into a village of the Samaritans, to make ready for him.

53 And they did not receive him, because his face was as though he would go to Jerusalem.

54 And when his disciples James and John saw *this*, they said, Lord, wilt thou that we command fire to come down from heaven, and consume them, even as Elias did?

55 But he turned, and rebuked them, and said, Ye know not what manner of spirit ye are of.

56 For the Son of man is not come to destroy men's lives, but to save *them*. And they went to another village.

46 I vznikla mezi nimi hádka o to, kdo by z nich byl největší.

47 Ježíš pak viděv přemyšlování srdce jejich, vzav dítě, postavil je podlé sebe

48 a řekl jim: Kdožkoli přijal by dítě toto ve jménu mém, mneť přijímá; a kdož by koli mne přijal, přijímá toho, kterýž mne poslal. Nebo kdožť jest nejmenší mezi všemi vámi, tenť bude veliký.

49 I odpověděv Jan, řekl: Mistře, viděli jsme jednoho, an ve jménu tvém ďábly vymítá; i bránili jsme mu, proto že nechodí s námi.

50 I dí jemu Ježíš: Nebraňtež. Nebo kdoť není proti nám, s námiť jest.

51 I stalo se, když se doplnili dnové vzetí jeho zhůru, že on se na tom ustavil, aby šel do Jeruzaléma.

52 I poslal posly před sebou. A oni jdouce, všli do městečka Samaritánského, aby jemu připravili.

53 Ale nepřijali ho, proto že obličej jeho byl obrácen k jití do Jeruzaléma.

54 A viděvše to učedlníci jeho Jakub a Jan, řekli: Pane, chceš-li, ať díme, aby oheň sstoupil s nebe a spálil je, jako i Eliáš učinil?

55 Ale obrátiv se, potrestal jich, řka: Nevíte, čího jste vy ducha.

56 Syn zajisté člověka nepřišel zatracovati duší lidských, ale aby spasil.

57 ¶ And it came to pass, that, as they went in the way, a certain *man* said unto him, Lord, I will follow thee whithersoever thou goest.

58 And Jesus said unto him, Foxes have holes, and birds of the air *have* nests; but the Son of man hath not where to lay *his* head.

59 And he said unto another, Follow me. But he said, Lord, suffer me first to go and bury my father.

60 Jesus said unto him, Let the dead bury their dead : but go thou and preach the kingdom of God.

61 And another also said, Lord, I will follow thee; but let me first go bid them farewell, which are at home at my house.

62 And Jesus said unto him, No man, having put his hand to the plough, and looking back, is fit for the kingdom of God.

CHAPTER X.

AFTER these things the Lord appointed other seventy also, and sent them two and two before his face into every city and place, whither he himself would come.

2 Therefore said he unto them, The harvest truly *is* great, but the labourers *are* few : pray ye therefore the Lord of the harvest, that he would send forth labourers into his harvest.

3 Go your ways : behold, I send you forth as lambs among wolves.

4 Carry neither purse, nor scrip, nor shoes : and salute no man by the way.

5 And into whatsoever house ye enter, first say, Peace *be* to this house.

57 I odešli do jiného městečka. Stalo se pak, když šli, že řekl jemu na cestě jeden: Pane, půjdu za tebou, kam se koli obrátíš.

58 I řekl jemu Ježíš: Lišky doupata mají, a ptáci nebeští hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.

59 I řekl jinému: Poď za mnou. Ale on řekl: Pane, dopusť mi prvé jíti a pochovati otce mého.

60 I dí jemu Ježíš: Nech, ať mrtví pochovávají mrtvé své, ale ty jda, zvěstuj království Boží.

61 I řekl opět jiný: Půjdu za tebou, Pane, ale prvé dopusť mi, ať se rozžehnám s těmi, kteříž jsou v domě mém.

62 Řekl jemu Ježíš: Žádný, kdož vztáhna ruku svou k pluhu, ohlídal by se nazpět, není způsobný k království Božímu.

KAPITOLA X.

POTOM pak vyvolil Pán i jiných sedmdesát a poslal je po dvou před tváří svou do každého města i místa, kamž měl sám přijíti.

2 A pravil jim: Žeň zajisté jest mnohá, ale dělníků málo. Protož proste Pána žně, ať vypudí dělníky na žeň svou.

3 Jdětež. Aj, já posílám vás jako berany mezi vlky.

4 Nenostež pytlíka, ani mošny, ani obuvi a žádného na cestě nepozdravujte.

5 A do kteréhožkoli domu vejdete, nejprvé rcete: Pokoj tomuto domu.

6 And if the son of peace be there, your peace shall rest upon it: if not, it shall turn to you again.

7 And in the same house remain, eating and drinking such things as they give: for the labourer is worthy of his hire. Go not from house to house.

8 And into whatsoever city ye enter, and they receive you, eat such things as are set before you:

9 And heal the sick that are therein, and say unto them, The kingdom of God is come nigh unto you.

10 But into whatsoever city ye enter, and they receive you not, go your ways out into the streets of the same, and say,

11 Even the very dust of your city, which cleaveth on us, we do wipe off against you: notwithstanding be ye sure of this, that the kingdom of God is come nigh unto you.

12 But I say unto you, that it shall be more tolerable in that day for Sodom, than for that city.

13 Woe unto thee, Chorazin! woe unto thee, Bethsaida! for if the mighty works had been done in Tyre and Sidon, which have been done in you, they had a great while ago repented, sitting in sackcloth and ashes.

14 But it shall be more tolerable for Tyre and Sidon at the judgment, than for you.

15 And thou, Capernaum, which art exalted to heaven, shalt be thrust down to hell.

16 He that heareth you heareth me; and he that despiseth you

6 A bude-liť tu syn pokoje, odpočineť na něm pokoj váš; pakli nic, k vámť se navrátí.

7 A v témž domu ostaňte, jedouce a pijíce, což u nich jest, nebo hoden jest dělník mzdy své. Nechoďtež z domu do domu.

8 Ale do kteréhožkoli města vešli byste, a přijali by vás, jezte, což před vás předloží.

9 A uzdravujte nemocné, kteříž by v něm byli, a rcete jim: Přiblížiloť se k vám království Boží.

10 A do kteréhožkoli města vešli byste, a nepřijali by vás, vyjdouce na ulice jeho, rcetež:

11 Také i ten prach, kterýž se přichytil nás z města vašeho, vyrážíme na vás. Ale však to vězte, žeť se jest přiblížilo k vám království Boží.

12 Pravím zajisté vám, že Sodomským v onen den lehčeji bude než tomu městu.

13 Běda tobě, Korozaim, běda tobě, Betsaido. Nebo kdyby v Týru a v Sidonu činěni byli divové ti, kteříž v vás činěni jsou, dávno by v žíni a v popele sedíce, pokání činili.

14 A protož Týru a Sidonu lehčeji bude na soudu nežli vám.

15 A ty Kafarnaum, kteréž jsi až do nebe zvýšeno, až do pekla sníženo budeš.

16 Kdož vás slyší, mne slyší; a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá;

despiseth me; and he that despiseth me despiseth him that sent me.

17 ¶ And the seventy returned again with joy, saying, Lord, even the devils are subject unto us through thy name.

18 And he said unto them, I beheld Satan as lightning fall from heaven.

19 Behold, I give unto you power to tread on serpents and scorpions, and over all the power of the enemy: and nothing shall by any means hurt you.

20 Notwithstanding in this rejoice not, that the spirits are subject unto you; but rather rejoice, because your names are written in heaven.

21 ¶ In that hour Jesus rejoiced in spirit, and said, I thank thee, O Father, Lord of heaven and earth, that thou hast hid these things from the wise and prudent, and hast revealed them unto babes: even so, Father; for so it seemed good in thy sight.

22 All things are delivered to me of my Father: and no man knoweth who the Son is, but the Father; and who the Father is, but the Son, and *he* to whom the Son will reveal *him*.

23 ¶ And he turned him unto *his* disciples, and said privately, Blessed *are* the eyes which see the things that ye see:

24 For I tell you, that many prophets and kings have desired to see those things which ye see, and have not seen *them;* and to hear those things which ye hear, and have not heard *them*.

25 ¶ And, behold, a certain law-

kdož pak mnou pohrdá, pohrdáť tím, kdož mne poslal.

17 Potom navrátilo se s radostí těch sedmdesáte, řkouce: Pane, také i ďáblové se nám poddávají ve jménu tvém.

18 I řekl jim: Viděl jsem satana jako blesk padajícího s nebe.

19 Aj, dávámť vám moc šlapati na hady a na štíry i na všelikou moc nepřítele, a nic vám neuškodí.

20 A však z toho se neradujte, že se vám poddávají duchové, ale raději se radujte, že jména vaše napsána jsou v nebesích.

21 V tu hodinu rozveselil se v duchu Ježíš a řekl: Chválím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a opatrnými a zjevils je nemluvňátkům. Ovšem, Otče, nebo se tak líbilo před tebou.

22 Všecky věci dány jsou mi od Otce mého, a žádný neví, kdo by byl Syn, jediné Otec, a kdo by byl Otec, jediné Syn, a komuž by chtěl Syn zjeviti.

23 A obrátiv se k učedlníkům obzvláštně, řekl: Blahoslavené oči, kteréž vidí, co vy vidíte.

24 Nebo pravím vám, že mnozí proroci i králové chtěli viděti, což vy vidíte, ale neviděli, a slyšeti, což vy slyšíte, ale neslyšeli.

25 A aj, jeden zákonník vstal,

yer stood up, and tempted him, saying, Master, what shall I do to inherit eternal life?
26 He said unto him, What is written in the law? how readest thou?
27 And he answering said, Thou shalt love the Lord thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy strength, and with all thy mind; and thy neighbour as thyself.
28 And he said unto him, Thou hast answered right: this do, and thou shalt live.
29 But he, willing to justify himself, said unto Jesus, And who is my neighbour?
30 And Jesus answering said, A certain *man* went down from Jerusalem to Jericho, and fell among thieves, which stripped him of his raiment, and wounded *him*, and departed, leaving *him* half dead.
31 And by chance there came down a certain priest that way: and when he saw him, he passed by on the other side.
32 And likewise a Levite, when he was at the place, came and looked *on him*, and passed by on the other side.
33 But a certain Samaritan, as he journeyed, came where he was: and when he saw him, he had compassion *on him*,
34 And went to *him*, and bound up his wounds, pouring in oil and wine, and set him on his own beast, and brought him to an inn, and took care of him.
35 And on the morrow when he departed, he took out two pence, and gave *them* to the host, and

pokoušeje ho a řka: Mistře, co čině, život věčný dědičně obdržím?
26 A on řekl jemu: V zákoně co jest psáno? Kterak čteš?
27 A on odpověděv, řekl: Milovati budeš Pána Boha svého ze všeho srdce svého a ze vší duše své a ze vší síly své i ze vší mysli své a bližního svého jako sebe samého.
28 I řekl mu: Právě jsi odpověděl. To čiň a živ budeš.
29 On pak chtěje se sám ospravedlniti, dí Ježíšovi: A kdo jest můj bližní?
30 I odpověděv Ježíš, řekl: Člověk jeden šel z Jeruzaléma do Jericho i upadl mezi lotry. Kteříž obloupivše jej a zranivše, odešli, odpolu živého nechavše.
31 I přihodilo se, že kněz jeden šel touž cestou a uzřev jej, pominul.
32 Též i Levíta přišed až k tomu místu a uzřev jej, pominul.
33 Samaritán pak jeden, cestou se ubíraje, přišel až k němu a uzřev jej, milosrdenstvím hnut jest.
34 A přistoupiv, uvázal rány jeho, naliv oleje a vína a vloživ jej na hovado své, vedl do hospody a péči o něj měl.
35 Druhého pak dne odjíti maje, vyňav dva peníze, dal hospodáři a řekl jemu: Měj o něj pé-

said unto him, Take care of him; and whatsoever thou spendest more, when I come again, I will repay thee.

36 Which now of these three, thinkest thou, was neighbour unto him that fell among the thieves?

37 And he said, He that shewed mercy on him. Then said Jesus unto him, Go, and do thou likewise.

38 ¶ Now it came to pass, as they went, that he entered into a certain village: and a certain woman named Martha received him into her house.

39 And she had a sister called Mary, which also sat at Jesus' feet, and heard his word.

40 But Martha was cumbered about much serving, and came to him, and said, Lord, dost thou not care that my sister hath left me to serve alone? bid her therefore that she help me.

41 And Jesus answered and said unto her, Martha, Martha, thou art careful and troubled about many things:

42 But one thing is needful: and Mary hath chosen that good part, which shall not be taken away from her.

CHAPTER XI.

AND it came to pass, that, as he was praying in a certain place, when he ceased, one of his disciples said unto him, Lord, teach us to pray, as John also taught his disciples.

2 And he said unto them, When ye pray, say, Our Father which art in heaven, Hallowed be thy

či, a cožkoli nad to vynaložíš, já když se vrátím, zaplatím tobě.

36 Kdo tedy z těch tří zdá se tobě bližním býti tomu, kterýž upadl mezi lotry?

37 A on řekl: Ten, kterýž prokázal milosrdenství nad ním. I řekl jemu Ježíš: Jdi, i ty učiň též.

38 I stalo se, když šli, že on všel do jednoho městečka. Žena pak jedna, jménem Marta, přijala jej do domu svého.

39 A ta měla sestru, jménem Marii, kteráž seděci u noh Ježíšových, poslouchala slova jeho.

40 Ale Marta pečlivá byla při mnohé službě. Kteráž přistoupivši, řekla: Pane, nemáš-liž o to péče, že sestra má nechala mne samé sloužiti?

41 Protož rci jí, ať mi pomůž. A odpověděv, řekl jí Ježíš: Marta, Marta, pečlivá jsi a rmoutíš se při mnohých věcech.

42 Ale jednohoť jest potřebí. Mariať dobrou stránku vyvolila, kteráž nebude odjata od ní.

KAPITOLA XI.

I stalo se, když se na jednom místě modlil, když přestal, řekl jemu jeden z učedlníků jeho: Pane, nauč nás modliti se, jako i Jan učil učedlníky své.

2 I řekl jim: Když se modlíte, říkejte: Otče náš, kterýž jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé.

name. Thy kingdom come. Thy
will be done, as in heaven, so in
earth.
3 Give us day by day our daily
bread.
4 And forgive us our sins; for
we also forgive every one that is
indebted to us. And lead us not
into temptation; but deliver us
from evil.
5 And he said unto them, Which
of you shall have a friend, and
shall go to him at midnight,
and say unto him, Friend, lend
me three loaves;
6 For a friend of mine in his
journey is come to me, and I have
nothing to set before him?
7 And he from within shall
answer and say, Trouble me not:
the door is now shut, and my chil-
dren are with me in bed; I cannot
rise and give thee.
8 I say unto you, Though he will
not rise and give him, because he
is his friend, yet because of his
importunity he will rise and give
him as many as he needeth.
9 And I say unto you, Ask, and
it shall be given you; seek, and
ye shall find; knock, and it shall
be opened unto you.
10 For every one that asketh re-
ceiveth; and he that seeketh find-
eth; and to him that knocketh it
shall be opened.
11 If a son shall ask bread of
any of you that is a father, will
he give him a stone? or if *he ask*
a fish, will he for a fish give him
a serpent?
12 Or if he shall ask an egg, will
he offer him a scorpion?
13 If ye then, being evil, know
how to give good gifts unto your

Přiď království tvé. Buď vůle
tvá, jako v nebi tak i na zemi.
3 Chléb náš vezdejší dávej nám
každého dne.
4 I odpusť nám hříchy naše, ne-
bo i my odpouštíme všelikému
vinníku svému. A neuvoď nás v
pokušení, ale zbav nás od zlého.
5 I řekl jim: Kdo z vás bude
míti přítele a půjde k němu o
půlnoci a dí jemu: Příteli, půjč
mi tři chlebů.
6 Nebo přítel můj přišel s cesty
ke mně, a nemám, co bych před-
ložil před něj.
7 A on vnitř jsa, odpověděl by:
Nečiň mi nevole; dvéře již za-
vříny, a dítky mé se mnou jsou v
pokoji. Nemohuť vstáti a dáti
tobě.
8 Pravím vám: Ačť nedá jemu,
vstana, proto že jest přítel jeho,
ale však pro nezbednost jeho vsta-
na, dá jemu, kolikžkoli potřebuje.
9 I játť pravím vám: Proste, a
budeť vám dáno; hledejte a na-
leznete; tlucte, a budeť vám ote-
vříno.
10 Nebo každý, kdož prosí, béře,
a kdož hledá, nalézá; a tomu,
kdož tluče, bude otevříno.
11 Kterého pak z vás otce pro-
sil by syn za chléb, zdali kamene
podá jemu? Aneb za rybu, zdali
místo ryby dá jemu hada?
12 Aneb prosil-li by za vejce,
zdali podá jemu štíra?
13 Poněvadž tedy vy, jsouce zlí,
umíte dobré dary dávati dětem

children: how much more shall *your* heavenly Father give the Holy Spirit to them that ask him?
14 ¶ And he was casting out a devil, and it was dumb. And it came to pass, when the devil was gone out, the dumb spake; and the people wondered.
15 But some of them said, He casteth out devils through Beelzebub the chief of the devils.
16 And others, tempting *him*, sought of him a sign from heaven.
17 But he, knowing their thoughts, said unto them, Every kingdom divided against itself is brought to desolation; and a house *divided* against a house falleth.
18 If Satan also be divided against himself, how shall his kingdom stand? because ye say that I cast out devils through Beelzebub.
19 And if I by Beelzebub cast out devils, by whom do your sons cast *them* out? therefore shall they be your judges.
20 But if I with the finger of God cast out devils, no doubt the kingdom of God is come upon you.
21 When a strong man armed keepeth his palace, his goods are in peace:
22 But when a stronger than he shall come upon him, and overcome him, he taketh from him all his armour wherein he trusted, and divideth his spoils.
23 He that is not with me is against me: and he that gathereth not with me scattereth.

svým, čím více Otec váš nebeský dá Ducha svatého těm, kteříž ho prosí?
14 I vymítal ďábelství, a to bylo němé. Stalo se pak, když vyšlo ďábelství, mluvil ten němý.
15 I divili se zástupové. Ale někteří z nich pravili: Skrze Belzebuba, kníže ďábelské, vymítá ďábly.
16 A jiní pokoušejíce, znamení od něho hledali s nebe.
17 Ale on znaje myšlení jejich, řekl jim: Každé království samo v sobě rozdělené pustne, i dům rozdvojený padá.
18 Jestližeť jest pak i satan proti sobě rozdělen, kterakž stane království jeho? Nebo pravíte, že já skrze Belzebuba vymítám ďábly.
19 Jestliže já skrze Belzebuba vymítám ďábly, synové vaši skrze koho vymítají? Protož oni soudcové vaši budou.
20 Pakliť prstem Božím vymítám ďábly, jistěť přišlo k vám království Boží.
21 Když silný oděnec ostříhá síně své, v pokoji jsou všecky věci, kteréž má.
22 Pakli by silnější než on přijda, přemohl jej, všecka odění jeho odejme, v něž úfal, a loupeže jeho rozdělí.
23 Kdož není se mnou, proti mně jest; a kdož neshromažďuje se mnou, rozptylujeť.

24 When the unclean spirit is gone out of a man, he walketh through dry places, seeking rest; and finding none, he saith, I will return unto my house whence I came out.

25 And when he cometh, he findeth *it* swept and garnished.

26 Then goeth he, and taketh *to him* seven other spirits more wicked than himself; and they enter in, and dwell there : and the last *state* of that man is worse than the first.

27 ¶ And it came to pass, as he spake these things, a certain woman of the company lifted up her voice, and said unto him, Blessed *is* the womb that bare thee, and the paps which thou hast sucked.

28 But he said, Yea rather, blessed *are* they that hear the word of God, and keep it.

29 ¶ And when the people were gathered thick together, he began to say, This is an evil generation : they seek a sign; and there shall no sign be given it, but the sign of Jonas the prophet.

30 For as Jonas was a sign unto the Ninevites, so shall also the Son of man be to this generation.

31 The queen of the south shall rise up in the judgment with the men of this generation, and condemn them : for she came from the utmost parts of the earth to hear the wisdom of Solomon; and, behold, a greater than Solomon *is* here.

32 The men of Nineve shall rise up in the judgment with this generation, and shall condemn it :

24 Když nečistý duch vyjde od člověka, chodí po místech suchých, hledaje odpočinutí. A nenalezna, dí: Vrátím se do domu svého, odkudž jsem vyšel.

25 A přijda, nalezne vymetený a ozdobený.

26 Tehdy jde a přijme k sobě jiných sedm duchů horších, než jest sám, a vejdouce, přebývají tam. I jsou poslední věci člověka toho horší nežli první.

27 I stalo se, když on to mluvil, že pozdvihši hlasu jedna žena z zástupu, řekla jemu: Blahoslavený život, kterýž tebe nosil, a prsy, kterýchž jsi požíval.

28 On pak řekl: Anobrž blahoslavení, kteříž slyší slovo Boží a ostříhají jeho.

29 A když se zástupové scházeli k němu, počal praviti: Pokolení toto nešlechetné jest. Znamení vyhledává, ale znamení jemu nebude dáno, než znamení to Jonáše, proroka.

30 Nebo jakož Jonáš učiněn byl znamením Ninivitským, takť bude i Syn člověka pokolení tomuto.

31 Královna od poledne stane na soudu s muži pokolení tohoto a odsoudí je. Nebo přijela od končin země, aby slyšela moudrost Šalomounovu, a aj, více než Šalomoun tuto.

32 Muži Ninivitští povstanou na soudu s pokolením tímto a odsoudí je. Nebo činili pokání k

for they repented at the preaching of Jonas; and, behold, a greater than Jonas *is* here.

33 No man, when he hath lighted a candle, putteth *it* in a secret place, neither under a bushel, but on a candlestick, that they which come in may see the light.

34 The light of the body is the eye: therefore when thine eye is single, thy whole body also is full of light; but when *thine eye* is evil, thy body also *is* full of darkness.

35 Take heed therefore that the light which is in thee be not darkness.

36 If thy whole body therefore *be* full of light, having no part dark, the whole shall be full of light, as when the bright shining of a candle doth give thee light.

37 ¶ And as he spake, a certain Pharisee besought him to dine with him: and he went in, and sat down to meat.

38 And when the Pharisee saw *it*, he marvelled that he had not first washed before dinner.

39 And the Lord said unto him, Now do ye Pharisees make clean the outside of the cup and the platter; but your inward part is full of ravening and wickedness.

40 *Ye* fools, did not he that made that which is without make that which is within also?

41 But rather give alms of such things as ye have; and, behold, all things are clean unto you.

42 But woe unto you, Pharisees! for ye tithe mint and rue and all manner of herbs, and pass over

kázaní Jonášovu, a aj, více nežli Jonáš tuto.

33 Žádný rozsvítě svíci, nepostaví jí do skrýše, ani pod kbelec, ale na svícen, aby ti, kteříž vcházejí, světlo viděli.

34 Svíce těla jest oko. Když by tedy oko tvé sprostné bylo, i tělo tvé všecko bude světlé; a paklit bude nešlechetné, i tělo tvé tmavé bude.

35 Viziž tedy, aby tvětlo, kteréž jest v tobě, nebylo tmou.

36 Pakli celé tělo tvé světlé bude, nemaje žádné částky tmavé, budeť všecko tak světlé, že tě jako svíce bleskem osvítí.

37 A když on mluvil, prosil ho jeden farizeus, aby obědval u něho. (A všed, posadil se za stůl.)

38 Farizeus pak viděv to, podivil se, že se neumyl před obědem.

39 I řekl Pán jemu: Nyní vy farizeové povrchu konvice a misy čistíte, ale to, což vnitř jest u vás, plno jest loupeže a nešlechetnosti.

40 Blázni, zdaliž ten, kterýž učinil, což zevnitř jest, neučinil také i toho, což jest vnitř?

41 Ale však i z toho, což máte, dávejte almužnu, a aj, všecky věci vaše čisté budou.

42 Ale běda vám farizeům, že desátky dáváte z máty a z routy a ze všeliké byliny, ale opouštíte

judgment and the love of God: these ought ye to have done, and not to leave the other undone.

43 Woe unto you, Pharisees! for ye love the uppermost seats in the synagogues, and greetings in the markets.

44 Woe unto you, scribes and Pharisees, hypocrites! for ye are as graves which appear not, and the men that walk over *them* are not aware *of them.*

45 ¶ Then answered one of the lawyers, and said unto him, Master, thus saying thou reproachest us also.

46 And he said, Woe unto you also, *ye* lawyers! for ye lade men with burdens grievous to be borne, and ye yourselves touch not the burdens with one of your fingers.

47 Woe unto you! for ye build the sepulchres of the prophets, and your fathers killed them.

48 Truly ye bear witness that ye allow the deeds of your fathers: for they indeed killed them, and ye build their sepulchres.

49 Therefore also said the wisdom of God, I will send them prophets and apostles, and *some* of them they shall slay and persecute:

50 That the blood of all the prophets, which was shed from the foundation of the world, may be required of this generation;

51 From the blood of Abel unto the blood of Zacharias, which perished between the altar and the temple: verily I say unto you, It shall be required of this generation.

52 Woe unto you, lawyers! for ye

soud a lásku Boží. Tyto věci měli jste činiti a oněch neopouštěti.

43 Běda vám farizeům, nebo milujete první místa v školách a pozdravování na trzích.

44 Běda vám, zákonníci a farizeové, pokrytci, nebo jste jako hrobové nepatrní, a lidé chodíce po nich, nevědí.

45 I odpověděv jeden z zákoníků, řekl jemu: Mistře, tyto věci mluvě, i nám také lehkost činíš.

46 A on řekl: I vám zákonníkům běda, nebo obtěžujete lidi břemeny nesnesitelnými a sami se těch břemen jedním prstem nedotýkáte.

47 Běda vám, proto že vzdělávate hroby prorocké, kteréž otcové vaši zmordovali.

48 A tak osvědčujete a potvrzujete skutků otců svých. Nebo oni zajisté zmordovali je, vy pak vzděláváte hroby jejich.

49 Protož i Moudrost Boží řekla: Pošliť k nim proroky a apoštoly, a z těch některé mordovati budou a jiné vyháněti,

50 aby požádáno bylo od tohoto pokolení krve všech proroků, kteráž vylita jest od ustanovení světa,

51 od krve Abelovy až do krve Zachariášovy, kterýž zahynul mezi oltářem a chrámem. Jistě, pravím vám, požádáno jí bude od pokolení tohoto.

52 Běda vám zákonníkům, nebo

have taken away the key of knowledge: ye entered not in yourselves, and them that were entering in ye hindered.

53 And as he said these things unto them, the scribes and the Pharisees began to urge *him* vehemently, and to provoke him to speak of many things:

54 Laying wait for him, and seeking to catch something out of his mouth, that they might accuse him.

CHAPTER XII.

IN the mean time, when there were gathered together an innumerable multitude of people, insomuch that they trode one upon another, he began to say unto his disciples first of all, Beware ye of the leaven of the Pharisees, which is hypocrisy.

2 For there is nothing covered, that shall not be revealed; neither hid, that shall not be known.

3 Therefore whatsoever ye have spoken in darkness shall be heard in the light; and that which ye have spoken in the ear in closets shall be proclaimed upon the housetops.

4 And I say unto you my friends, Be not afraid of them that kill the body, and after that have no more that they can do.

5 But I will forewarn you whom ye shall fear: Fear him, which after he hath killed hath power to cast into hell; yea, I say unto you, Fear him.

6 Are not five sparrows sold for two farthings, and not one of them is forgotten before God?

jste vzali klíč umění; sami jste nevešli a těm, kteříž vcházeli, zbránili jste.

53 A když jim to mluvil, počali zákonníci a farizeové přísně na něj dotírati a k mnohým řečem příčiny jemu dávati,

54 úklady číníce jemu a hledajíce popadnouti něco z úst jeho, aby jej obžalovali.

KAPITOLA XII.

A v tom, když se na tisíce lidu sešlo, tak že jedni druhé velmi tlačili, počal mluviti k učedlníkům svým: Nejpředněji se varujte od kvasu farizeů, kterýž jest pokrytství.

2 Neboť nic není skrytého, což by nemělo býti zjeveno; aniž jest co tajného, ješto by nemělo býti zvědíno.

3 Protož to, co jste pravili ve tmách, bude na světle slyšáno, a co jste v uši šeptali v pokojích, hlásánoť bude na střechách.

4 Pravím pak vám, přátelům svým: Nestrachujte se těch, kteříž tělo zabíjejí a potom nemají, co by více učinili.

5 Ale ukážiť vám, koho se máte báti: Bojte se toho, kterýž, když zabije, má moc uvrci do pekelného ohně. Jistě, pravím vám, toho se bojte.

6 Zdaliž nebývá pět vrabečků prodáváno za dva penížky? A jeden z nich není v zapomenutí před Bohem.

7 But even the very hairs of your head are all numbered. Fear not therefore: ye are of more value than many sparrows.

8 Also I say unto you, Whosoever shall confess me before men, him shall the Son of man also confess before the angels of God:

9 But he that denieth me before men shall be denied before the angels of God.

10 And whosoever shall speak a word against the Son of man, it shall be forgiven him: but unto him that blasphemeth against the Holy Ghost it shall not be forgiven.

11 And when they bring you unto the synagogues, and *unto* magistrates, and powers, take ye no thought how or what thing ye shall answer, or what ye shall say:

12 For the Holy Ghost shall teach you in the same hour what ye ought to say.

13 ¶ And one of the company said unto him, Master, speak to my brother, that he divide the inheritance with me.

14 And he said unto him, Man, who made me a judge or a divider over you?

15 And he said unto them, Take heed, and beware of covetousness: for a man's life consisteth not in the abundance of the things which he possesseth.

16 And he spake a parable unto them, saying, The ground of a certain rich man brought forth plentifully:

17 And he thought within him-

7 Nýbrž i vlasové hlavy vaší všickni v počtu jsou. Protož nebojtež se, mnohoť vy vrabečků převyšujete.

8 Pravímť pak vám: Každý, kdož by koli vyznal mne před lidmi, i Syn člověka vyzná jej před anděly Božími.

9 Kdož by mne pak zapřel před lidmi, zapřínť bude před anděly Božími.

10 A každý kdož dí slovo proti Synu člověka, bude mu odpuštěno, ale tomu, kdož by se Duchu svatému rouhal, nebudeť odpuštěno.

11 Když pak vás voditi budou do škol a k vládařům a k mocným, nepečujte, kterak aneb co byste odpovídali, aneb co byste mluvili.

12 Duch svatý zajisté naučí vás v tu hodinu, co byste měli mluviti.

13 I řekl jemu jeden z zástupu: Mistře, rci bratru mému, ať rozdělí se mnou dědictví.

14 A on řekl jemu: Člověče, kdo mne ustavil soudcím aneb děličem nad vámi?

15 I řekl jim: Viztež a vystříhejte se od lakomství; neboť ne v rozhojnění statku něčího život jeho záleží.

16 Pověděl pak jim podobenství, řka: Člověka jednoho bohatého hojné úrody pole přineslo.

17 I přemyšloval sám v sobě, řka:

self, saying, What shall I do, because I have no room where to bestow my fruits?
18 And he said, This will I do: I will pull down my barns, and build greater; and there will I bestow all my fruits and my goods.
19 And I will say to my soul, Soul, thou hast much goods laid up for many years; take thine ease, eat, drink, *and* be merry.
20 But God said unto him, *Thou* fool, this night thy soul shall be required of thee: then whose shall those things be, which thou hast provided?
21 So *is* he that layeth up treasure for himself, and is not rich toward God.
22 ¶ And he said unto his disciples, Therefore I say unto you, Take no thought for your life, what ye shall eat; neither for the body, what ye shall put on.
23 The life is more than meat, and the body *is more* than raiment.
24 Consider the ravens: for they neither sow nor reap; which neither have storehouse nor barn; and God feedeth them: how much more are ye better than the fowls?
25 And which of you with taking thought can add to his stature one cubit?
26 If ye then be not able to do that thing which is least, why take ye thought for the rest?
27 Consider the lilies how they grow: they toil not, they spin not; and yet I say unto you, that Solomon in all his glory was not arrayed like one of these.

Co učiním? Nebo nemám, kde bych shromáždil úrody své.
18 I řekl: Toto učiním: Zbořím stodoly své a větších nastavím a tu shromáždím všecky své úrody i zboží svá.
19 A dím duši své: Duše, máš mnoho statku složeného za mnohá léta, odpočívej, jez, pí, měj dobrou vůli.
20 I řekl jemu Bůh: Ó blázne, této noci požádají duše tvé od tebe, a to, cožs připravil, čí bude?
21 Takť jest, kdož sobě poklady shromažďuje a není v Bohu bohatý.
22 Řekl pak učedlníkům svým: Protož pravím vám: Nebuďte pečliví o život svůj, co byste jedli, ani o tělo, čím byste se odívali.
23 Život více jest nežli pokrm, i tělo nežli oděv.
24 Patřte na havrany, žeť nesejí, ani nežnou a nemají špižírny, ani stodoly, a však Bůh živí je. I čím v větší vážnosti jste vy než ptactvo?
25 A kdož pak z vás pečlivě mysle, můž přidati ku postavě své loket jeden?
26 Poněvadž tedy nemůžete s to býti, což nejmenšího jest, proč se o jiné věci staráte?
27 Patřte na kvítí, kterak rostou, nedělají, ani předou, pravímť pak vám, že ani Šalomoun ve vší slávě své nebyl tak odín, jako jedno z těchto.

28 If then God so clothe the grass, which is to day in the field, and to morrow is cast into the oven; how much more *will he clothe* you, O ye of little faith?

28 A poněvadž trávu, kteráž dnes na poli jest a zítra do peci uvržena bývá, Bůh tak odívá, čím více vás, ó malé víry?

29 And seek not ye what ye shall eat, or what ye shall drink, neither be ye of doubtful mind.

29 I vy nehledejtež toho, co byste jedli, aneb co byste pili, aniž o to roztržité mysli buďte.

30 For all these things do the nations of the world seek after: and your Father knoweth that ye have need of these things.

30 Nebo těch všech věcí národové světa tohoto hledají, Otec pak váš ví, že těch věcí potřebujete.

31 ¶ But rather seek ye the kingdom of God; and all these things shall be added unto you.

31 Ale raději hledejte království Božího, a tyto všecky věci budou vám přidány.

32 Fear not, little flock; for it is your Father's good pleasure to give you the kingdom.

32 Neboj se, ó maličké stádce, neboť se zalíbilo Otci vašemu dáti vám království.

33 Sell that ye have, and give alms; provide yourselves bags which wax not old, a treasure in the heavens that faileth not, where no thief approacheth, neither moth corrupteth.

33 Prodávejte statky své a dávejte almužnu. Dělejte sobě pytlíky, kteříž nevetšejí, poklad, kterýž nehyne, v nebesích, kdež zloděj dojíti nemůž, aniž mol kazí.

34 For where your treasure is, there will your heart be also.

34 Nebo kdež jest poklad váš, tuť bude i srdce vaše.

35 Let your loins be girded about, and *your* lights burning;

35 Buďtež bedra vaše přepásaná, a svíce hořící.

36 And ye yourselves like unto men that wait for their lord, when he will return from the wedding; that when he cometh and knocketh, they may open unto him immediately.

36 A vy podobni lidem očekávajícím Pána svého, až by se vrátil z svadby, aby hned, jakž by přišel a potloukl, otevřeli jemu.

37 Blessed *are* those servants, whom the lord when he cometh shall find watching: verily I say unto you, that he shall gird himself, and make them to sit down to meat, and will come forth and serve them.

37 Blaze služebníkům těm, kteréž přijda Pán, nalezl by, a oni bdí. Amen pravím vám, že přepáše se a vsadí je za stůl a chodě, bude jim sloužiti.

38 And if he shall come in the second watch, or come in the third watch, and find *them* so, blessed are those servants.

38 A přišel-liť by v druhé bdění a pakliť by v třetí bdění přišel a tak je nalezl, blahoslavení jsou ti služebníci.

39 And this know, that if the goodman of the house had known what hour the thief would come, he would have watched, and not have suffered his house to be broken through.

40 Be ye therefore ready also: for the Son of man cometh at an hour when ye think not.

41 ¶ Then Peter said unto him, Lord, speakest thou this parable unto us, or even to all?

42 And the Lord said, Who then is that faithful and wise steward, whom *his* lord shall make ruler over his household, to give *them their* portion of meat in due season?

43 Blessed *is* that servant, whom his lord when he cometh shall find so doing.

44 Of a truth I say unto you, that he will make him ruler over all that he hath.

45 But and if that servant say in his heart, My lord delayeth his coming; and shall begin to beat the menservants and maidens, and to eat and drink, and to be drunken;

46 The lord of that servant will come in a day when he looketh not for *him*, and at an hour when he is not aware, and will cut him in sunder, and will appoint him his portion with the unbelievers.

47 And that servant, which knew his lord's will, and prepared not *himself*, neither did according to his will, shall be beaten with many *stripes*.

48 But he that knew not, and did commit things worthy of stripes, shall be beaten with few *stripes*. For unto whomsoever much is

39 Toto pak vězte, že byť věděl hospodář, v kterou by hodinu měl zloděj přijíti, bděl by zajisté a nedal by podkopati domu svého.

40 Protož i vy buďte hotovi, nebo v kterou hodinu nenadějete se, Syn člověka přijde.

41 I řekl jemu Petr: Pane, námli pravíš toto podobenství, čili všechněm?

42 I dí Pán: Kdo jest věrný šafář a opatrný, jehož by ustanovil pán nad čeledí svou, aby jim v čas dával vyměřený pokrm?

43 Blahoslavený služebník ten, kteréhož, když by přišel pán jeho, nalezne, an tak činí.

44 V pravdě pravím vám, že nade vším statkem svým ustanoví jej.

45 Pakli by řekl služebník ten v srdci svém: Prodlévá přijíti pán můj, i počal by bíti služebníky a děvky a jísti a píti i opíjeti se:

46 Přijdeť pán služebníka toho v den, v kterýž se nenaděje, a v hodinu, kteréž neví. I oddělíť jej a díl jeho položí s nevěrnými.

47 Služebník pak ten, kterýž by znal vůli pána svého a nebyl hotov a nečinil podlé vůle jeho, bit bude velmi.

48 Ale kterýž neznal a činil hodné věci trestání, bit bude méně. Každému pak, komuž jest mnoho dáno, mnoho bude od něho po-

given, of him shall be much required: and to whom men have committed much, of him they will ask the more.

49 ¶ I am come to send fire on the earth; and what will I, if it be already kindled?

50 But I have a baptism to be baptized with; and how am I straitened till it be accomplished!

51 Suppose ye that I am come to give peace on earth? I tell you, Nay; but rather division:

52 For from henceforth there shall be five in one house divided, three against two, and two against three.

53 The father shall be divided against the son, and the son against the father; the mother against the daughter, and the daughter against the mother; the mother in law against her daughter in law, and the daughter in law against her mother in law.

54 ¶ And he said also to the people, When ye see a cloud rise out of the west, straightway ye say, There cometh a shower; and so it is.

55 And when *ye see* the south wind blow, ye say, There will be heat; and it cometh to pass.

56 *Ye* hypocrites, ye can discern the face of the sky and of the earth; but how is it that ye do not discern this time?

57 Yea, and why even of yourselves judge ye not what is right?

58 ¶ When thou goest with thine adversary to the magistrate, *as thou art* in the way, give diligence that thou mayest be delivered

žádáno; a komuť mnoho poručili, víceť požádají od něho.

49 Oheň přišel jsem pustiti na zemi a co chci, jestliže již hoří?

50 Ale křtem mám křtěn býti a kterak jsem ssoužen, dokudž se nevykoná!

51 Což se domníváte, že bych přišel pokoj uvésti na zemi? Nikoli, pravím vám, ale rozdělení.

52 Nebo již od této chvíle bude jich pět v jednom domě rozděleno, tři proti dvěma, a dva proti třem.

53 Bude rozdělen otec proti synu, a syn proti otci, mátě proti dceři, a dcera proti mateři, svegruše proti nevěstě své, a nevěsta proti svegruši své.

54 Pravil také i zástupům: Když vídáte oblak, an vzchází od západu, hned pravíte: Příval jde, a tak bývá.

55 A když od poledne vítr věje, říkáte: Bude horko, a bývái.

56 Pokrytci, způsob země i nebe umíte souditi, a kterakž pak tohoto času nesoudíte?

57 Ano proč i sami od sebe nesoudíte, což spravedlivého?

58 Když pak jdeš s protivníkem svým k vrchnosti, na cestě přičiň se o to, abys by zproštěn od něho, aby snad netáhl tebe k soudci,

from him; lest he hale thee to the judge, and the judge deliver thee to the officer, and the officer cast thee into prison.

59 I tell thee, thou shalt not depart thence, till thou hast paid the very last mite.

CHAPTER XIII.

THERE were present at that season some that told him of the Galilæans, whose blood Pilate had mingled with their sacrifices.

2 And Jesus answering said unto them, Suppose ye that these Galilæans were sinners above all the Galilæans, because they suffered such things?

3 I tell you, Nay: but, except ye repent, ye shall all likewise perish.

4 Or those eighteen, upon whom the tower in Siloam fell, and slew them, think ye that they were sinners above all men that dwelt in Jerusalem?

5 I tell you, Nay: but, except ye repent, ye shall all likewise perish.

6 ¶ He spake also this parable; A certain *man* had a fig tree planted in his vineyard; and he came and sought fruit thereon, and found none.

7 Then said he unto the dresser of his vineyard, Behold, these three years I come seeking fruit on this fig tree, and find none: cut it down; why cumbereth it the ground?

8 And he answering said unto him, Lord, let it alone this year also, till I shall dig about it, and dung *it:*

a soudce dal byl tebe biřici, a biřic vsadil by tě to žaláře.

59 Pravím tobě: Nevyjdeš odtud, dokudž bys i toho posledního haléře nenavrátil.

KAPITOLA XIII.

BYLI pak tu přítomní času toho někteří, vypravujíce jemu o Galilejských, kterýchž krev Pilát smísil s obětmi jejich.

2 I odpověděv Ježíš, řekl jim: Co mníte, že ti Galilejští byli větší hříšníci nežli všickni Galilejští, že takové věci trpěli?

3 Nikoli, pravím vám. Nýbrž nebudete-li pokání činiti, všickni též zahynete.

4 Aneb oněch osmnácte, na kteréž upadla věže v Siloe a zbila je, zdali se domníváte, že by oni vinni byli nad všecky lidi, přebývající v Jeruzalémě?

5 Nikoli, pravím vám. Nýbrž nebudete-li pokání činiti, všickni též zahynete.

6 Pověděl pak toto podobenství: Člověk jeden měl strom fíkový štípený na vinici své. I přišel, hledaje ovoce na něm, ale nenalezl.

7 I řekl vinaři: Aj, po tři léta přicházím, hledaje ovoce na tom fíku, ale nenalézám. Vytniž jej. Proč i tu zemi darmo kazí?

8 On pak odpověděv, řekl jemu: Pane, ponechejž ho i tohoto léta, ažť jej okopám a ohnojím,

9 And if it bear fruit, *well:* and if not, *then* after that thou shalt cut it down.

10 And he was teaching in one of the synagogues on the sabbath.

11 ¶ And, behold, there was a woman which had a spirit of infirmity eighteen years, and was bowed together, and could in no wise lift up *herself.*

12 And when Jesus saw her, he called *her to him*, and said unto her, Woman, thou art loosed from thine infirmity.

13 And he laid *his* hands on her: and immediately she was made straight, and glorified God.

14 And the ruler of the synagogue answered with indignation, because that Jesus had healed on the sabbath day, and said unto the people, There are six days in which men ought to work: in them therefore come and be healed, and not on the sabbath day.

15 The Lord then answered him, and said, *Thou* hypocrite, doth not each one of you on the sabbath loose his ox or *his* ass from the stall, and lead *him* away to watering?

16 And ought not this woman, being a daughter of Abraham, whom Satan hath bound, lo, these eighteen years, be loosed from this bond on the sabbath day?

17 And when he had said these things, all his adversaries were ashamed: and all the people rejoiced for all the glorious things that were done by him.

18 ¶ Then said he, Unto what is

9 zdali by nesl ovoce. Paklit neponese, potom vytneš jej.

10 Učil pak v jedné škole v sobotu.

11 A aj, byla tu žena, kteráž měla ducha nemoci osmnáct let a byla sklíčena a nijakž se nemohla zpřímiti.

12 A uzřev ji Ježíš, zavolal jí k sobě a řekl jí: Ženo, zproštěna jsi od nemoci své.

13 I vložil na ni ruce, a i hned zdvihla se a velebila Boha.

14 Tedy kníže školní odpověděv, hněvaje se proto, že v den sobotní uzdravoval Ježíš, řekl zástupu: Šest dní jest, v nichž náleží dělati; protož v těch přicházejíce, buďte uzdravováni a ne v den sobotní.

15 I odpověděv jemu Pán, řekl: Pokrytče, zdali jeden každý z vás v sobotu neodvazuje vola svého neb osla od jeslí a nevodí napájeti?

16 Tato pak dcera Abrahamova, kterouž byl svázal satan, aj, již osmnácte let, což neměla býti rozvázána z svazku tohoto v den sobotní?

17 A když on to pověděl, zastyděli se všickni protivníci jeho, ale všecken lid radoval se ze všech těch slavných skutků, kteříž se dáli od něho.

18 I řekl: Čemu podobno jest

the kingdom of God like? and whereunto shall I resemble it?

19 It is like a grain of mustard seed, which a man took, and cast into his garden; and it grew, and waxed a great tree; and the fowls of the air lodged in the branches of it.

20 And again he said, Whereunto shall I liken the kingdom of God?

21 It is like leaven, which a woman took and hid in three measures of meal, till the whole was leavened.

22 And he went through the cities and villages, teaching, and journeying toward Jerusalem.

23 Then said one unto him, Lord, are there few that be saved? And he said unto them,

24 ¶ Strive to enter in at the strait gate: for many, I say unto you, will seek to enter in, and shall not be able.

25 When once the master of the house is risen up, and hath shut to the door, and ye begin to stand without, and to knock at the door, saying, Lord, Lord, open unto us; and he shall answer and say unto you, I know you not whence ye are:

26 Then shall ye begin to say, We have eaten and drunk in thy presence, and thou hast taught in our streets.

27 But he shall say, I tell you, I know you not whence ye are; depart from me, all *ye* workers of iniquity.

28 There shall be weeping and gnashing of teeth, when ye shall see Abraham, and Isaac, and

království Boží, a k čemu je přirovnám?

19 Podobno jest zrnu horčičnému, kteréž vzav člověk, uvrhl do zahrady své. I rostlo a učiněno jest v strom veliký, a ptactvo nebeské hnízda sobě dělali na ratolestech jeho.

20 A opět řekl: K čemu připodobním království Boží?

21 Podobno jest kvasu, kterýž vzavši žena, zadělala ve třech měřicích mouky, až zkysalo všecko.

22 I chodil po městech a městečkách, uče, bera se do Jeruzaléma.

23 I řekl jemu jeden: Pane, co nemnozí jsou ti, kteří spaseni býti mají? On pak řekl jim:

24 Snažujte se vcházeti těsnou branou; neboť (pravím vám,) mnozí usilovati budou vjíti, ale nebudou moci.

25 Když vstane hospodář a zavře dvéře, a počnete vně státi a tlouci na dvéře, řkouce: Pane, Pane, otevři nám, a on odpovídaje, díť vám: Neznám vás, odkud jste:

26 tedy počnete říci: Jídali jsme a píjeli před tebou, a na ulicech našich jsi učíval.

27 I dí: Pravím vám, neznám vás, odkud jste. Odejdětež ode mne všickni činitelé nepravosti.

28 Tamť bude pláč a škřipení zubů, když uzříte Abrahama a Izáka a Jákoba a všecky proro-

Jacob, and all the prophets, in the kingdom of God, and you *yourselves* thrust out.

29 And they shall come from the east, and *from* the west, and from the north, and *from* the south, and shall sit down in the kingdom of God.

30 And, behold, there are last which shall be first, and there are first which shall be last.

31 ¶ The same day there came certain of the Pharisees, saying unto him, Get thee out, and depart hence: for Herod will kill thee.

32 And he said unto them, Go ye, and tell that fox, Behold, I cast out devils, and I do cures to day and to morrow, and the third *day* I shall be perfected.

33 Nevertheless I must walk to day, and to morrow, and the *day* following: for it cannot be that a prophet perish out of Jerusalem.

34 O Jerusalem, Jerusalem, which killest the prophets, and stonest them that are sent unto thee; how often would I have gathered thy children together, as a hen *doth gather* her brood under *her* wings, and ye would not!

35 Behold, your house is left unto you desolate: and verily I say unto you, Ye shall not see me, *until the* time come when ye shall say, Blessed *is* he that cometh in the name of the Lord.

CHAPTER XIV.

AND it came to pass, as he went into the house of one of the chief Pharisees to eat bread on the sabbath day, that they watched him.

ky v království Božím, sami pak sebe vyhnané ven.

29 I přijdouť od východu a od západu a od půlnoci i od poledne a budou stoliti v království Božím.

30 A aj, jsouť poslední, kteříž budou první, a jsou první kteříž budou poslední.

31 A v ten den přistoupili někteří z farizeů, řkouce jemu: Vyjdi a odejdi odsud, nebo Heródes chce tě zamordovati.

32 I řekl jim: Jdouce, povězte lišce té: Aj, vymítám ďábly a uzdravuji dnes a zítra a třetího dne dokonám.

33 Ale však musím dnes a zítra i po zejtří choditi; neboť nelze proroku zahynouti kromě Jeruzaléma.

34 Jeruzaléme, Jeruzaléme, ješto morduješ proroky a kamenuješ ty, kteříž k tobě bývají posláni, kolikrát jsem chtěl shromážditi dítky tvé, jako slepice kuřátka svá pod křídla? Ale nechtěli jste.

35 Aj, zanechán bude vám dům váš pustý. Ale jistě pravím vám, že nikoli mne neuzříte, ažť přijde, když díte: Požehnaný, kterýž se béře ve jménu Páně.

KAPITOLA XIV.

I stalo se, když všel Ježíš do domu nějakého knížete farizejského v sobotu, aby jedl chléb, že oni šetřili ho.

2 And, behold, there was a certain man before him which had the dropsy.

3 And Jesus answering spake unto the lawyers and Pharisees, saying, Is it lawful to heal on the sabbath day?

4 And they held their peace. And he took *him*, and healed him, and let him go;

5 And answered them, saying, Which of you shall have an ass or an ox fallen into a pit, and will not straightway pull him out on the sabbath day?

6 And they could not answer him again to these things.

7 ¶ And he put forth a parable to those which were bidden, when he marked how they chose out the chief rooms; saying unto them,

8 When thou art bidden of any *man* to a wedding, sit not down in the highest room; lest a more honourable man than thou be bidden of him;

9 And he that bade thee and him come and say to thee, Give this man place; and thou begin with shame to take the lowest room.

10 But when thou art bidden, go and sit down in the lowest room; that when he that bade thee cometh, he may say unto thee, Friend, go up higher: then shalt thou have worship in the presence of them that sit at meat with thee.

11 For whosoever exalteth himself shall be abased; and he that humbleth himself shall be exalted.

12 ¶ Then said he also to him that bade him, When thou makest a dinner or a supper, call not thy

2 A aj, člověk nějaký vodnotelný byl před ním.

3 I odpověděv Ježíš, dí zákonníkům a farizeům, řka: Sluší-li v sobotu uzdravovati?

4 Oni pak mlčeli. Tedy on dosáh jeho, uzdravil a propustil.

5 A odpověděv jim, řekl: Čí z vás osel aneb vůl upadl by do studnice, a ne i hned by ho vytáhl v den sobotní?

6 I nemohli jemu na to odpověděti.

7 Pověděl také i pozvaným podobenství, (spatřiv to, kterak přední místa vyvolovali,) řka jim:

8 Kdybys byl od někoho pozván na svadbu, nesedej na předním místě, aťby snad vzácnější než ty nebyl pozván od něho.

9 A přijda ten, kterýž tebe i onoho pozval, řekl by tobě: Dej tomuto místo. A tehdy počal bys s hanbou na posledním místě seděti.

10 Ale když bys byl pozván, jda, posaď se na posledním místě. A kdyby přišel ten, kterýž tebe pozval, řekl by tobě: Příteli, posedni výše, tedy budeš míti chválu před spolustolícími.

11 Nebo každý, kdož se povyšuje, bude ponížen; a kdož se ponižuje, bude povýšen.

12 Pravil také i tomu, kterýž ho byl pozval: Když činíš oběd neb večeři, nezov přátel svých, ani

friends, nor thy brethren, neither thy kinsmen, nor *thy* rich neighbours; lest they also bid thee again, and a recompence be made thee.
13 But when thou makest a feast, call the poor, the maimed, the lame, the blind :
14 And thou shalt be blessed; for they cannot recompense thee : for thou shalt be recompensed at the resurrection of the just.
15 ¶ And when one of them that sat at meat with him heard these things, he said unto him, Blessed *is* he that shall eat bread in the kingdom of God.
16 Then said he unto him, A certain man made a great supper, and bade many :
17 And sent his servant at supper time to say to them that were bidden, Come; for all things are now ready.
18 And they all with one *consent* began to make excuse. The first said unto him, I have bought a piece of ground, and I must needs go and see it : I pray thee have me excused.
19 And another said, I have bought five yoke of oxen, and I go to prove them : I pray thee have me excused.
20 And another said, I have married a wife, and therefore I cannot come.
21 So that servant came, and shewed his lord these things. Then the master of the house being angry said to his servant, Go out quickly into the streets and lanes of the city, and bring in hither the poor, and the maimed, and the halt, and the blind.

bratří svých, ani příbuzných svých, ani sousedů bohatých, aťby snad i oni zase nezvali tebe, a měl bys odplatu.
13 Ale když činíš hody, povolej chudých, chromých, kulhavých, slepých
14 a blahoslavený budeš. Neboť nemají, odkud by odplatili tobě, ale budeť odplaceno při vzkříšení spravedlivých.
15 I uslyšav to jeden z spolupřisedících, řekl jemu: Blahoslavený, kdož jí chléb v království Božím.
16 On pak řekl jemu: Člověk nějaký učinil večeři velikou a pozval mnohých.
17 I poslal služebníka svého v hodinu večeře, aby řekl pozvaným: Poďte, nebo již připraveno jest všecko.
18 I počali se všickni jednomyslně vymlouvati. První řekl jemu: Ves jsem koupil i musím vyjíti a shlédnouti ji: prosím tebe, vymluv mne.
19 A druhý řekl: Patero spřežení volů koupil jsem a jdu, abych jich zkusil; prosím tebe, vymluv mne.
20 A jiný dí: Ženu jsem pojal a protož nemohu přijíti.
21 I navrátiv se ten služebník, zvěstoval ty věci pánu svému. Tedy rozhněvav se hospodář, řekl služebníku svému: Vyjdi rychle na rynky a na ulice města a chudé i chromé i kulhavé a slepé uveď sem.

22 And the servant said, Lord, it is done as thou hast commanded, and yet there is room.
23 And the lord said unto the servant, Go out into the highways and hedges, and compel *them* to come in, that my house may be filled.
24 For I say unto you, That none of those men which were bidden shall taste of my supper.
25 ¶ And there went great multitudes with him: and he turned, and said unto them,
26 If any *man* come to me, and hate not his father, and mother, and wife, and children, and brethren, and sisters, yea, and his own life also, he cannot be my disciple.
27 And whosoever doth not bear his cross, and come after me, cannot be my disciple.
28 For which of you, intending to build a tower, sitteth not down first, and counteth the cost, whether he have *sufficient* to finish *it?*
29 Lest haply, after he hath laid the foundation, and is not able to finish *it*, all that behold *it* begin to mock him,
30 Saying, This man began to build, and was not able to finish.
31 Or what king, going to make war against another king, sitteth not down first, and consulteth whether he be able with ten thousand to meet him that cometh against him with twenty thousand?
32 Or else, while the other is yet a great way off, he sendeth an ambassage, and desireth conditions of peace.
33 So likewise, whosoever he be

22 I řekl služebník: Pane, stalo se, jakž jsi rozkázal, a ještěť místo jest.
23 Tedy řekl pán služebníku: Vyjdiž na cesty a mezi ploty a přinuť vjíti, ať se naplní dům můj.
24 Nebo pravímť vám, že žádný z mužů těch, kteříz pozváni byli, neokusí večeře mé.
25 Šli pak mnozí zástupové s ním. A obrátiv se, řekl jim:
26 Jde-li kdo ke mně a nemá-li v nenávisti otce svého i mateře i ženy i dětí i bratří i sestr, ano i té duše své, nemůž býti mým učedlníkem.
27 A kdožkoli nenese kříže svého a jde za mnou, nemůž býti mým učedlníkem.
28 Nebo kdo z vás jest, chtěje stavěti věži, aby prvé sedna, nepočetl nákladu, má-li to, nač by ji dokonal?
29 Aby snad, když by základ položil a dokonati nemohl, všickni, kteříž by to viděli, nepočali se posmívati jemu,
30 řkouce: Tento člověk počal stavěti a nemohl dokonati.
31 Aneb který král, bera se k boji proti jinému králi, zdaliž prvé nesedne, aby se poradil, mohl-li by s desíti tisíci potkati se s tím, kterýž s dvadcíti tisíci táhne proti němu?
32 Sic jinak, když by onen ještě podál od něho byl, pošle posly k němu, žádaje za to, což jest ku pokoji.
33 Tak zajisté každý z vás, kdož

of you that forsaketh not all that he hath, he cannot be my disciple.

34 ¶ Salt *is* good: but if the salt have lost his savour, wherewith shall it be seasoned?

35 It is neither fit for the land, nor yet for the dunghill; *but* men cast it out. He that hath ears to hear, let him hear.

CHAPTER XV.

THEN drew near unto him all the publicans and sinners for to hear him.

2 And the Pharisees and scribes murmured, saying, This man receiveth sinners, and eateth with them.

3 ¶ And he spake this parable unto them, saying,

4 What man of you, having an hundred sheep, if he lose one of them, doth not leave the ninety and nine in the wilderness, and go after that which is lost, until he find it?

5 And when he hath found *it*, he layeth *it* on his shoulders, rejoicing.

6 And when he cometh home, he calleth together *his* friends and neighbours, saying unto them, Rejoice with me; for I have found my sheep which was lost.

7 I say unto you, that likewise joy shall be in heaven over one sinner that repenteth, more than over ninety and nine just persons, which need no repentance.

8 ¶ Either what woman having ten pieces of silver, if she lose one piece, doth not light a candle, and sweep the house, and seek diligently till she find *it?*

se neodřekne všech věcí, kterýmiž vládne, nemůž býti mým učedlníkem.

34 Dobráť jest sůl. Pakli sůl bude zmařena, čím bude napravena?

35 Ani do země, ani do hnoje se nehodí; ven ji vymítají. Kdo má uši k slyšení, slyš.

KAPITOLA XV.

PŘIBLIŽOVALI se pak k němu všickni publikáni a hříšníci, aby ho slyšeli.

2 I reptali farizeové a zákonníci, řkouce: Tento hříšníky přijímá a jí s nimi.

3 I pověděl jim podobenství toto, řka:

4 Kdyby někdo z vás měl sto ovec a ztratil by jednu z nich, zdaliž by nenechal devadesáti devíti na poušti a nešel k té, kteráž zahynula, až by i nalezl ji?

5 A nalezna, vložil by na ramena svá s radostí.

6 A přijda domů, svolal by přátely a sousedy, řka jim: Spolu radujte se se mnou, nebo jsem nalezl ovci svou, kteráž byla zahynula.

7 Pravímť vám, že tak jest radost v nebi nad jedním hříšníkem pokání činícím větší, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteříž nepotřebují pokání.

8 Aneb žena některá mající grošů deset, ztratila-li by jeden groš, zdaliž nezažže svíce a nemete domu a nehledá pilně, dokudž nenalezne?

9 And when she hath found *it*, she calleth *her* friends and *her* neighbours together, saying, Rejoice with me; for I have found the piece which I had lost.

10 Likewise, I say unto you, there is joy in the presence of the angels of God over one sinner that repenteth.

11 ¶ And he said, A certain man had two sons:

12 And the younger of them said to *his* father, Father, give me the portion of goods that falleth *to me*. And he divided unto them *his* living.

13 And not many days after the younger son gathered all together, and took his journey into a far country, and there wasted his substance with riotous living.

14 And when he had spent all, there arose a mighty famine in that land; and he began to be in want.

15 And he went and joined himself to a citizen of that country; and he sent him into his fields to feed swine.

16 And he would fain have filled his belly with the husks that the swine did eat: and no man gave unto him.

17 And when he came to himself, he said, How many hired servants of my father's have bread enough and to spare, and I perish with hunger!

18 I will arise and go to my father, and will say unto him, Father, I have sinned against heaven, and before thee,

19 And am no more worthy to be called thy son: make me as one of thy hired servants.

9 A když nalezne, svolá přítelkyně a sousedy, řkuci: Spolu radujte se se mnou, nebo jsem nalezla groš, kterýž jsem byla ztratila.

10 Takť, pravím vám, že jest radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem pokání činícím.

11 Řekl také: Člověk jeden měl dva syny.

12 Z nichž mladší řekl otci: Otče, dej mi díl statku, kterýž mně náleží. I rozdělil jim statek.

13 A po nemnohých dnech, shromáždiv všecko mladší ten syn, odšel do daleké krajiny a tam rozmrhal statek svůj, byv prostopašně živ.

14 A když všecko utratil, stal se hlad veliký v krajině té, a on počal nouzi trpěti.

15 I všed, přídržel se jednoho měštěnína krajiny té; a on jej poslal na pole své, aby pásl vepře.

16 I žádal nasytiti břicho své mlátem, kteréž svině jedly, ale žádný nedával jemu.

17 Přišed pak sám k sobě, řekl: Jak mnozí nájemníci u otce mého hojnost mají chleba, a já hladem mru!

18 Vstana, půjdu k otci svému a dím jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou,

19 aniž jsem hoden více slouti synem tvým. Učiň mne jako jednoho z nájemníků svých.

20 And he arose, and came to his father. But when he was yet a great way off, his father saw him, and had compassion, and ran, and fell on his neck, and kissed him.

21 And the son said unto him, Father, I have sinned against heaven, and in thy sight, and am no more worthy to be called thy son.

22 But the father said to his servants, Bring forth the best robe, and put *it* on him; and put a ring on his hand, and shoes on *his* feet:

23 And bring hither the fatted calf, and kill *it;* and let us eat, and be merry:

24 For this my son was dead, and is alive again; he was lost, and is found. And they began to be merry.

25 Now his elder son was in the field: and as he came and drew nigh to the house, he heard musick and dancing.

26 And he called one of the servants, and asked what these things meant.

27 And he said unto him, Thy brother is come; and thy father hath killed the fatted calf, because he hath received him safe and sound.

28 And he was angry, and would not go in: therefore came his father out, and intreated him.

29 And he answering said to *his* father, Lo, these many years do I serve thee, neither transgressed I at any time thy commandment: and yet thou never gavest me a kid, that I might make merry with my friends:

30 But as soon as this thy son was come, which hath devoured

20 I vstav, šel k otci svému. A když ještě opodál byl, uzřel jej otec jeho a milosrdenstvím byv hnut, přiběh, padl na šíji jeho a políbil ho.

21 I řekl jemu syn: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou, aniž jsem hoden více slouti synem tvým.

22 I řekl otec služebníkům svým: Přineste to roucho první a oblecte jej a dejte prsten na ruku jeho a obuv na nohy.

23 A přivedouce to tele tučné, zabíte, a hodujíce, buďme veseli.

24 Nebo tento syn můj byl umřel a zase ožil; byl zahynul a nalezen jest. I počali veseli býti.

25 Byl pak syn jeho starší na poli. A jda, když se přibližoval k domu, uslyšel zpívání a hluk veselících se.

26 I povolav jednoho z služebníků, otázal se, co by to bylo.

27 A on řekl jemu: Bratr tvůj přišel, i zabil otec tvůj tučné tele, že ho zdravého přijal.

28 I rozhněval se a nechtěl vjíti. Otec pak jeho vyšed, prosil ho.

29 A on odpověděv, řekl otci: Aj, tolik let sloužím tobě a nikdy jsem přikázaní tvého nepřestoupil, a však nikdy jsi mi nedal kozelce, abych s přátely svými vesel pobyl.

30 Ale když syn tvůj tento, kterýž prožral statek tvůj s nevěst-

thy living with harlots, thou hast killed for him the fatted calf.
31 And he said unto him, Son, thou art ever with me, and all that I have is thine.
32 It was meet that we should make merry, and be glad: for this thy brother was dead, and is alive again; and was lost, and is found.

CHAPTER XVI.

AND he said also unto his disciples, There was a certain rich man, which had a steward; and the same was accused unto him that he had wasted his goods.
2 And he called him, and said unto him, How is it that I hear this of thee? give an account of thy stewardship; for thou mayest be no longer steward.
3 Then the steward said within himself, What shall I do? for my lord taketh away from me the stewardship: I cannot dig; to beg I am ashamed.
4 I am resolved what to do, that, when I am put out of the stewardship, they may receive me into their houses.
5 So he called every one of his lord's debtors *unto him*, and said unto the first, How much owest thou unto my lord?
6 And he said, An hundred measures of oil. And he said unto him, Take thy bill, and sit down quickly, and write fifty.
7 Then said he to another, And how much owest thou? And he said, An hundred measures of wheat. And he said unto him, Take thy bill, and write fourscore.
8 And the lord commended the

kami, přišel, zabils jemu to tele tučné.
31 A on řekl jemu: Synu, ty vždycky se mnou jsi, a všecky věci mé jsou tvé.
32 Ale veseliti a radovati se náleželo. Nebo bratr tvůj tento byl umřel a zase ožil; zahynul byl a nalezen jest.

KAPITOLA XVI.

PRAVIL pak i učedlníkům svým: Člověk jeden byl bohatý, kterýž měl šafáře: a ten obžalován jest před ním, jako by mrhal statek jeho.
2 I povolav ho, řekl jemu: Což to slyším o tobě? Vydej počet z vládařství svého, nebo již nebudeš moci déle vládnouti.
3 I dí vládař sám v sobě: Co učiním? Teď pán můj odjímá ode mne vládařství. Kopati nemohu, žebrati se stydím.
4 Vím, co učiním, aby, když budu zsazen z vládařství, přijali mne do svých domů.
5 I zavolav jednoho každého dlužníka pána svého, řekl prvnímu: Jaks mnoho dlužen pánu mému?
6 A on řekl Sto tun oleje. I řekl mu: Vezmi rejistra svá a sedna rychle, napiš padesát.
7 Potom druhému řekl: Ty pak jaks mnoho dlužen? Kterýž řekl: Sto korců pšenice. I dí mu: Vezmi rejistra svá a napiš osmdesát.
8 I pochválil ten pán vládaře to-

unjust steward, because he had
done wisely: for the children of
this world are in their generation
wiser than the children of light.
9 And I say unto you, Make
to yourselves friends of the mammon
of unrighteousness; that,
when ye fail, they may receive
you into everlasting habitations.
10 He that is faithful in that
which is least is faithful also in
much: and he that is unjust in
the least is unjust also in much.
11 If therefore ye have not been
faithful in the unrighteous mammon,
who will commit to your
trust the true *riches?*
12 And if ye have not been faithful
in that which is another man's,
who shall give you that which is
your own?
13 ¶ No servant can serve two
masters: for either he will hate
the one, and love the other; or
else he will hold to the one, and
despise the other. Ye cannot serve
God and mammon.
14 And the Pharisees also, who
were covetous, heard all these
things: and they derided him.
15 And he said unto them, Ye
are they which justify yourselves
before men; but God knoweth
your hearts: for that which is
highly esteemed among men is
abomination in the sight of God.
16 The law and the prophets
were until John: since that time
the kingdom of God is preached,
and every man presseth into it.
17 And it is easier for heaven
and earth to pass, than one tittle
of the law to fail.
18 Whosoever putteth away his
wife, and marrieth another, com-

ho nepravého, že opatrně učinil.
Nebo synové tohoto světa opatrnější
jsou, než synové světla v
svých věcech.
9 I játť pravím vám: Čiňte sobě
přátely z mamony nepravosti, aby,
když byste zhynuli, přijali vás do
oněch věčných stanů.
10 Kdo jest věrný v mále, i ve
mnoze věrný jest. A kdož v mále
jest nepravý, i ve mnozeť nepravý
jest.
11 Poněvadž tedy v mamoně nepravé
věrní jste nebyli, spravedlivé
kdo vám svěří?
12 A když jste v cizím věrní nebyli,
což vašeho jest, kdo vám dá?
13 Žádný čeledín nemůž dvěma
pánům sloužiti. Nebť zajisté jednoho
nenáviděti bude a druhého
milovati, aneb jednoho přídržeti
se bude a druhým pohrdne. Nemůžte
Bohu sloužiti a mamoně.
14 Slyšeli pak toto všecko i farizeové,
kteříž byli lakomí, a posmívali
se jemu.
15 I dí jim: Vy jste, ješto se
sami spravedliví činíte před lidmi,
ale Bůhť zná srdce vaše; nebo což
jest u lidí vysokého, ohavnost jest
před Bohem.
16 Zákon a proroci až do Jana,
a od té chvíle království Boží
zvěstuje se, a každý se do něho
násilně tiskne.
17 Snázeť jest zajisté nebi i zemi
pominouti, nežli v zákoně jednomu
tytlíku zahynouti.
18 Každý, kdož propustí manželku
svou a jinou pojímá, cizoloží;

mitteth adultery: and whosoever marrieth her that is put away from *her* husband committeth adultery.

19 ¶ There was a certain rich man, which was clothed in purple and fine linen, and fared sumptuously every day:

20 And there was a certain beggar named Lazarus, which was laid at his gate, full of sores,

21 And desiring to be fed with the crumbs which fell from the rich man's table: moreover the dogs came and licked his sores.

22 And it came to pass, that the beggar died, and was carried by the angels into Abraham's bosom: the rich man also died, and was buried;

23 And in hell he lift up his eyes, being in torments, and seeth Abraham afar off, and Lazarus in his bosom.

24 And he cried and said, Father Abraham, have mercy on me, and send Lazarus, that he may dip the tip of his finger in water, and cool my tongue; for I am tormented in this flame.

25 But Abraham said, Son, remember that thou in thy lifetime receivedst thy good things, and likewise Lazarus evil things: but now he is comforted, and thou art tormented.

26 And beside all this, between us and you there is a great gulf fixed: so that they which would pass from hence to you cannot; neither can they pass to us, that *would come* from thence.

27 Then he said, I pray thee therefore, father, that thou wouldest send him to my father's house:

a kdož propuštěnou od muže pojímá, cizoloží.

19 Byl pak člověk jeden bohatý a obláčel se v šarlat a v kment a hodoval na každý den stkvostně.

20 A byl jeden žebrák, jménem Lazar, kterýž ležel u vrat jeho vředovitý,

21 žádaje nasycen býti těmi drobty, kteříž padali z stolu bohatce. Ale i psi přicházejíce, lízali vředy jeho.

22 I stalo se, že ten žebrák umřel a nesen jest od andělů do lůna Abrahamova. Umřel pak i bohatec a pohřben jest.

23 Potom v pekle pozdvih očí svých, v mukách jsa, uzřel Abrahama zdaleka a Lazara v lůnu jeho.

24 I zvolav bohatec, řekl: Otče Abrahame, smiluj se nade mnou a pošli Lazara, ať omočí konec prstu svého v vodě a svlaží jazyk můj; nebo se mučím v tomto plameni.

25 I řekl Abraham: Synu, rozpomeň se, žes ty vzal dobré věci své v životě svém, a Lazar též zlé. Nyní pak tento se těší, ale ty se mučíš.

26 A nad to nade všecko mezi námi a vámi propast veliká utvrzena jest, aby ti, kteříž chtí odsud k vám jíti, nemohli, ani od onud k nám přejíti.

27 I řekl: Ale prosím tebe, otče, abys ho poslal do domu otce mého.

28 For I have five brethren; that he may testify unto them, lest they also come into this place of torment.
29 Abraham saith unto him, They have Moses and the prophets; let them hear them.
30 And he said, Nay, father Abraham: but if one went unto them from the dead, they will repent.
31 And he said unto him, If they hear not Moses and the prophets, neither will they be persuaded, though one rose from the dead.

CHAPTER XVII.

THEN said he unto the disciples, It is impossible but that offences will come: but woe *unto him*, through whom they come!
2 It were better for him that a millstone were hanged about his neck, and he cast into the sea, than that he should offend one of these little ones.
3 ¶ Take heed to yourselves: If thy brother trespass against thee, rebuke him; and if he repent, forgive him.
4 And if he trespass against thee seven times in a day, and seven times in a day turn again to thee, saying, I repent; thou shalt forgive him.
5 And the apostles said unto the Lord, Increase our faith.
6 And the Lord said, If ye had faith as a grain of mustard seed, ye might say unto this sycamine tree, Be thou plucked up by the root, and be thou planted in the sea; and it should obey you.
7 But which of you, having a servant plowing or feeding cattle,

28 Neboť mám pět bratrů. Ať jim svědčí, aby i oni nepřišli do tohoto místa muk.
29 I řekl jemu Abraham: Majíť Mojžíše a proroky, nechť jich poslouchají.
30 A on řekl: Nic, otče Abrahame, ale kdyby kdo z mrtvých šel k nim, budou pokání činiti.
31 I řekl mu: Poněvadž Mojžíše a proroků neposlouchají, aniž byť kdo z mrtvých vstal, uvěří jemu.

KAPITOLA XVII.

TEDY řekl učedlníkům: Není možné, aby nepřišla pohoršení, ale běda, skrze kohož přicházejí.
2 Lépe by mu bylo, aby žernov osličí vložen byl na hrdlo jeho, a uvržen byl do moře, než by pohoršil jednoho z těchto maličkých.
3 Šetřte se. Zhřešil-li by pak proti tobě bratr tvůj, potresci ho, a bude-liť toho želeti, odpusť mu.
4 A byť pak sedmkrát za den zhřešil proti tobě a sedmkrát za den obrátil se k tobě, řka: žel mi toho, odpusť mu.
5 I řekli apoštolé Pánu: Přispoř nám víry.
6 I dí Pán: Kdybyste měli víru jako zrno horčičné, řekli byste této moruši: Vykořeň se a přesaď se do moře, a uposlechla by vás.
7 Kdo pak jest z vás, maje služebníka, ješto oře aneb pase, aby

will say unto him by and by, when
he is come from the field, Go and
sit down to meat?
8 And will not rather say unto
him, Make ready wherewith I may
sup, and gird thyself, and serve
me, till I have eaten and drunken;
and afterward thou shalt eat and
drink?
9 Doth he thank that servant be-
cause he did the things that were
commanded him? I trow not.
10 So likewise ye, when ye shall
have done all those things which
are commanded you, say, We are
unprofitable servants: we have
done that which was our duty to
do.
11 ¶ And it came to pass, as he
went to Jerusalem, that he passed
through the midst of Samaria and
Galilee.
12 And as he entered into a cer-
tain village, there met him ten
men that were lepers, which stood
afar off:
13 And they lifted up *their*
voices, and said, Jesus, Master,
have mercy on us.
14 And when he saw *them*, he
said unto them, Go shew your-
selves unto the priests. And it
came to pass, that, as they went,
they were cleansed.
15 And one of them, when he
saw that he was healed, turned
back, and with a loud voice glori-
fied God,
16 And fell down on *his* face at
his feet, giving him thanks: and
he was a Samaritan.
17 And Jesus answering said,
Were there not ten cleansed? but
where *are* the nine?
18 There are not found that re-

jemu, když by se s pole navrátil,
hned řekl: Poď a sedni za stůl?
8 Anobrž zdali nedí jemu: Při-
prav, ať povečeřím, a opáše se,
služ mi, až se najím a napím, a
potom i ty jez a pí?
9 Zdali děkuje služebníku tomu,
že učinil to, což mu bylo rozká-
záno?
10 Nezdá mi se. Tak i vy, když
učiníte všecko, což vám přiká-
záno, rcete: Služebníci neužiteční
jsme. Což jsme povinni byli
učiniti, učinili jsme.
11 I stalo se, když se bral do
Jeruzaléma, že šel skrze Samaří a
Galilei.
12 A když vcházel do nějakého
městečka, potkalo se s ním deset
mužů malomocných, kteříž stáli
zdaleka.
13 A pozdvihše hlasu, řekli: Je-
žíši, přikazateli, smiluj se nad námi.
14 Kteréžto on uzřev, řekl jim:
Jdouce, ukažte se kněžím. I stalo
se, když šli, že očištěni jsou.
15 Jeden pak z nich uzřev, že
jest uzdraven, navrátil se, s veli-
kým hlasem velebě Boha.
16 A padl na tvář k nohám jeho,
díky čině jemu. A ten byl Sa-
maritán.
17 I odpověděv Ježíš, řekl: Zda-
liž jich deset není očištěno? A
kdež jich devět?
18 Nenalezli se, aby vrátíce se,

turned to give glory to God, save this stranger.

19 And he said unto him, Arise, go thy way: thy faith hath made thee whole.

20 ¶ And when he was demanded of the Pharisees, when the kingdom of God should come, he answered them and said, The kingdom of God cometh not with observation:

21 Neither shall they say, Lo here! or, lo there! for, behold, the kingdom of God is within you.

22 And he said unto the disciples, The days will come, when ye shall desire to see one of the days of the Son of man, and ye shall not see *it*.

23 And they shall say to you, See here; or, see there: go not after *them*, nor follow *them*.

24 For as the lightning, that lighteneth out of the one *part* under heaven, shineth unto the other *part* under heaven; so shall also the Son of man be in his day.

25 But first must he suffer many things, and be rejected of this generation.

26 And as it was in the days of Noe, so shall it be also in the days of the Son of man.

27 They did eat, they drank, they married wives, they were given in marriage, until the day that Noe entered into the ark, and the flood came, and destroyed them all.

28 Likewise also as it was in the days of Lot; they did eat, they drank, they bought, they sold, they planted, they builded;

29 But the same day that Lot

chválu Bohu vzdali, jediné cizozemec tento?

19 I řekl jemu: Vstana, jdi, víra tvá tě uzdravila.

20 Byv pak otázán od fazizeů, kdy přijde království Boží, odpověděl jim a řekl: Nepřijdeť království Boží s šetřením.

21 Aniž řeknou: Aj, tuto, aneb aj, tamto. Nebo aj, království Boží jestiť mezi vámi.

22 I řekl učedlníkům: Přijdou dnové, že budete žádati viděti v jeden den Syna člověka, ale neuzříte.

23 A dějíť vám: Aj, zde, aneb hle, tamto. Ale nechoďte, aniž následujte.

24 Nebo jakož blesk osvěcující se z jedné krajiny, kteráž pod nebem jest, až do druhé, kteráž též pod nebem jest, svítí, tak bude i Syn člověka ve dni svém.

25 Ale nejprvé musí mnoho trpěti a zavržen býti od národu tohoto.

26 A jakož se dálo za dnů Noé, tak bude i za dnů Syna člověka.

27 Jedli, pili, ženili se, vdávaly se až do toho dne, v kterémž Noé všel do korábu; i přišla potopa a zahladila všecky.

28 A též podobně, jakž se dálo ve dnech Lotových: Jedli, pili, kupovali, prodávali, štěpovali, stavěli.

29 Ale dne toho, když vyšel Lot

went out of Sodom it rained fire and brimstone from heaven, and destroyed *them* all.
30 Even thus shall it be in the day when the Son of man is revealed.
31 In that day, he which shall be upon the housetop, and his stuff in the house, let him not come down to take it away: and he that is in the field, let him likewise not return back.
32 Remember Lot's wife.
33 Whosoever shall seek to save his life shall lose it; and whosoever shall lose his life shall preserve it.
34 I tell you, in that night there shall be two *men* in one bed; the one shall be taken, and the other shall be left.
35 Two *women* shall be grinding together; the one shall be taken, and the other left.
36 Two *men* shall be in the field; the one shall be taken, and the other left.
37 And they answered and said unto him, Where, Lord? And he said unto them, Wheresoever the body *is*, thither will the eagles be gathered together.

CHAPTER XVIII.

AND he spake a parable unto them *to this end*, that men ought always to pray, and not to faint;
2 Saying, There was in a city a judge, which feared not God, neither regarded man:
3 And there was a widow in that city; and she came unto him, saying, Avenge me of mine adversary.

z Sodomy, dštil Bůh ohněm a sirou s nebe a zahladil všecky.
30 Takť nápodobně bude v ten den, když se Syn člověka zjeví.
31 V ten den kdo by byl na střeše, a nádobí jeho v domu, nesstupuj, aby je pobral; a kdo na poli, též nevracuj se zase.
32 Pomněte na Lotovu ženu.
33 Kdož by koli hledal duši svou zachovati, ztratíť ji; a kdož by ji koli ztratil, obživíť ji.
34 Pravímť vám: V tu noc budou dva na loži jednom; jeden bude vzat, a druhý opuštěn.
35 Dvě budou mleti spolu; jedna bude vzata, a druhá opuštěna.
36 Dva budou na poli; jeden bude vzat, a druhý opuštěn.
37 I odpověděvše, řekli jemu: Kde, Pane? On pak řekl jim: Kdežť bude tělo, tamť se shromáždí i orlice.

KAPITOLA XVIII.

POVĚDĚL jim také i podobenství, kterak by potřebí bylo vždycky se modliti a neoblevovati,
2 řka: Byl jeden soudce v městě jednom, kterýž se Boha nebál a člověka nestyděl.
3 Byla pak vdova v témž městě. I přišla k němu, řkuci: Pomsti mne nad protivníkem mým.

4 And he would not for a while: but afterward he said within himself, Though I fear not God, nor regard man;
5 Yet because this widow troubleth me, I will avenge her, lest by her continual coming she weary me.
6 And the Lord said, Hear what the unjust judge saith.
7 And shall not God avenge his own elect, which cry day and night unto him, though he bear long with them?
8 I tell you that he will avenge them speedily. Nevertheless when the Son of man cometh, shall he find faith on the earth?
9 And he spake this parable unto certain which trusted in themselves that they were righteous, and despised others:
10 Two men went up into the temple to pray; the one a Pharisee, and the other a publican.
11 The Pharisee stood and prayed thus with himself, God, I thank thee, that I am not as other men *are*, extortioners, unjust, adulterers, or even as this publican.
12 I fast twice in the week, I give tithes of all that I possess.
13 And the publican, standing afar off, would not lift up so much as *his* eyes unto heaven, but smote upon his breast, saying, God be merciful to me a sinner.
14 I tell you, this man went down to his house justified *rather* than the other: for every one that exalteth himself shall be abased; and he that humbleth himself shall be exalted.

4 On pak dlouho nechtěl. Ale potom řekl sám v sobě: Ač se Boha nebojím, ani člověka nestydím,
5 však že mi pokoje nedá tato vdova, pomstím jí, aby naposledy přijduci, neuhaněla mne.
6 I dí Pán: Slyšte, co praví ten soudce nepravý.
7 A což by pak Bůh nepomstil vyvolených svých, volajících k němu dnem i nocí, ačkoli i prodlévá jim?
8 Pravímť vám, žeť jich brzo pomstí. Ale když přijde Syn člověka, zdaliž nalezne víru na zemi?
9 I řekl také proti některým, kteříž v sebe doufali, že by spravedliví byli, jiných za nic nevážíce, podobenství toto:
10 Dva muži vstupovali do chrámu, aby se modlili, jeden farizeus, a druhý publikán.
11 Farizeus stoje, takto se sám v sobě modlil: Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, dráči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako i tento publikán.
12 Postím se dvakrát do téhodne, desátky dávám ze všech věcí, kterýmiž vládnu.
13 Publikán pak zdaleka stoje, nechtěl ani očí k nebi posdvihnouti. Ale bil se v prsy své, řka: Bože, buď milostiv mně hříšnému.
14 Pravímť vám: Odšel tento, ospravedlněn jsa, do domu svého, a ne onen. Nebo každý, kdož se povyšuje, bude ponížen; a kdož se ponižuje, bude povýšen.

15 And they brought unto him also infants, that he would touch them : but when *his* disciples saw *it*, they rebuked them.

16 But Jesus called them *unto him*, and said, Suffer little children to come unto me, and forbid them not : for of such is the kingdom of God.

17 Verily I say unto you, Whosoever shall not receive the kingdom of God as a little child shall in no wise enter therein.

18 And a certain ruler asked him, saying, Good Master, what shall I do to inherit eternal life?

19 And Jesus said unto him, Why callest thou me good? none *is* good, save one, *that is*, God.

20 Thou knowest the commandments, Do not commit adultery, Do not kill, Do not steal, Do not bear false witness, Honour thy father and thy mother.

21 And he said, All these have I kept from my youth up.

22 Now when Jesus heard these things, he said unto him, Yet lackest thou one thing : sell all that thou hast, and distribute unto the poor, and thou shalt have treasure in heaven : and come, follow me.

23 And when he heard this, he was very sorrowful : for he was very rich.

24 And when Jesus saw that he was very sorrowful, he said, How hardly shall they that have riches enter into the kingdom of God!

25 For it is easier for a camel to go through a needle's eye, than for a rich man to enter into the kingdom of God.

15 Přinášeli také k němu i nemluvňátka, aby se jich dotýkal. To viděvše učedlníci, přimlouvali jim.

16 Ale Ježíš svolav je, řekl: Nechte dítek, ať jdou ke mně, a nebraňte jim, nebo takovýchť jest království Boží.

17 Amen pravím vám: Kdož by koli nepřijal království Božího jako dítě, nevejdeť nikoli do něho.

18 I otázalo se ho jedno kníže, řka: Mistře dobrý, co čině, život věčný obdržím?

19 I řekl jemu Ježíš: Co mne nazýváš dobrým? Žádný není dobrý, než jediný, totiž Bůh.

20 Umíš přikázaní: Nezcizoložíš, nezabiješ, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou.

21 On pak řekl: Toho všeho ostříhal jsem od své mladosti.

22 Ale slyšav to Ježíš, řekl mu: Ještěť se jednoho nedostává. Všecko, což máš, prodej a rozdej chudým a budeš míti poklad v nebi a poď, následuj mne.

23 On pak uslyšav to, zarmoutil se; byl zajisté bohatý velmi.

24 A viděv jej Ježíš zarmouceného, řekl: Aj, jak nesnadně ti, kdož statky mají, do království Božího vejdou!

25 Snáze jest zajisté velbloudu skrze jehelnou dírku projíti, nežli bohatému vjíti do království Božího.

26 And they that heard *it* said, Who then can be saved?
27 And he said, The things which are impossible with men are possible with God.
28 Then Peter said, Lo, we have left all, and followed thee.
29 And he said unto them, Verily I say unto you, There is no man that hath left house, or parents, or brethren, or wife, or children, for the kingdom of God's sake,
30 Who shall not receive manifold more in this present time, and in the world to come life everlasting.
31 ¶ Then he took *unto him* the twelve, and said unto them, Behold, we go up to Jerusalem, and all things that are written by the prophets concerning the Son of man shall be accomplished.
32 For he shall be delivered unto the Gentiles, and shall be mocked, and spitefully entreated, and spitted on:
33 And they shall scourge *him*, and put him to death: and the third day he shall rise again.
34 And they understood none of these things: and this saying was hid from them, neither knew they the things which were spoken.
35 ¶ And it came to pass, that as he was come nigh unto Jericho, a certain blind man sat by the way side begging:
36 And hearing the multitude pass by, he asked what it meant.
37 And they told him, that Jesus of Nazareth passeth by.
38 And he cried, saying, Jesus, *thou* son of David, have mercy on me.
39 And they which went before

26 Tedy řekli ti, kteříž to slyšeli: I kdož může spasen býti?
27 A on dí: Což jest nemožného u lidí, možné jest u Boha.
28 I řekl Petr: Aj, my opustili jsme všecko a šli jsme za tebou.
29 On pak řekl jim: Amen pravím vám, že není žádného, kterýž by opustil dům, neb rodiče, neb manželku, neb dítky, pro království Boží,
30 aby nevzal v tomto času mnohem více, v budoucím pak věku života věčného.
31 Tedy pojav dvanácte, řekl jim: Aj, vstupujeme do Jeruzaléma, a naplníť se všecko Synu člověka to, což psáno jest skrze proroky.
32 Nebo vydán bude pohanům a bude posmíván a zlehčen i uplván.
33 A ubičujíce, zamordují jej, ale třetího dne z mrtvých vstane.
34 Oni pak tomu nic nerozuměli, a bylo slovo to skryto před nimi, aniž věděli, co se pravilo.
35 I stalo se, když se přibližovali k Jericho, slepý jeden seděl podlé cesty, žebře.
36 A slyšev zástup pomíjející, otázal se, co by to bylo.
37 I oznámili jemu, že Ježíš Nazaretský tudy jde.
38 I zvolal, řka: Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou.
39 A ti, kteříž napřed šli při-

rebuked him, that he should hold his peace: but he cried so much the more, *Thou* son of David, have mercy on me.

40 And Jesus stood, and commanded him to be brought unto him: and when he was come near, he asked him,

41 Saying, What wilt thou that I shall do unto thee? And he said, Lord, that I may receive my sight.

42 And Jesus said unto him, Receive thy sight: thy faith hath saved thee.

43 And immediately he received his sight, and followed him, glorifying God: and all the people, when they saw *it*, gave praise unto God.

CHAPTER XIX.

AND *Jesus* entered and passed through Jericho.

2 And, behold, *there was* a man named Zacchæus, which was the chief among the publicans, and he was rich.

3 And he sought to see Jesus who he was; and could not for the press, because he was little of stature.

4 And he ran before, and climbed up into a sycomore tree to see him: for he was to pass that *way*.

5 And when Jesus came to the place, he looked up, and saw him, and said unto him, Zacchæus, make haste, and come down; for to day I must abide at thy house.

6 And he made haste, and came down, and received him joyfully.

7 And when they saw *it*, they all murmured, saying, That he was gone to be guest with a man that is a sinner.

mlouvali mu, aby mlčal. Ale on mnohem více volal: Synu Davidův, smiluj se nade mnou.

40 Tedy zastaviv se Ježíš, rozkázal ho k sobě přivésti. A když se přibližoval, otázal se ho,

41 řka: Co chceš, ať učiním? On pak dí: Pane, ať vidím.

42 A Ježíš řekl jemu: Prohlédni. Víra tvá tě uzdravila.

43 A i hned prohlédl a šel za ním, velebě Boha. A všecken lid viděv to, vzdal chválu Bohu.

KAPITOLA XIX.

A všed, bral se přes Jericho.

2 A aj, muž, jménem Zacheus, a ten byl hejtman nad celnými a byl bohatý.

3 I žádostiv byl viděti Ježíše, kdo by byl; a nemohl pro zástup, nebo postavy malé byl.

4 A předběh napřed, vstoupil na strom planého fíku, aby jej viděl; nebo tudy měl jíti.

5 A když přišel k tomu místu, pohleděv zhůru Ježíš, uzřel jej i řekl jemu: Zachee, spěšně sstup dolů, nebo dnes v domu tvém musím zůstati.

6 I sstoupil rychle a přijal jej radostně.

7 A viděvše to všickni, reptali, řkouce: K člověku hříšnému se obrátil.

8 And Zacchæus stood, and said unto the Lord; Behold, Lord, the half of my goods I give to the poor; and if I have taken any thing from any man by false accusation, I restore *him* fourfold.

9 And Jesus said unto him, This day is salvation come to this house, forsomuch as he also is a son of Abraham.

10 For the Son of man is come to seek and to save that which was lost.

11 And as they heard these things, he added and spake a parable, because he was nigh to Jerusalem, and because they thought that the kingdom of God should immediately appear.

12 He said therefore, A certain nobleman went into a far country to receive for himself a kingdom, and to return.

13 And he called his ten servants, and delivered them ten pounds, and said unto them, Occupy till I come.

14 But his citizens hated him, and sent a message after him, saying, We will not have this *man* to reign over us.

15 And it came to pass, that when he was returned, having received the kingdom, then he commanded these servants to be called unto him, to whom he had given the money, that he might know how much every man had gained by trading.

16 Then came the first, saying, Lord, thy pound hath gained ten pounds.

17 And he said unto him, Well, thou good servant: because thou

8 Stoje pak Zacheus, řekl Pánu: Aj, polovici statku svého, Pane, dávám chudým a oklamal-li jsem v čem koho, navracuji to čtvernásob.

9 I dí jemu Ježíš: Dnes spasení stalo se domu tomuto, proto že i on jest syn Abrahamův.

10 Nebo přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, což bylo zahynulo.

11 Toho když oni poslouchali, promluvil k nim dále podobenství, proto že byl blízko od Jeruzaléma, a že se oni domnívali, že by se hned mělo zjeviti království Boží.

12 I řekl: Člověk jeden rodu znamenitého odšel do daleké krajiny, aby přijal království, a zase se navrátil.

13 I povolav desíti služebníků svých, dal jim deset hřiven a řekl jim: Kupčtež, dokudž nepřijdu.

14 Měšťané pak jeho nenáviděli ho a poslali poselství za ním, řkouce: Nechcemeť, aby tento kraloval nad námi.

15 I stalo se, když se navrátil, přijav království, že rozkázal zavolati těch svých služebníků, kterýmž byl dal peníze, aby zvěděl, jak kdo mnoho získal.

16 I přišel první, řka: Pane, hřivna tvá deset hřiven získala.

17 I řekl jemu: To dobře, služebníče dobrý. Že jsi nad málem

hast been faithful in a very little, have thou authority over ten cities.

18 And the second came, saying, Lord, thy pound hath gained five pounds.

19 And he said likewise to him, Be thou also over five cities.

20 And another came, saying, Lord, behold, *here is* thy pound, which I have kept laid up in a napkin:

21 For I feared thee, because thou art an austere man: thou takest up that thou layedst not down, and reapest that thou didst not sow.

22 And he saith unto him, Out of thine own mouth will I judge thee, *thou* wicked servant. Thou knewest that I was an austere man, taking up that I laid not down, and reaping that I did not sow:

23 Wherefore then gavest not thou my money into the bank, that at my coming I might have required mine own with usury?

24 And he said unto them that stood by, Take from him the pound, and give *it* to him that hath ten pounds.

25 (And they said unto him, Lord, he hath ten pounds.)

26 For I say unto you, That unto every one which hath shall be given; and from him that hath not, even that he hath shall be taken away from him.

27 But those mine enemies, which would not that I should reign over them, bring hither, and slay *them* before me.

byl věrný, mějž moc nad desíti městy.

18 A druhý přišel, řka: Pane, hřivna tvá získala pět hřiven.

19 I tomu řekl: I ty budiž nad pěti městy.

20 A jiný přišel, řka: Pane, aj, teď hřivna tvá, kterouž jsem měl složenou v šátku.

21 Nebo jsem se bál tebe, ješto jsi člověk přísný; béřeš, čeho jsi nepoložil, a žneš, čeho jsi nerozsíval.

22 I řekl jemu: Z úst tvých soudím tebe, služebníče zlý. Věděl jsi, že jsem já člověk přísný, bera, což jsem nepoložil, a žna, čehož jsem nerozsíval.

23 I proč jsi tedy nedal peněz mých na stůl, a já přijda, byl bych je vzal i s užitky.

24 I řekl těm, kteříž tu stáli: Vezměte od něho tu hřivnu a dejte tomu, kterýž má deset hřiven.

25 I řekli jemu: Pane, máť deset hřiven.

26 Jistě pravím vám: Že každému, kdož má, bude dáno, ale od toho, kterýž nemá, i to, což má, bude odjato.

27 Ty pak nepřátely mé, kteříž nechtěli, abych nad nimi kraloval, přiveďte sem a zmordujte přede mnou.

28 ¶ And when he had thus spoken, he went before, ascending up to Jerusalem.

29 And it came to pass, when he was come nigh to Bethphage and Bethany, at the mount called *the mount* of Olives, he sent two of his disciples,

30 Saying, Go ye into the village over against *you;* in the which at your entering ye shall find a colt tied, whereon yet never man sat: loose him, and bring *him hither.*

31 And if any man ask you, Why do ye loose *him?* thus shall ye say unto him, Because the Lord hath need of him.

32 And they that were sent went their way, and found even as he had said unto them.

33 And as they were loosing the colt, the owners thereof said unto them, Why loose ye the colt?

34 And they said, The Lord hath need of him.

35 And they brought him to Jesus: and they cast their garments upon the colt, and they set Jesus thereon.

36 And as he went, they spread their clothes in the way.

37 And when he was come nigh, even now at the descent of the mount of Olives, the whole multitude of the disciples began to rejoice and praise God with a loud voice for all the mighty works that they had seen;

38 Saying, Blessed *be* the King that cometh in the name of the Lord: peace in heaven, and glory in the highest.

39 And some of the Pharisees

28 To pověděv, šel napřed, vstupuje k Jeruzalému.

29 I stalo se, když se přiblížil k Betfagi a k Betany, k hoře, kteráž slove Olivetská, poslal dva učedlníky své,

30 řka: Jděte do městečka, kteréž proti vám jest. Do kteréhož vejdouce, naleznete oslátko přivázané, na němž nikdy žádný z lidí neseděl. Odvěžtež je a přiveďte ke mně.

31 A optal-liť by se vás kdo, proč odvazujete, tak díte jemu: Proto že Pán ho potřebuje.

32 Tedy odšedše ti, kteříž byli posláni, nalezli, jakž jim byl pověděl.

33 A když odvazovali to oslátko, řekli páni jeho k nim: Proč odvazujete oslátko?

34 A oni řekli: Pán ho potřebuje.

35 I přivedli je k Ježíšovi a vloživše roucha svá na to oslátko, vsadili na ně Ježíše.

36 A když on jel, stlali roucha svá na cestě.

37 Když se pak již přibližoval k místu tomu, kudyž scházejí s hory Olivetské, počalo všecko množství učedlníků radostně chváliti Boha hlasem velikým ze všech divů, kteréž byli viděli,

38 řkouce: Požehnaný král, kterýž se béře ve jménu Páně. Pokoj na nebi, a sláva na výsostech.

39 Ale někteří z farizeů, kteříž

from among the multitude said unto him, Master, rebuke thy disciples.
40 And he answered and said unto them, I tell you that, if these should hold their peace, the stones would immediately cry out.
41 ¶ And when he was come near, he beheld the city, and wept over it,
42 Saying, If thou hadst known, even thou, at least in this thy day, the things *which belong* unto thy peace! but now they are hid from thine eyes.
43 For the days shall come upon thee, that thine enemies shall cast a trench about thee, and compass thee round, and keep thee in on every side,
44 And shall lay thee even with the ground, and thy children within thee; and they shall not leave in thee one stone upon another; because thou knewest not the time of thy visitation.
45 And he went into the temple, and began to cast out them that sold therein, and them that bought;
46 Saying unto them, It is written, My house is the house of prayer: but ye have made it a den of thieves.
47 And he taught daily in the temple. But the chief priests and the scribes and the chief of the people sought to destroy him,
48 And could not find what they might do: for all the people were very attentive to hear him.

CHAPTER XX.

AND it came to pass, *that* on one of those days, as he

tu byli v zástupu, řekli jemu: Mistře, potresci učedlníků svých.
40 I odpověděv, řekl jim: Pravímť vám: Budou-li tito mlčeti, kamení hned bude volati.
41 A když se přiblížil, uzřev město, plakal nad ním,
42 řka: Ó kdybys poznalo i ty, a to aspoň v takový tento den tvůj, které by věci ku pokoji tobě byly, ale skrytoť jest to nyní před očima tvýma.
43 Nebo přijdou na tě dnové, obklíčí tě nepřátelé tvoji valem a oblehnou tebe a ssouží tě se všech stran.
44 A s zemí srovnají tě i syny tvé v tobě a nenechajíť v tobě kamene na kameni, proto že jsi nepoznalo času navštívení svého.
45 A všed do chrámu, počal vymítati prodavače a kupce z něho,
46 řka jim: Psáno jest: Dům můj dům modlitby jest, vy jste jej pak učinili peleší lotrovskou.
47 I učil na každý den v chrámě. Přední pak kněží a zákonníci i přední v lidu hledali ho zahladiti.
48 Ale nenalezli, co by učinili. Nebo všecken lid jej sobě liboval, poslouchaje ho.

KAPITOLA XX.

I stalo se těch dnů v jeden den, když on učil lid v chrámě a

taught the people in the temple, and preached the gospel, the chief priests and the scribes came upon *him* with the elders,
2 And spake unto him, saying, Tell us, by what authority doest thou these things? or who is he that gave thee this authority?
3 And he answered and said unto them, I will also ask you one thing; and answer me:
4 The baptism of John, was it from heaven, or of men?
5 And they reasoned with themselves, saying, If we shall say, From heaven; he will say, Why then believed ye him not?
6 But and if we say, Of men; all the people will stone us: for they be persuaded that John was a prophet.
7 And they answered, that they could not tell whence *it was*.
8 And Jesus said unto them, Neither tell I you by what authority I do these things.
9 Then began he to speak to the people this parable; A certain man planted a vineyard, and let it forth to husbandmen, and went into a far country for a long time.
10 And at the season he sent a servant to the husbandmen, that they should give him of the fruit of the vineyard: but the husbandmen beat him, and sent *him* away empty.
11 And again he sent another servant: and they beat him also, and entreated *him* shamefully, and sent *him* away empty.
12 And again he sent a third: and they wounded him also, and cast *him* out.
13 Then said the lord of the vine-

kázal evangelium, že přišli k tomu přední kněží a zákonníci s staršími.
2 I řekli jemu: Pověz nám, jakou mocí tyto věci činíš, aneb kdo jest ten, kterýž tobě tuto moc dal?
3 I odpověděv, řekl jim: Otížiť se i já vás na jednu věc; protož pověztež mi:
4 Křest Janův s nebe-li byl, čili z lidí?
5 Oni pak uvažovali to mezi sebou, řkouce: Jestliže bychom řekli: S nebe, díť: Pročež jste tedy neuvěřili jemu?
6 Pakli díme: Z lidí, lid všecken ukamenuje nás; nebo cele tak drží, že Jan jest prorok.
7 I odpověděli: Že nevědí, odkud byl.
8 I řekl jim Ježíš: Aniž já vám povím, jakou moci toto činím.
9 I počal lidu praviti podobenství toto: Člověk jeden štípil vinici a pronajal ji vinařům a sám odšel přes pole na dlouhé časy.
10 A v čas slušný poslal k těm vinařům služebníka, aby užitek z vinice dali jemu. Ti pak vinaři zmrskavše jej, pustili prázdného.
11 I poslal druhého služebníka. Oni pak i toho zmrskavše a zohavivše, pustili prázdného.
12 I poslal třetího. Ale oni i toho zranivše, vystrčili ven.
13 Tedy řekl pán té vinice: Co

yard, What shall I do? I will send my beloved son: it may be they will reverence *him* when they see him.

14 But when the husbandmen saw him, they reasoned among themselves, saying, This is the heir: come, let us kill him, that the inheritance may be our's.

15 So they cast him out of the vineyard, and killed *him*. What therefore shall the lord of the vineyard do unto them?

16 He shall come and destroy these husbandmen, and shall give the vineyard to others. And when they heard *it*, they said, God forbid.

17 And he beheld them, and said, What is this then that is written, The stone which the builders rejected, the same is become the head of the corner?

18 Whosoever shall fall upon that stone shall be broken; but on whomsoever it shall fall, it will grind him to powder.

19 ¶ And the chief priests and the scribes the same hour sought to lay hands on him; and they feared the people: for they perceived that he had spoken this parable against them.

20 And they watched *him*, and sent forth spies, which should feign themselves just men, that they might take hold of his words, that so they might deliver him unto the power and authority of the governor.

21 And they asked him, saying Master, we know that thou sayest

učiním? Pošli svého milého syna. Snad když toho uzří, ustýdnou se.

14 Ale vinaři uzřevše jej, rozmlouvali mezi sebou, řkouce: Tentoť jest dědic; poďte, zabíme jej, aby naše bylo to dědictví.

15 A vystrčivše jej ven z vinice, zamordovali. Což tedy učiní jim pán té vinice?

16 Přijde a vyhladí vinaře ty a dá vinici jiným. To uslyšavše, řekli: Odstup to.

17 Ale on pohleděv na ně, řekl: Co jest pak to, což napsáno jest: Kámen, kterýmž pohrdli stavitelé, ten učiněn jest v hlavu úhelní?

18 Každý, kdož padne na ten kámen, rozrazí se: a na kohož by on upadl, potřeť jej.

19 I hledali přední kněží a zákonníci, jak by naň vztáhli ruce v tu hodinu, ale báli se lidu. Nebo porozuměli, že by na ně mluvil podobenství to.

20 Tedy střehouce ho, poslali špehéře, kteříž by se spravedlivými činili, aby ho polapili v řeči a potom jej vydali vrchnosti a v moc hejtmanu.

21 I otázali se ho, řkouce: Mistře, víme, že právě mluvíš a

and teachest rightly, neither acceptest thou the person *of any*, but teachest the way of God truly:
22 Is it lawful for us to give tribute unto Cæsar, or no?
23 But he perceived their craftiness, and said unto them, Why tempt ye me?
24 Shew me a penny. Whose image and superscription hath it? They answered and said, Cæsar's.
25 And he said unto them, Render therefore unto Cæsar the things which be Cæsar's, and unto God the things which be God's.
26 And they could not take hold of his words before the people: and they marvelled at his answer, and held their peace.
27 ¶ Then came to *him* certain of the Sadducees, which deny that there is any resurrection; and they asked him,
28 Saying, Master, Moses wrote unto us, If any man's brother die, having a wife, and he die without children, that his brother should take his wife, and raise up seed unto his brother.
29 There were therefore seven brethren: and the first took a wife, and died without children.
30 And the second took her to wife, and he died childless.
31 And the third took her; and in like manner the seven also: and they left no children, and died.
32 Last of all the woman died also.
33 Therefore in the resurrection whose wife of them is she? for seven had her to wife.
34 And Jesus answering said

učíš a nepříjímáš osoby, ale v pravdě cestě Boží učíš.
22 Sluší-li nám daň dávati císaři, čili nic?
23 Ale porozuměv chytrosti jejich, dí jim: Co mne pokoušíte?
24 Ukažte mi peníz. Čí má obraz a nápis? I odpověděvše, řekli: Císařův.
25 On pak řekl jim: Dejtež tedy, co jest císařova, císaři, a co jest Božího, Bohu.
26 I nemohli ho za slovo popadnouti před lidem a divíce se odpovědi jeho, umlkli.
27 Přistoupivše pak někteří z saduceů, (kteříž odpírají býti vzkříšení,) otázali se ho,
28 řkouce: Mistře, Mojžíš napsal nám: Kdyby bratr něčí umřel, maje manželku, a umřel by bez dětí, aby ji pojal bratr jeho za manželku a vzbudil símě bratru svému.
29 I bylo sedm bratří, a první pojav ženu, umřel bez dětí.
30 I pojal druhý tu ženu a umřel i ten bez dětí.
31 Potom třetí pojal ji, též i všech těch sedm, a nezůstavivše dětí, zemřeli.
32 Nejposléze po všech umřela i ta žena.
33 Protož při vzkříšení, kterého z nich bude ta žena, poněvadž sedm jich mělo ji za manželku?
34 A odpovídaje, řekl jim Ježíš:

unto them, The children of this world marry, and are given in marriage:

35 But they which shall be accounted worthy to obtain that world, and the resurrection from the dead, neither marry, nor are given in marriage:

36 Neither can they die any more: for they are equal unto the angels; and are the children of God, being the children of the resurrection.

37 Now that the dead are raised, even Moses shewed at the bush, when he called the Lord the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God of Jacob.

38 For he is not a God of the dead, but of the living: for all live unto him.

39 ¶ Then certain of the scribes answering said, Master, thou hast well said.

40 And after that they durst not ask him any *question at all.*

41 And he said unto them, How say they that Christ is David's son?

42 And David himself saith in the book of Psalms, The Lord said unto my Lord, Sit thou on my right hand,

43 Till I make thine enemies thy footstool.

44 David therefore calleth him Lord, how is he then his son?

45 ¶ Then in the audience of all the people he said unto his disciples,

46 Beware of the scribes, which desire to walk in long robes, and love greetings in the markets,

Synové tohoto věku žení se a vdávají.

35 Ale ti, kteříž hodni jmíni budou dosáhnouti onoho věku a vzkříšení z mrtvých, ani se ženiti nebudou ani vdávati.

36 Nebo ani umírati více nebudou moci, andělům zajisté rovni budou. A jsou synové Boží, poněvadž jsou synové vykříšení.

37 A že mrtví vstanou z mrtvých, i Mojžíš ukázal při onom kři, když nazývá Pána Bohem Abrahamovým a Bohem Izákovým a Bohem Jákobovým.

38 Bůhť pak není mrtvých, ale živých, nebo všickni jsou jemu živi.

39 Tedy odpověděvše někteří z zákonníků, řekli: Mistře, dobře jsi pověděl.

40 I nesměli se jeho na nic více tázati.

41 Řekl pak jim: Kterak praví Krista býti synem Davidovým?

42 A sám David praví v knize žalmů: Řekl Pán Pánu mému: Seď na pravici mé,

43 ažť položím nepřátely tvé v podnož noh tvých.

44 Poněvadž David jej Pánem nazývá, i kterakž syn jeho jest?

45 I řekl učedlníkům svým přede vším lidem:

46 Varujte se zákonníků, kteříž rádi chodí v krásném rouše a miluji pozdravování na trzích a

and the highest seats in the synagogues, and the chief rooms at feasts;

47 Which devour widows' houses, and for a shew make long prayers : the same shall receive greater damnation.

CHAPTER XXI.

AND he looked up, and saw the rich men casting their gifts into the treasury.

2 And he saw also a certain poor widow casting in thither two mites.

3 And he said, Of a truth I say unto you, that this poor widow hath cast in more than they all :

4 For all these have of their abundance cast in unto the offerings of God : but she of her penury hath cast in all the living that she had.

5 ¶ And as some spake of the temple, how it was adorned with goodly stones and gifts, he said,

6 *As for* these things which ye behold, the days will come, in the which there shall not be left one stone upon another, that shall not be thrown down.

7 And they asked him, saying, Master, but when shall these things be? and what sign *will there be* when these things shall come to pass?

8 And he said, Take heed that ye be not deceived : for many shall come in my name, saying, I am *Christ;* and the time draweth near : go ye not therefore after them.

9 But when ye shall hear of wars and commotions, be not terrified :

přední stolice v školách a první místo na večeřích.

47 Kteříž zžírají domy vdovské pod zámyslem dlouhé modlitby. Tiť vezmou těžší odsouzení.

KAPITOLA XXI.

A pohleděv, uzřel bohaté, kteříž metali dary své do pokladnice.

2 Uzřel pak i jednu vdovu chudičkou, ana uvrhla tam dva šarty.

3 I řekl: V pravdě pravím vám, že vdova tato chudá více než všickni uvrhla.

4 Nebo všickni tito z toho, což jim zbývalo, dali dary Bohu, tato pak z své chudoby všecku živnost svou, kterouž měla, uvrhla.

5 A když někteří pravili o chrámu, kterak by kamením pěkným i okrasami ozdoben byl, řekl:

6 Nač se to díváte? Přijdouť dnové, v nichž nebude zůstaven kámen na kameni, kterýž by nebyl zbořen.

7 I otázali se ho, řkouce: Mistře, kdy to bude? A které znamení, když se to bude míti státi?

8 On pak řekl: Vizte, abyste nebyli svedeni. Nebo mnozí přijdou ve jménu mém, řkouce: Já jsem, a čas se blíží. Protož nepostupujte po nich.

9 Když pak uslyšíte o válkách a různicech, nestrachujte se; neboť

for these things must first come to pass; but the end *is* not by and by.

10 Then said he unto them, Nation shall rise against nation, and kingdom against kingdom:

11 And great earthquakes shall be in divers places, and famines, and pestilences: and fearful sights and great signs shall there be from heaven.

12 But before all these, they shall lay their hands on you, and persecute *you*, delivering *you* up to the synagogues, and into prisons, being brought before kings and rulers for my name's sake.

13 And it shall turn to you for a testimony.

14 Settle *it* therefore in your hearts, not to meditate before what ye shall answer:

15 For I will give you a mouth and wisdom, which all your adversaries shall not be able to gainsay nor resist.

16 And ye shall be betrayed both by parents, and brethren, and kinsfolks, and friends; and *some* of you shall they cause to be put to death.

17 And ye shall be hated of all *men* for my name's sake.

18 But there shall not an hair of your head perish.

19 In your patience possess ye your souls.

20 And when ye shall see Jerusalem compassed with armies, then know that the desolation thereof is nigh.

21 Then let them which are in Judæa flee to the mountains; and

musí to prvé býti, ale ne i hned konec.

10 Tehdy pravil jim: Povstanet národ proti národu, a království proti království.

11 A země třesení veliká budou po místech a hladové a morové, hrůzy i zazrakové s nebe velicí.

12 Ale před tím přede vším vztáhnou ruce své na vás a protiviti se budou, vydávajíce vás do škol a žalářů, vodíce k králům a k vládařům pro jméno mé.

13 A toť se vám díti bude na svědectví.

14 Protož složtež to v srdcích svých, abyste se nestarali, kterak byste odpovídati měli.

15 Jáť zajisté dám vám ústa a moudrost, kteréž nebudou moci odolati, ani proti ní ostáti všickni protivníci vaši.

16 Budete pak zrazováni i od rodičů a od bratří, od příbuzných i od přátel, a zmordují některé z vás.

17 A budete v nenávisti u všech pro jméno mé.

18 Ale ani vlas s hlavy vaší nikoli nezahyne.

19 V trpělivosti své vládněte dušemi svými.

20 Když pak uzříte obležený od vojska Jeruzalém, tehdy vězte, žeť se přiblížilo zkažení jeho.

21 Tehdy ti, kdož jsou v Judstvu, utíkejte k horám, a kdo u

let them which are in the midst of it depart out; and let not them that are in the countries enter thereinto.

22 For these be the days of vengeance, that all things which are written may be fulfilled.

23 But woe unto them that are with child, and to them that give suck, in those days! for there shall be great distress in the land, and wrath upon this people.

24 And they shall fall by the edge of the sword, and shall be led away captive into all nations: and Jerusalem shall be trodden down of the Gentiles, until the times of the Gentiles be fulfilled.

25 ¶ And there shall be signs in the sun, and in the moon, and in the stars; and upon the earth distress of nations, with perplexity; the sea and the waves roaring;

26 Men's hearts failing them for fear, and for looking after those things which are coming on the earth: for the powers of heaven shall be shaken.

27 And then shall they see the Son of man coming in a cloud with power and great glory.

28 And when these things begin to come to pass, then look up, and lift up your heads; for your redemption draweth nigh.

29 And he spake to them a parable; Behold the fig tree, and all the trees;

30 When they now shoot forth, ye see and know of your own selves that summer is now nigh at hand.

31 So likewise ye, when ye see

prostřed něho, vyjděte, a kteří v končinách, nevcházejte do něho.

22 Neboť budou dnové pomsty, aby se naplnilo všecko, což psáno jest.

23 Ale běda těhotným a těm, kteréž kojí v těch dnech. Neboť bude dav veliký v této zemi a hněv nad lidem tímto.

24 I padati budou ostrostí meče a zjímaní vedeni budou mezi všecky národy, a Jeruzalém tlačen bude od pohanů, dokudž se nenaplní časové pohanů.

25 I budouť znamení na slunci a na měsíci i na hvězdách, a na zemi ssoužení národů, nevědoucích se kam díti, když zvuk vydá moře a vlnobití,

26 tak že zmrtvějí lidé pro strach a pro očekávání těch věcí, kteréž přijdou na všecken svět. Nebo moci nebeské pohybovati se budou.

27 A tehdyť uzří Syna člověka, an se béře v oblace s mocí a slavou velikou.

28 A když se toto počne díti, pohleďtež a pozvihhnětež hlav svých; proto že se přibližuje vykoupení vaše.

29 I pověděl jim podobenství: Patřte na fíkový strom i na všecka stromoví.

30 Když se již pučí, vidouce to, sami to znáte, že blízko jest již léto.

31 Takž i vy, když uzříte, ano

these things come to pass, know
ye that the kingdom of God is
nigh at hand.
32 Verily I say unto you, This
generation shall not pass away,
till all be fulfilled.
33 Heaven and earth shall pass
away: but my words shall not
pass away.
34 ¶ And take heed to yourselves, lest at any time your hearts
be overcharged with surfeiting,
and drunkenness, and cares of
this life, and *so* that day come
upon you unawares.
35 For as a snare shall it come
on all them that dwell on the face
of the whole earth.
36 Watch ye therefore, and pray
always, that ye may be accounted
worthy to escape all these things
that shall come to pass, and to
stand before the Son of man.
37 And in the day time he was
teaching in the temple; and at
night he went out, and abode in
the mount that is called *the
mount* of Olives.
38 And all the people came early
in the morning to him in the
temple, for to hear him.

CHAPTER XXII.

NOW the feast of unleavened
bread drew nigh, which is
called the Passover.
2 And the chief priests and
scribes sought how they might
kill him; for they feared the
people.
3 ¶ Then entered Satan into
Judas surnamed Iscariot, being of
the number of the twelve.
4 And he went his way, and com-

se tyto věci dějí, vězte, že blízko
jest království Boží.
32 Amen pravím vám, že nepomine věk tento, až se všecko stane.
33 Nebe a země pominou, ale
slova má nepominou.
34 Pilně se pak varujte, aby snad
nebyla obtížená srdce vaše obžerstvím a opilstvím a pečováním o
tento život, a v náhle přikvačil by
vás ten den.
35 Nebo jako osídlo přijde na
všecky, kteříž přebývají na tváři
vší země.
36 Protož bděte, všelikého času
modléce se, abyste hodni byli ujíti
všech těch věcí, kteréž se budou
díti, a postaviti se před Synem
člověka.
37 I býval ve dne v chrámě, uče,
ale v noci vycházeje, přebýval na
hoře, kteráž slove Olivetská.
38 A všecken lid na úsvitě přicházel k němu do chrámu, aby ho
poslouchal.

KAPITOLA XXII.

PŘIBLIŽOVAL se pak svátek
přesnic, kterýž slove velikanoc.
2 I hledali přední kněží a zákonníci, kterak by jej vyhladili; nebo
obávali se lidu.
3 Tedy vstoupil satan do Jidáše,
přijmím Iškariotského, kterýž byl
z počtu dvanácti.
4 A on odšed, mluvil s před-

muned with the chief priests and captains, how he might betray him unto them.
5 And they were glad, and covenanted to give him money.
6 And he promised, and sought opportunity to betray him unto them in the absence of the multitude.
7 ¶ Then came the day of unleavened bread, when the passover must be killed.
8 And he sent Peter and John, saying, Go and prepare us the passover, that we may eat.
9 And they said unto him, Where wilt thou that we prepare?
10 And he said unto them, Behold, when ye are entered into the city, there shall a man meet you, bearing a pitcher of water; follow him into the house where he entereth in.
11 And ye shall say unto the goodman of the house, The Master saith unto thee, Where is the guestchamber, where I shall eat the passover with my disciples?
12 And he shall shew you a large upper room furnished : there make ready.
13 And they went, and found as he had said unto them : and they made ready the passover.
14 And when the hour was come, he sat down, and the twelve apostles with him.
15 And he said unto them, With desire I have desired to eat this passover with you before I suffer :
16 For I say unto you, I will not any more eat thereof, until it be fulfilled in the kingdom of God.
17 And he took the cup, and gave

ními kněžími a s úředníky, kterak by ho jim zradil.
5 I zradovali se a smluvili s ním, že mu chtí peníze dáti.
6 I slíbil a hledal příhodného času, aby ho jim zradil bez zástupu.
7 Tedy přišel den přesnic, v kterémž zabit měl býti beránek.
8 I poslal Petra a Jana, řka: Jdouce, připravte nám beránka, abychom jedli.
9 A oni řekli mu: Kde chceš, ať připravíme?
10 On pak řekl jim: Aj, když vcházeti budete do města, potkáť vás člověk, džbán vody nesa. Jdětež za ním do domu, do kteréhož vejde.
11 A díte hospodáři toho domu: Vzkazuje tobě Mistr: Kde jest síň, kdež budu jísti beránka s učedlníky svými?
12 A onť vám ukáže večeřadlo veliké podlážené. Tam připravte.
13 I odšedše, nalezli, jakž jim pověděl, a připravili beránka.
14 A když přišel čas, posadil se za stůl, a dvanácte apoštolů s ním.
15 I řekl jim: Žádostí žádal jsem tohoto beránka jísti s vámi, prvé než bych trpěl.
16 Nebo pravímť vám, žeť ho již více nebudu jísti, ažť se naplní v království Božím.
17 A vzav kalich a díky činiv,

thanks, and said, Take this, and divide *it* among yourselves:

18 For I say unto you, I will not drink of the fruit of the vine, until the kingdom of God shall come.

19 ¶ And he took bread, and gave thanks, and brake *it*, and gave unto them, saying, This is my body which is given for you: this do in remembrance of me.

20 Likewise also the cup after supper, saying, This cup *is* the new testament in my blood, which is shed for you.

21 ¶ But, behold, the hand of him that betrayeth me *is* with me on the table.

22 And truly the Son of man goeth, as it was determined: but woe unto that man by whom he is betrayed!

23 And they began to enquire among themselves, which of them it was that should do this thing.

24 ¶ And there was also a strife among them, which of them should be accounted the greatest.

25 And he said unto them, The kings of the Gentiles exercise lordship over them; and they that exercise authority upon them are called benefactors.

26 But ye *shall* not *be* so: but he that is greatest among you, let him be as the younger; and he that is chief, as he that doth serve.

27 For whether *is* greater, he that sitteth at meat, or he that serveth? *is* not he that sitteth at meat? but I am among you as he that serveth.

28 Ye are they which have continued with me in my temptations.

řekl: Vezměte jej a dělte mezi sebou.

18 Nebo pravím vám, žeť nebudu píti z plodu vinného kořene, ažť království Boží přijde.

19 A vzav chléb a díky činiv, lámal a dal jim, řka: To jest tělo mé, kteréž se za vás dává. To čiňte na mou památku.

20 Takž i kalich, když bylo po večeři, řka: Tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi, kteráž se za vás vylévá.

21 Ale aj, ruka zrádce mého se mnou za stolem.

22 A Syn zajisté člověka jde, tak jakž jest uloženo, ale běda člověku tomu, kterýž ho zrazuje.

23 Tedy oni počali vyhledávati mezi sebou, kdo by z nich byl, kterýž by to měl učiniti.

24 Stal se pak i svár mezi nimi, kdo by z nich zdál se býti největší.

25 On pak řekl jim: Králové národů panují nad nimi, a kteříž moc mají nad nimi, dobrodincové slovou.

26 Ale vy ne tak. Nýbrž kdož největší jest mezi vámi, budiž jako nejmenší, a kdož vůdce jest, jako sloužící.

27 Nebo kdo větší, ten-li, kterýž sedí, čili ten, kterýž slouží? Zdali ne ten, kterýž sedí? Ale já mezi vámi jsem jako ten, kterýž slouží.

28 Vy pak jste ti, kteříž jste v mých pokušeních se mnou zůstali.

29 And I appoint unto you a kingdom, as my Father hath appointed unto me;

30 That ye may eat and drink at my table in my kingdom, and sit on thrones judging the twelve tribes of Israel.

31 ¶ And the Lord said, Simon, Simon, behold, Satan hath desired *to have* you, that he may sift *you* as wheat:

32 But I have prayed for thee, that thy faith fail not: and when thou art converted, strengthen thy brethren.

33 And he said unto him, Lord, I am ready to go with thee, both into prison, and to death.

34 And he said, I tell thee, Peter, the cock shall not crow this day, before that thou shalt thrice deny that thou knowest me.

35 And he said unto them, When I sent you without purse, and scrip, and shoes, lacked ye any thing? And they said, Nothing.

36 Then said he unto them, But now, he that hath a purse, let him take *it*, and likewise *his* scrip: and he that hath no sword, let him sell his garment, and buy one.

37 For I say unto you, that this that is written must yet be accomplished in me, And he was reckoned among the transgressors: for the things concerning me have an end.

38 And they said, Lord, behold, here *are* two swords. And he said unto them, It is enough.

39 ¶ And he came out, and went,

29 A jáť vám způsobuji, jakož mi způsobil Otec můj, království,

30 abyste jedli a pili za stolem mým v království mém a seděli na stolicích, soudíce dvanáctero pokolení Izraelské.

31 I řekl Pán: Šimone, Šimone, aj, satan vyprosil, aby vás tříbil jako pšenici.

32 Ale jáť jsem prosil za tebe, aby nezhynula víra tvá. A ty někdy obrátě se, potvrzuj bratří svých.

33 A on řekl jemu: Pane, s tebou hotov jsem i do žaláře i na smrt jíti.

34 On pak dí: Pravím tobě, Petře, nezazpíváť dnes kohout, až prvé třikrát zapříš, že neznáš mne.

35 I řekl jim: Když jsem vás posílal bez pytlíka a bez mošny a bez obuvi, zdali jste v čem nedostatek měli? A oni řekli: V ničemž.

36 Tedy dí jim: Ale nyní, kdo má pytlík, vezmi a též i mošnu; a kdož meče nemá, prodej sukni svou a kup sobě.

37 Nebo pravím vám, že se ještě to písmo naplniti musí na mně: A s nešlechetnými počten jest. Nebo ty věci, kteréž svědčí o mně, konec berou.

38 Oni pak řekli: Pane, aj, dva meče teď. A on řekl jim: Dostiť jest.

39 A vyšed, šel podlé obyčeje

as he was wont, to the mount of Olives; and his disciples also followed him.

svého na horu Olivovou, a šli za ním i učedlníci jeho.

40 And when he was at the place, he said unto them, Pray that ye enter not into temptation.

40 A když přišel na místo, řekl jim: Modlte se, abyste nevešli v pokušení.

41 And he was withdrawn from them about a stone's cast, and kneeled down, and prayed,

41 A sám vzdáliv se od nich, jako by mohl kamenem dohoditi, a poklek na kolena, modlil se,

42 Saying, Father, if thou be willing, remove this cup from me: nevertheless not my will, but thine, be done.

42 řka: Otče, chceš-li, přenes kalich tento ode mne, ale však ne má vůle, ale tvá staň se.

43 And there appeared an angel unto him from heaven, strengthening him.

43 I ukázal se jemu anděl s nebe, posiluje ho.

44 And being in an agony he prayed more earnestly: and his sweat was as it were great drops of blood falling down to the ground.

44 A jsa v boji, horlivěji se modlil. I učiněn jest pot jeho jako krůpě krve tekoucí na zemi.

45 And when he rose up from prayer, and was come to his disciples, he found them sleeping for sorrow,

45 A vstav od modlitby a přišed k učedlníkům, nalezl je, ani spí zámutkem.

46 And said unto them, Why sleep ye? rise and pray, lest ye enter into temptation.

46 I řekl jim: Co spíte? Vstaňte a modlte se, abyste nevešli v pokušení.

47 ¶ And while he yet spake, behold a multitude, and he that was called Judas, one of the twelve, went before them, and drew near unto Jesus to kiss him.

47 A když on ještě mluvil, aj, zástup a ten, kterýž sloul Jidáš, jeden ze dvanácti, šel napřed a přiblížil se k Ježíšovi, aby jej políbil.

48 But Jesus said unto him, Judas, betrayest thou the Son of man with a kiss?

48 Ježíš pak řekl jemu: Jidáši, políbením Syna člověka zrazuješ?

49 When they which were about him saw what would follow, they said unto him, Lord, shall we smite with the sword?

49 A vidouce ti, kteříž při něm byli, k čemu se chýlí, řekli jemu: Pane, budeme-liž bíti mečem?

50 ¶ And one of them smote the servant of the high priest, and cut off his right ear.

50 I udeřil jeden z nich služebníka nejvyššího kněze a uťal ucho jeho pravé.

51 And Jesus answered and said,

51 A Ježíš odpověděv, řekl:

Suffer ye thus far. And he
touched his ear, and healed him.
52 Then Jesus said unto the
chief priests, and captains of the
temple, and the elders, which
were come to him, Be ye come
out, as against a thief, with swords
and staves?
53 When I was daily with you
in the temple, ye stretched forth
no hands against me : but this is
your hour, and the power of dark-
ness.
54 ¶ Then took they him, and
led *him*, and brought him into the
high priest's house. And Peter
followed afar off.
55 And when they had kindled a
fire in the midst of the hall, and
were set down together, Peter sat
down among them.
56 But a certain maid beheld him
as he sat by the fire, and earnestly
looked upon him, and said, This
man was also with him.
57 And he denied him, saying,
Woman, I know him not.
58 And after a little while another
saw him, and said, Thou art also
of them. And Peter said, Man, I
am not.
59 And about the space of one
hour after another confidently af-
firmed, saying, Of a truth this *fel-
low* also was with him : for he is a
Galilæan.
60 And Peter said, Man, I know
not what thou sayest. And imme-
diately, while he yet spake, the
cock crew.
61 And the Lord turned, and
looked upon Peter. And Peter
remembered the word of the Lord,

Nechtež až potud. A dotek se
ucha jeho, uzdravil jej.
52 I dí Ježíš těm, kteříž přišli
na něho, předním kněžím a úřed-
níkům chrámu a starším: Jako na
lotra vyšli jste s meči a s kyjmi,
53 ješto na každý den býval
jsem s vámi v chrámě, a ne-
vztáhli jste rukou na mne. Ale to-
toť jest ta vaše hodina a moc
temnosti.
54 I javše jej, vedli a uvedli do
domu nejvyššího kněze. Petr pak
šel za ním zdaleka.
55 A když zanítili oheň u pro-
střed síně a posadili se vůkol,
sedl Petr mezi ně.
56 A uzřevši ho jedna děvečka,
an sedí u ohně, a pilně naň po-
hleděvši, řekla: I tento byl s ním.
57 On pak zapřel ho, řka: Ženo,
neznám ho.
58 A po malé chvíli jiný, vida
jej, řekl: I ty z nich jsi. Petr
pak řekl: Ó člověče, nejsem.
59 A potom asi po jedné hodině
jiný potvrzoval, řka: V pravdě i
tento s ním byl, nebo také Gali-
lejský jest.
60 I řekl Petr: Člověče, nevím,
co pravíš. A hned, když on ještě
mluvil, kohout zazpíval.
61 I obrátiv se Pán, pohleděl na
Petra. I rozpomenul se Petr na
slovo Páně, kterak jemu byl řekl:

how he had said unto him, Before the cock crow, thou shalt deny me thrice.

62 And Peter went out, and wept bitterly.

63 ¶ And the men that held Jesus mocked him, and smote *him*.

64 And when they had blindfolded him, they struck him on the face, and asked him, saying, Prophesy, who is it that smote thee?

65 And many other things blasphemously spake they against him.

66 ¶ And as soon as it was day, the elders of the people and the chief priests and the scribes came together, and led him into their council, saying,

67 Art thou the Christ? tell us. And he said unto them, If I tell you, ye will not believe:

68 And if I also ask *you*, ye will not answer me, nor let *me* go.

69 Hereafter shall the Son of man sit on the right hand of the power of God.

70 Then said they all, Art thou then the Son of God? And he said unto them, Ye say that I am.

71 And they said, What need we any further witness? for we ourselves have heard of his own mouth.

CHAPTER XXIII.

AND the whole multitude of them arose, and led him unto Pilate.

2 And they began to accuse him, saying, We found this *fellow* per-

Že prvé než kohout zazpívá, třikrát mne zapříš.

62 I vyšed ven Petr, plakal hořce.

63 Muži pak ti, kteříž drželi Ježíše, posmívali se jemu, tepouce ho.

64 A zakrývajíce ho, bili jej v tvář a tázali se ho, řkouce: Prorokuj, kdo jest, kterýž tebe udeřil?

65 A jiného mnoho, rouhajíce se, mluvili proti němu.

66 A když byl den, sešli se starší lidu a přední kněží a zákonníci, a vedli ho do rady své,

67 řkouce: Jsi-li ty Kristus? Pověz nám. I dí jim: Povím-li vám, nikoli neuvěříte.

68 A pakli se vás co otíži, neodpovíte mi, ani nepropustíte.

69 Od této chvíle Syn člověka sedne na pravici moci Boží.

70 I řekli všickni: Tedy jsi ty Syn Boží? On pak řekl jim: Vy pravíte, nebo já jsem.

71 A oni řekli: Což ještě potřebujeme svědectví? Však jsme sami slyšeli z úst jeho.

KAPITOLA XXIII.

TEHDY povstavši všecko množství jich, vedli jej ku Pilátovi.

2 A počali naň žalovati, řkouce: Tohoto jsme nalezli, an převrací

verting the nation, and forbidding
to give tribute to Cæsar, saying
that he himself is Christ a King.
3 And Pilate asked him, saying,
Art thou the King of the Jews?
And he answered him and said,
Thou sayest *it*.
4 Then said Pilate to the chief
priests and *to* the people, I find
no fault in this man.
5 And they were the more fierce,
saying, He stirreth up the people,
teaching throughout all Jewry,
beginning from Galilee to this
place.
6 When Pilate heard of Galilee,
he asked whether the man were a
Galilæan.
7 And as soon as he knew that
he belonged unto Herod's juris-
diction, he sent him to Herod, who
himself also was at Jerusalem at
that time.
8 ¶ And when Herod saw Jesus,
he was exceeding glad : for he was
desirous to see him of a long *sea-
son*, because he had heard many
things of him; and he hoped to
have seen some miracle done by
him.
9 Then he questioned with him
in many words; but he answered
him nothing.
10 And the chief priests and
scribes stood and vehemently ac-
cused him.
11 And Herod with his men of
war set him at nought, and
mocked *him*, and arrayed him in
a gorgeous robe, and sent him
again to Pilate.
12 ¶ And the same day Pilate
and Herod were made friends to-
gether : for before they were at
enmity between themselves.

lid a brání daně dávati císaři,
pravě se býti Kristem králem.
3 Pilát pak otázal se ho, řka:
Jsi-liž ty král ten Židovský? A
on odpověděv, řekl jemu: Ty
pravíš.
4 I dí Pilát předním kněžím a
zástupům: Žádné viny nenalézám
na tomto člověku.
5 Oni pak více se silili, řkouce:
Bouříť lid, uče po všem Judstvu,
počav od Galilee až sem.
6 Tedy Pilát uslyšav o Galilei,
otázal se, byl-li by člověk Gali-
lejský.
7 A když zvěděl, že by byl z
panství Heródesova, poslal jej k
Heródesovi, kterýž také v Jeruza-
lémě byl v ty dni.
8 Heródes pak uzřev Ježíše, zra-
doval se velmi. Nebo dávno žá-
dal viděti jej, proto že mnoho o
něm slýchal a nadál se, že nějaký
div uzří od něho učiněný.
9 I tázal se ho mnohými řečmi,
ale on jemu nic neodpovídal.
10 Stáli pak přední kněží a zá-
konníci, tuze na něj žalujíce.
11 A pohrdna jím Heródes s
svým rytířstvem a naposmívav se
jemu, oblékl jej v roucho bílé i
odeslal zase ku Pilátovi.
12 I učiněni jsou přátelé Pilát
s Heródesem v ten den. Nebo
před tím nepřátelé byli vespolek.

13 ¶ And Pilate, when he had called together the chief priests and the rulers and the people,

14 Said unto them, Ye have brought this man unto me, as one that perverteth the people: and, behold, I, having examined *him* before you, have found no fault in this man touching those things whereof ye accuse him:

15 No, nor yet Herod: for I sent you to him; and, lo, nothing worthy of death is done unto him.

16 I will therefore chastise him, and release *him*.

17 (For of necessity he must release one unto them at the feast.)

18 And they cried out all at once, saying, Away with this *man*, and release unto us Barabbas:

19 (Who for a certain sedition made in the city, and for murder, was cast into prison.)

20 Pilate therefore, willing to release Jesus, spake again to them.

21 But they cried, saying, Crucify *him*, crucify him.

22 And he said unto them the third time, Why, what evil hath he done? I have found no cause of death in him: I will therefore chastise him, and let *him* go.

23 And they were instant with loud voices, requiring that he might be crucified. And the voices of them and of the chief priests prevailed.

24 And Pilate gave sentence that it should be as they required.

25 And he released unto them him that for sedition and murder was cast into prison, whom they had desired; but he delivered Jesus to their will.

26 And as they led him away,

13 Pilát pak svolav přední kněží a úřadné osoby i lid,

14 řekl jim: Dali jste mi tohoto člověka, jako by lid odvracel, a aj, já před vámi vyptávaje se ho, žádné viny jsem nenalezl na tom člověku v tom, což na něj žalujete.

15 Ano ani Heródes; nebo odeslal jsem vás k němu, a aj, nic hodného smrti nestalo se jemu.

16 Protož potrestaje, propustím ho.

17 Musil pak propouštívati jim jednoho v svátek.

18 Protož zkřiklo spolu všecko množství, řkouce: Zahlaď tohoto a propusť nám Barabáše.

19 Kterýž byl pro bouřku nějakou v městě učiněnou a pro vraždu vsazen do žaláře.

20 Tedy Pilát opět mluvil, chtěje propustiti Ježíše.

21 Oni pak vždy volali, řkouce: Ukřižuj ho, ukřižuj.

22 A on potřetí řekl jim: Což pak zlého učinil tento? Žádné příčiny smrti nenalezl jsem na něm. Protož potresce, propustím ho.

23 Oni pak předce dotírali křikem velikým, žádajíce, aby byl ukřižován. A rozmáhali se hlasové jejich i předních kněží.

24 Pilát pak přisoudil, aby se naplnila žádost jejich.

25 I propustil jim toho, kterýž pro bouřku a vraždu vsazen byl do žaláře, za něhož prosili, ale Ježíše vydal k vůli jejich.

26 A když jej vedli, chytivše

they laid hold upon one Simon, a Cyrenian, coming out of the country, and on him they laid the cross, that he might bear *it* after Jesus.

27 ¶ And there followed him a great company of people, and of women, which also bewailed and lamented him.

28 But Jesus turning unto them said, Daughters of Jerusalem, weep not for me, but weep for yourselves, and for your children.

29 For, behold, the days are coming, in the which they shall say, Blessed *are* the barren, and the wombs that never bare, and the paps which never gave suck.

30 Then shall they begin to say to the mountains, Fall on us; and to the hills, Cover us.

31 For if they do these things in a green tree, what shall be done in the dry?

32 And there were also two other, malefactors, led with him to be put to death.

33 And when they were come to the place, which is called Calvary, there they crucified him, and the malefactors, one on the right hand, and the other on the left.

34 ¶ Then said Jesus, Father, forgive them; for they know not what they do. And they parted his raiment, and cast lots.

35 And the people stood beholding. And the rulers also with them derided *him*, saying, He saved others; let him save himself, if he be Christ, the chosen of God.

36 And the soldiers also mocked him, coming to him, and offering him vinegar,

Šimona nějakého Cyrenenského, jdoucího s pole, vložili na něj kříž, aby nesl za Ježíšem.

27 I šlo za ním veliké množství lidu i žen, kteréž plakaly a kvílily ho.

28 A obrátiv se k nim Ježíš, dí: Dcery Jeruzalémské, neplačte nade mnou, ale raději samy nad sebou plačte a nad svými dětmi.

29 Nebo aj, dnové jdou, v nichž řeknou: Blahoslavené neplodné, a břicha, kteráž nerodila, a prsy, kteréž nekrmily.

30 Tehdyť počnou říci k horám: Padněte na nás, a pahrbkům: Přikrejte nás.

31 Nebo poněvadž na zeleném dřevě toto se děje, i co pak bude na suchém?

32 Vedeni pak byli i jiní dva zločinci, aby spolu s ním byli ukřižováni.

33 A když přišli na místo, kteréž slove popravištné, tu jej ukřižovali i ty zločince, jednoho na pravici, druhého pak na levici.

34 Tedy Ježíš řekl: Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí. A rozdělivše roucho jeho, metali los.

35 I stál lid, dívaje se. A posmívali se jemu knížata s nimi, řkouce: Jinýmť spomáhal, nechať pomůže sám sobě, jestliže on jest Kristus, ten Boží zvolený.

36 Posmívali se pak jemu i žoldnéři, přistupujíce a octa podávajíce jemu

37 And saying, If thou be the king of the Jews, save thyself.

38 And a superscription also was written over him in letters of Greek, and Latin, and Hebrew, THIS IS THE KING OF THE JEWS.

39 ¶ And one of the malefactors which were hanged railed on him, saying, If thou be Christ, save thyself and us.

40 But the other answering rebuked him, saying, Dost not thou fear God, seeing thou art in the same condemnation?

41 And we indeed justly; for we receive the due reward of our deeds: but this man hath done nothing amiss.

42 And he said unto Jesus, Lord, remember me when thou comest into thy kingdom.

43 And Jesus said unto him, Verily I say unto thee, To day shalt thou be with me in paradise.

44 And it was about the sixth hour, and there was a darkness over all the earth until the ninth hour.

45 And the sun was darkened, and the veil of the temple was rent in the midst.

46 ¶ And when Jesus had cried with a loud voice, he said, Father, into thy hands I commend my spirit: and having said thus, he gave up the ghost.

47 Now when the centurion saw what was done, he glorified God, saying, Certainly this was a righteous man.

48 And all the people that came together to that sight, beholding the things which were done, smote their breasts, and returned.

37 a říkajíce: Jsi-li ty král ten Židovský, spomoziž sám sobě.

38 A byl také i nápis napsaný nad ním literami Řeckými a Latinskými a Židovskými: Tento jest král Židovský.

39 Jeden pak z těch zločinců, kteříž s ním viseli, rouhal se jemu, řka: Jsi-li ty Kristus, spomoziž sobě i nám.

40 A odpověděv druhý, trestal ho, řka: Ani ty se Boha nebojíš, ješto jsi v témž potupení?

41 A my zajisté spravedlivě, nebo hodnou pomstu za skutky své béřeme, ale tento nic zlého neučinil.

42 I dí Ježíšovi: Pane, rozpomeň se na mne, když přijdeš do království svého.

43 I řekl mu Ježíš: Amen pravím, tobě, dnes budeš se mnou v ráji.

44 A bylo okolo hodiny šesté. I stala se tma po vší zemi až do hodiny deváté.

45 I zatmělo se slunce, a opona chrámova roztrhla se napoly.

46 A zvolav Ježíš hlasem velikým, řekl: Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého. A to pověděv, umřel.

47 A viděv centurio, co se stalo, velebil Boha, řka: Jistě člověk tento spravedlivý byl.

48 A všickni zástupové, přítomní tomu divadlu, hledíce na to, co se dálo, tepouce prsy své, navracovali se.

49 And all his acquaintance, and the women that followed him from Galilee, stood afar off, beholding these things.

50 ¶ And, behold, *there was* a man named Joseph, a counsellor; *and he was* a good man, and a just:

51 (The same had not consented to the counsel and deed of them;) *he was* of Arimathæa, a city of the Jews: who also himself waited for the kingdom of God.

52 This *man* went unto Pilate, and begged the body of Jesus.

53 And he took it down, and wrapped it in linen, and laid it in a sepulchre that was hewn in stone, wherein never man before was laid.

54 And that day was the preparation, and the sabbath drew on.

55 And the women also, which came with him from Galilee, followed after, and beheld the sepulchre, and how his body was laid.

56 And they returned, and prepared spices and ointments; and rested the sabbath day according to the commandment.

CHAPTER XXIV.

NOW upon the first *day* of the week, very early in the morning, they came unto the sepulchre, bringing the spices which they had prepared, and certain *others* with them.

2 And they found the stone rolled away from the sepulchre.

3 And they entered in, and found not the body of the Lord Jesus.

4 And it came to pass, as they

49 Stáli pak všickni známí jeho zdaleka, hledíce na to, i ženy, kteréž byly přišly za ním z Galilee.

50 A aj, muž jménem Jozef, jeden z úřadu, muž dobrý a spravedlivý,

51 kterýž byl nepovolil radě a skutku jejich, z Arimatie, města Judského, kterýž také očekával království Božího;

52 ten přistoupiv ku Pilátovi, vyprosil tělo Ježíšovo.

53 A složiv je, obvinul v kment a pochoval je v hrobě vytesaném, v kterémž ještě nikdy nebyl žádný pochován.

54 A byl den připravování, a sobota se začínala.

55 Šedše pak také za ním ženy, kteréž byly s Ježíšem přišly z Galilee, pohleděly na hrob, a kterak pochováno bylo tělo jeho.

56 Vrátivše se pak, připravily vonné věci a masti, ale v sobotu odpočinuly, podlé přikázaní.

KAPITOLA XXIV.

PRVNÍHO pak dne po sobotě velmi ráno šly k hrobu, nesouce vonné věci, kteréž byly připravily, a některé jiné s nimi.

2 I nalezly kámen odvalený od hrobu.

3 A všedše, nenalezly těla Pána Ježíše.

4 I stalo se, když ony se toho

were much perplexed thereabout, behold, two men stood by them in shining garments:

5 And as they were afraid, and bowed down *their* faces to the earth, they said unto them, Why seek ye the living among the dead?

6 He is not here, but is risen: remember how he spake unto you when he was yet in Galilee,

7 Saying, The Son of man must be delivered into the hands of sinful men, and be crucified, and the third day rise again.

8 And they remembered his words,

9 And returned from the sepulchre, and told all these things unto the eleven, and to all the rest.

10 It was Mary Magdalene, and Joanna, and Mary *the mother* of James, and other *women that were* with them, which told these things unto the apostles.

11 And their words seemed to them as idle tales, and they believed them not.

12 Then arose Peter, and ran unto the sepulchre; and stooping down, he beheld the linen clothes laid by themselves, and departed, wondering in himself at that which was come to pass.

13 ¶ And, behold, two of them went that same day to a village called Emmaus, which was from Jerusalem *about* threescore furlongs.

14 And they talked together of all these things which had happened.

15 And it came to pass, that,

užasly, aj, muži dva postavili se podlé nich v rouše stkvoucím.

5 Když se pak ony bály a sklonily tváři své k zemi, řekli jim: Co hledáte živého s mrtvými?

6 Neníť ho tuto, ale vstalť jest. Rozpomeňte se, kterak mluvil vám, když ještě v Galilei byl,

7 řka: Že Syn člověka musí vydán býti v ruce hříšných lidí a ukřižován býti a v třetí den z mrtvých vstáti.

8 I rozpomenuly se na slova jeho.

9 A navrátivše se od hrobu, zvěstovaly to všecko těm jedenácti i jiným všechněm.

10 Byly pak Maria Magdaléna a Johanna a Maria Jakubova a jiné s nimi, kteréž vypravovaly to apoštolům.

11 Ale oni měli za bláznovství slova jejich a nevěřili jim.

12 Tedy Petr vstav, běžel k hrobu a pohleděv do něho, uzřel prostěradla, ana sama leží. I odšel, dívě se sám v sobě, co se to stalo.

13 A aj, dva z nich šli toho dne do městečka, kteréž bylo vzdálí od Jeruzaléma honů šedesáte, jemuž jméno Emaus.

14 A rozmlouvali vespolek o těch všech věcech, kteréž se byly staly.

15 I stalo se, když rozmlouvali

while they communed *together* and reasoned, Jesus himself drew near, and went with them.

16 But their eyes were holden that they should not know him.

17 And he said unto them, What manner of communications *are* these that ye have one to another, as ye walk, and are sad?

18 And the one of them, whose name was Cleopas, answering said unto him, Art thou only a stranger in Jerusalem, and hast not known the things which are come to pass there in these days?

19 And he said unto them, What things? And they said unto him, Concerning Jesus of Nazareth, which was a prophet mighty in deed and word before God and all the people:

20 And how the chief priests and our rulers delivered him to be condemned to death, and have crucified him.

21 But we trusted that it had been he which should have redeemed Israel: and beside all this, to day is the third day since these things were done.

22 Yea, and certain women also of our company made us astonished, which were early at the sepulchre;

23 And when they found not his body, they came, saying, that they had also seen a vision of angels, which said that he was alive.

24 And certain of them which were with us went to the sepulchre, and found *it* even so as the women had said: but him they saw not.

25 Then he said unto them, O

a sebe se otazovali, že i Ježíš, přiblíživ se, šel s nimi.

16 Ale oči jejich držány byly, aby ho nepoznali.

17 I řekl jim: Které jsou to věci, o nichž rozjímáte vespolek, jdouce, a jste smutní?

18 A odpověděv jeden, kterémuž jméno Kleofáš, řekl jemu: Ty sám jsi z příchozích do Jeruzaléma, ještos nezvěděl, co se stalo v něm těchto dnů?

19 Kterýmž on řekl: I co? Oni pak řekli jemu: O Ježíšovi Nazaretském, kterýž byl muž prorok, mocný v slovu i v skutku před Bohem i přede vším lidem,

20 totiž kterak jej vydali přední kněží a knížata naše na odsouzení k smrti i ukřižovali jej.

21 My pak jsme se nadáli, že by on měl vykoupiti Izraele. Ale nyní tomu všemu třetí den jest dnes, jakž se to stalo.

22 Ale i ženy některé z našich zděsily nás, kteréž ráno byly u hrobu.

23 A nenalezše těla jeho, přišly, pravíce, že také vidění andělské viděly, kteříž praví, že by živ byl.

24 I chodili někteří z našich k hrobu a nalezli tak, jakž pravily ženy, ale jeho neviděli.

25 Tedy on řekl jim: Ó nesmy-

fools, and slow of heart to believe
all that the prophets have spoken :
26 Ought not Christ to have
suffered these things, and to enter
into his glory?
27 And beginning at Moses and
all the prophets, he expounded
unto them in all the scriptures the
things concerning himself.
28 And they drew nigh unto the
village, whither they went: and
he made as though he would have
gone further.
29 But they constrained him,
saying, Abide with us: for it is
toward evening, and the day is
far spent. And he went in to tarry
with them.
30 And it came to pass, as he sat
at meat with them, he took bread,
and blessed *it*, and brake, and gave
to them.
31 And their eyes were opened,
and they knew him; and he
vanished out of their sight.
32 And they said one to another,
Did not our heart burn within us,
while he talked with us by the
way, and while he opened to us
the scriptures?
33 And they rose up the same
hour, and returned to Jerusalem,
and found the eleven gathered together,
and them that were with
them,
34 Saying, The Lord is risen indeed,
and hath appeared to Simon.
35 And they told what things
were done in the way, and how he
was known of them in breaking of
bread.
36 ¶ And as they thus spake,
Jesus himself stood in the midst
of them, and saith unto them,
Peace *be* unto you.

slní a zpozdilí srdcem k věření
všemu tomu, což mluvili proroci.
26 Zdaliž nemusil těch věcí trpěti
Kristus a vjíti v slávu svou?
27 A počav od Mojžíše a všech
proroků, vykládal jim všecka ta
písma, kteráž o něm byla.
28 I přiblížili se k městečku, do
kteréhož šli, a on tak se měl, jako
by chtěl dále jíti.
29 Ale přinutili ho, řkouce: Zůstaň
s námi, nebo se již připozdívá,
a den se nachýlil. I všel,
aby s nimi zůstal.
30 I stalo se, když seděl s nimi
za stolem, vzav chléb, dobrořečil
a lámaje, podával jim.
31 I otevříny jsou oči jejich, a
poznali ho. On pak odnesl se od
nich.
32 I řekli vespolek: Zdaliž srdce
naše v nás nehořelo, když
mluvil nám na cestě a když otvíral
nám písma?
33 A vstavše v tu hodinu, vrátili
se do Jeruzaléma a nalezli shromážděných
těch jedenácte a ty,
kteříž s nimi byli,
34 ani praví: Že vstal Pán právě
a ukázal se Šimonovi.
35 I vypravovali oni také to, co
se stalo na cestě, a kterak ho poznali
v lámání chleba.
36 A když oni o tom rozmlouvali,
postavil se Ježíš u prostřed
nich a řekl jim: Pokoj vám.

37 But they were terrified and affrighted, and supposed that they had seen a spirit.

38 And he said unto them, Why are ye troubled? and why do thoughts arise in your hearts?

39 Behold my hands and my feet, that it is I myself: handle me, and see; for a spirit hath not flesh and bones, as ye see me have.

40 And when he had thus spoken, he shewed them *his* hands and *his* feet.

41 And while they yet believed not for joy, and wondered, he said unto them, Have ye here any meat?

42 And they gave him a piece of a broiled fish, and of an honeycomb.

43 And he took *it*, and did eat before them.

44 And he said unto them, These *are* the words which I spake unto you, while I was yet with you, that all things must be fulfilled, which were written in the law of Moses, and *in* the prophets, and *in* the psalms, concerning me.

45 Then opened he their understanding, that they might understand the scriptures,

46 And said unto them, Thus it is written, and thus it behoved Christ to suffer, and to rise from the dead the third day:

47 And that repentance and remission of sins should be preached in his name among all nations, beginning at Jerusalem.

48 And ye are witnesses of these things.

37 Oni pak zhrozivše se a přestrašeni byvše, domnívali se, že by ducha viděli.

38 I dí jim: Co se strašíte, a proč myšlení vstupují na srdce vaše?

39 Vizte ruce mé i nohy mé, já zajisté jsem ten. Dotýkejte se mne a vizte; neboť duch těla a kostí nemá, jako mne vidíte míti.

40 A pověděv to, ukázal jim ruce i nohy.

41 Když pak oni ještě nevěřili pro radost, ale divili se, řekl jim: Máte-li tu co k jídlu?

42 A oni podali jemu kusu ryby pečené a plástu strdi.

43 A vzav, pojedl před nimi,

44 A řekl jim: Tatoť jsou slova, kteráž jsem mluvil vám, ještě byv s vámi: Že se musí naplniti všecko, což psáno jest v zákoně Mojžíšově a v prorocích i v žalmích o mně.

45 Tedy otevřel jim mysl, aby rozuměli písmům.

46 A řekl jim: Takť jest psáno, a tak musil Kristus trpěti a třetího dne z mrtvých vstáti,

47 a aby bylo kázáno ve jménu jeho pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy, počna od Jeruzaléma.

48 Vy pak jste svědkové toho. A aj, já pošli zaslíbení Otce svého na vás.

49 ¶ And, behold, I send the promise of my Father upon you: but tarry ye in the city of Jerusalem, until ye be endued with power from on high.
50 ¶ And he led them out as far as to Bethany, and he lifted up his hands, and blessed them.
51 And it came to pass, while he blessed them, he was parted from them, and carried up into heaven.
52 And they worshipped him, and returned to Jerusalem with great joy:
53 And were continually in the temple, praising and blessing God. Amen.

49 Vy pak čekejte v městě Jeruzalémě, dokudž nebudete oblečeni mocí s výsosti.
50 I vyvedl je ven až do Betany a pozdvih rukou svých, dal jim požehnání.
51 I stalo se, když jim žehnal, bral se od nich a nesen jest do nebe.
52 A oni poklonivše se jemu, navrátili se do Jeruzaléma s radostí velikou.
53 A byli vždycky v chrámě, chválíce a dobrořečíce Boha. Amen.

Printed by Trowitzsch & Son, Berlin.